

**UCHWAŁA NR XXVIII/535/2017
RADY MIEJSKIEJ W BIELSKU-BIAŁEJ**

z dnia 25 kwietnia 2017 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Bielsku-Białej w 2016 roku**

Na podstawie art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930 z późn. zm.)

**Rada Miejska
postanawia**

§ 1. Przyjąć do wiadomości sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w 2016 r., stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

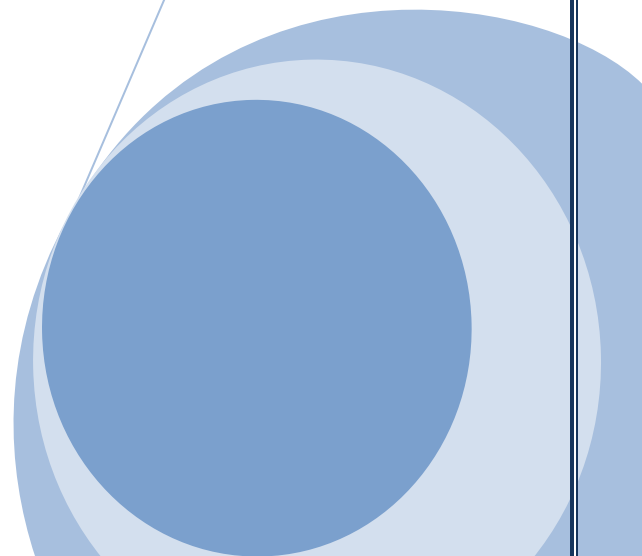
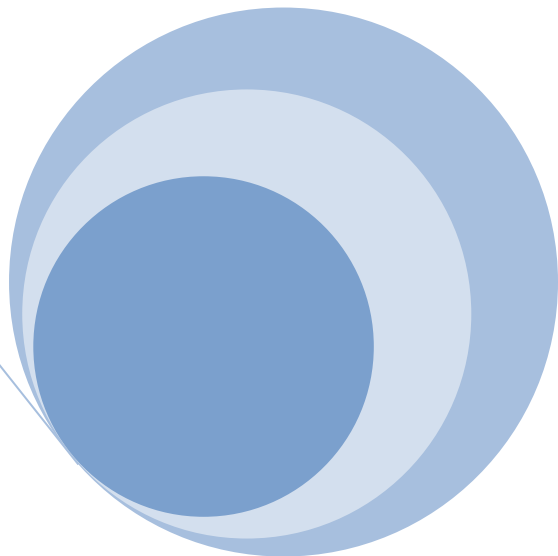
§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Jarosław Klimaszewski

Załącznik
do Uchwały Nr XXVIII/535/2017
Rady Miejskiej w Bielsku-Białej
z dnia 25 kwietnia 2017 r.

Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w 2016 roku

Spis treści

1. Wprowadzenie	7
1.1. Istotne przedsięwzięcia realizowane w 2016 roku	9
1.2. Realizacja budżetu MOPS	10
1.2.1. Budżet MOPS w 2016 roku	10
1.2.2. Realizacja budżetu – wydatki w 2016 roku	11
1.2.3. Realizacja dochodów w 2016 roku	14
2. Pomoc środowiskowa i organizowanie społeczności lokalnej.....	16
2.1. Pomoc finansowa	16
2.1.1. Pomoc finansowa dla osób i rodzin w środowisku lokalnym	16
2.1.2. Świadczenia rodzinne i opiekuńcze	18
2.1.3. Dodatki mieszkaniowe	18
2.1.4. Dodatki energetyczne	18
2.1.5. Stypendia szkolne	18
2.2. Pomoc środowiskowa	18
2.2.1. Zadania pracowników socjalnych	19
2.2.2. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020	22
2.2.3. Program osłonowy <i>Pomoc gminy w zakresie dożywiania</i> na lata 2014-2020.....	22
2.3. Usługi opiekuńcze na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych oraz usługi specjalistyczne	24
2.3.1. Usługi opiekuńcze	24
2.3.2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze	24
3. Pomoc specjalistyczna	27
3.1. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom częściowo lub całkowicie pozbawionym opieki	27
3.1.1. Organizowanie opieki w rodzinach zastępczych oraz realizacja pomocy na rzecz rodzin zastępczych.....	27
3.1.2. Organizowanie opieki nad dzieckiem pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych	27
3.1.3. Rodziny biologiczne dzieci umieszczonych w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych lub rodzinach zastępczych	27
3.1.4. Pomoc w integracji ze środowiskiem oraz przyznanie pomocy pieniężnej na usamodzielnianie i kontynuowanie nauki	27
3.1.5. Zespół Poradnictwa Specjalistycznego	27

3.2. Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych w ramach pomocy specjalistycznej	28
3.2.1. Domy pomocy społecznej.....	28
3.2.2. Ośrodki wsparcia	34
3.3. Pomoc na rzecz osób bezdomnych	34
4. Programy oraz Projekty.....	41
4.1. Programy profilaktyczne	41
4.1.1. Program Pracy z Osobami i Rodzinami z Problemem Alkoholowym	41
4.1.2. Procedura interwencji wobec przemocy w rodzinie <i>Niebieska Karta</i>	41
4.2. Programy i projekty aktywizacyjne	43
4.2.1. Gminny Program Prac Społecznie Użytecznych	43
4.2.2. Projekt p.n.: <i>Bielsko-Biała łączy ludzi</i> realizowany w ramach RPO WSL.....	46
4.2.3. Projekt p.n.: Stop wykluczeniu społecznemu – aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców Bielska-Białej	47
4.3. Programy integracyjne	47
4.3.1 Program p.n.: Doradca ds. Osób Niepełnosprawnych	47
4.3.2. Program p.n.: Klub Integracji Społecznej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej	49
4.4. Programy opiekuńcze	52
4.4.1. Projekt p.n.: <i>Efektywniejsze usługi opiekuńcze w Bielsku-Białej</i>	52
4.4.2. Program p.n.: Giełda Wolontariatu w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej.....	54
4.4.3. Program osłonowy <i>Pomoc gminy w zakresie dożywiania</i> na lata 2014-2020.....	55
4.5. Pozostałe Projekty	55
4.5.1. Projekt p.n. Ekosystemy na rzecz utrzymania zdrowia psychicznego w gminach	55
4.6. Inne Programy	55
5. Świadczenia rodzinne, opiekuńcze i wychowawcze. Fundusz alimentacyjny	58
5.1. Świadczenia rodzinne, opiekuńcze i wychowawcze	58
5.2. Fundusz alimentacyjny	63
6. Dodatki mieszkaniowe	66
7. Dodatki energetyczne.....	68
8. Stypendia szkolne.....	70
9. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych.....	72
10. Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	75

11. Windykacja należności	78
12. Doskonalenie zawodowe pracowników MOPS	81
12.1. Struktura zatrudnienia i podnoszenie kwalifikacji	81
13. Ważniejsze przedsięwzięcia i działania zapewniające ciągłość funkcjonowania Ośrodka	84
13.1. Zapewnienie zgodności z wymogami prawa	84
13.1.1. Działania Zespołu Prawnego, audyty i kontrole zewnętrzne	84
13.1.2. Ochrona danych osobowych	85
13.1.3. Stanowisko ds. BHP i PPOŻ	85
13.1.4. Zespół ds. Sprawozdań, Analiz i Komunikacji Społecznej	85
13.2. Zadania mające na celu poprawę organizacji pracy	86
13.3. Roboty remontowe	87
13.4. Zamówienia publiczne.....	87
14. Potrzeby miasta Bielska-Białej na zadania w zakresie pomocy społecznej realizowane przez MOPS	90
15. Zakończenie	94

The page features a decorative graphic consisting of three blue circles of varying sizes, each with a darker blue center and a lighter blue outer ring. These circles are arranged in a descending diagonal line from the top right towards the bottom right. Two thin, light blue lines intersect at the top left and extend diagonally across the page, framing the circles.

Informacje wstępne

1. WPROWADZENIE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej działa na mocy *Uchwały Nr XIII/52/90 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 25.10.1990r.*, w oparciu o art. 7 ust. 1 pkt 6, art. 9 ust. 1 *Ustawy z dnia 08.03.1990r. o samorządzie terytorialnym* (Dz.U. Nr 16, poz. 95 z późn. zm.).

W roku 2016 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej realizował zadania wynikające m.in. z następujących ustaw:

- Ustawy o pomocy społecznej;
- Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- Ustawy o świadczeniach rodzinnych;
- Ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów;
- Ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci;
- Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- Ustawy o zatrudnieniu socjalnym;
- Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii;
- Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- Ustawy o dodatkach mieszkaniowych;
- Ustawy o prawie energetycznym;
- Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego;
- Ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- Ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa;
- Ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych;
- Ustawy o dostępie do informacji publicznej;
- Ustawy o finansach publicznych;
- Ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne;
- Ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego;
- Ustawy o ochronie danych osobowych;
- Ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji;
- Ustawy o pracownikach samorządowych;
- Ustawy o rachunkowości;
- Ustawy prawo zamówień publicznych;
- Ustawy Kodeks cywilny;
- Ustawy Kodeks postępowania administracyjnego;
- Ustawy Kodeks pracy.

W 2016 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej na realizację zadań wydatkował ogółem kwotę **147.520.370,26zł** (2015r. – 75.740.067,13zł, 2014r. – 74.185.903,48zł). W okresie sprawozdawczym w tut. Ośrodku przyjęto **47.444** wnioski, przeprowadzono **12.836** wywiadów środowiskowych oraz wydano **54.153** decyzje. Szczegółowo dane przedstawia Tabela 1. Ze wsparcia udzielanego na podstawie *Ustawy o pomocy społecznej* skorzystały **3.122** środowiska, a łączna ilość osób w rodzinach, do których trafiła pomoc to **6.643**.

Tabela 1: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej – ujęcie ilościowe w latach 2014-2016

l.p.	Wyszczególnienie	2014	2015	2016
1.	Korespondencja przychodząca do MOPS	31.871	33.663	30.006
2.	Przyjęte wnioski	38.637	38.411	47.444
3.	Przeprowadzone wywiady środowiskowe	12.162	13.627	12.836
4.	Wydane decyzje	44.699	49.262	54.153
5.	Wydane orzeczenia	4.460	5.050	3.431
6.	Wydane zaświadczenia o korzystaniu z pomocy	529	1.275	963
7.	Zawarte kontrakty socjalne	1.019	1.593	1.213

Jednym z nadrzędnych zadań pomocy społecznej jest doprowadzenie osób i rodzin do ich życiowego usamodzielnienia. Osiągnięcie tego celu wymaga współpracy i zaangażowania w cały proces zarówno samych zainteresowanych jak też instytucji i przedstawicieli władz lokalnych, dzięki czemu podejmowane działania mają charakter kompleksowy, spójny – możliwie najbardziej optymalny.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej, mając na uwadze właśnie takie wytyczne, organizował działania z zakresu szeroko rozumianej pomocy społecznej przy wykorzystaniu zasobów własnych, ale również na zasadzie partnerstwa z różnorodnymi organizacjami i instytucjami. Podejmował działania profilaktyczne, aktywizacyjne, opiekuńcze i integracyjne na rzecz osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, ponadto pozyskiwał środki z różnorodnych programów rządowych i funduszy strukturalnych, by w sposób najbardziej całościowy i profesjonalny wspierać osoby i rodziny w przezwyciężaniu ich życiowych trudności i w ich usamodzielnianiu.

1.1 Istotne przedsięwzięcia realizowane w 2016 r.

- Rozpoczęcie realizacji projektu konkursowego p.n.: *Efektywniejsze usługi opiekuńcze w Bielsku-Białej* w ramach Poddziałania 9.2.5 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.
- Dalsza realizacja projektu pozakonkursowego p.n.: *Bielsko-Biała łączy ludzi* w ramach Poddziałania 9.1.6 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 i kontynuacja programu p.n.: *Doradca ds. Osób Niepełnosprawnych* – w ramach Projektu.
- Kontynuacja udziału w pilotażowym programie *Aktywny samorząd* wspierającym osoby niepełnosprawne w eliminowaniu lub zmniejszeniu barier ograniczających ich uczestnictwo w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.
- Rozpoczęcie realizacji *Programu Rodzina 500 plus*.
- Realizacja nowego świadczenia rodzinnego tzw. świadczenia rodzicielskiego.
- Organizacja Pikniku dla Rodzin Zastępczych.
- Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin najuboższych.
- Udział w pracach Zespołu do spraw opracowywania projektu list wynajmu mieszkań w 2016r. powołanego Zarządzeniem Prezydenta Miasta Bielska-Białej.
- Udział w ogólnopolskim badaniu liczby osób bezdomnych, obejmującym wyspecjalizowane placówki noclegowe oraz tzw. miejsca niemieszkalne.
- Udział w organizowanych wraz ze Strażą Miejską i Policją patrolach miejsc niemieszkalnych, w których przebywały osoby bezdomne.
- Kontynuowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi m.in. z Centrum Integracji Społecznej w ramach BSA *Teatr Grodzki*, z Kołem Bielskim Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta, Śląską Fundacją Błękitny Krzyż oraz Związkiem Kawalerów Maltańskich.
- Realizacja działań związanych z utworzeniem mieszkania chronionego dla osób niesamodzielnych.

1.2 Realizacja budżetu MOPS

1.2.1 Budżet MOPS w latach 2015-2016

Wyszczególnienie		Wykorzystane środki /w zł./	
		2015	2016
I	Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej – gmina	30 004 265,60	99 801 915,27
II	Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej – powiat	476 862,48	1 388 195,36
III	Dotacje celowe na zadania własne – gmina	7 014 474,25	7 445 672,61
IV	Dotacje celowe na zadania własne – powiat	165 750,00	119 579,00
V	Zadania własne – gmina	25 708 813,08	25 900 142,14
VI	Zadania własne – powiat	7 205 912,14	8 096 443,30
VII	Porozumienia pomiędzy powiatami	485 261,09	477 873,07
VIII	Projekt unijny <i>Bielsko-Biała łączy ludzi</i> POKL	752 311,21	-
IX	Projekt unijny <i>Bielsko-Biała łączy ludzi</i> RPO WSL	186 549,49	686 543,74
X	Projekt unijny <i>Budowanie kultury współdziałania instytucji z obszaru zatrudnienia i integracji społecznej poprzez wspólne tworzenie map problemów i zasobów środowiska lokalnego na przykładzie miasta Bielska-Białej</i>	50 327,36	-
XI	Projekt unijny <i>Kierunek – Zmiana! Program aktywności społeczno-zawodowej mieszkańców Osiedla Socjalnego – przy ul. Sobieskiego w Bielsku-Białej</i>	273 069,87	-
XII	Projekt unijny <i>Młodzi Kreatywni Aktywni</i>	25 473,71	-
XIII	Projekt unijny <i>Ekosystemy na rzecz utrzymania zdrowia psychicznego</i>	-	30 380,00
XIV	Projekt unijny <i>Efektywniejsze usługi opiekuńcze</i>	-	141 948,09
XV	Projekt unijny <i>Stop wykluczeniu społecznemu</i>	-	36 329,68
XVI	Fundusz celowy PFRON	3 138 095,46	3 067 813,77
XVII	Program <i>Aktywny Samorząd</i>	252 910,99	327 534,23
RAZEM:		75 740 076,73	147 520 370,26

1.2.2 Realizacja budżetu – wydatki w 2016 roku

Wyszczególnienie		Środki przyznane na rok 2016 /w zł./	Środki wydatkowane w 2016 roku /w zł./	
Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej – gmina				
Ogółem		99 828 799,01	99 801 915,27	
w tym:				
I	Pozostała działalność – koszty związane z wydawaniem decyzji administracyjnych	37 652,00	37 651,30	
	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	35 353 361,00	35 345 091,73	
	Składki na ubezpieczenia zdrowotne	212 916,00	209 987,72	
	Ośrodki pomocy społecznej – realizacja zadania dot. wynagrodzenia za sprawowanie opieki przyznanej przez sąd	108 950,00	107 350,28	
	Specjalistyczne usługi opiekuńcze podopiecznych	126 762,00	123 564,00	
	Dodatki energetyczne	143 266,01	134 952,65	
	Rządowy program wspierania niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne	400,00	400,00	
	Świadczenia wychowawcze <i>Program Rodzina 500 Plus</i>	63 845 492,00	63 842 917,59	
	Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej - powiat			
	Ogółem		1 394 392,00	1 388 195,36
w tym:				
II	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	11 844,00	11 844,00	
	Zespół ds. orzekania o stopniu niepełnosprawności	433 912,00	429 112,89	
	Dodatki wychowawcze Rodziny Zastępcze <i>Program Rodzina 500 Plus</i>	948 636,00	947 238,47	
	Dotacje celowe na zadania własne – gmina			
Ogółem		7 606 681,85	7 445 672,61	
w tym:				
III	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	178 000,00	175 521,95	
	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia społeczne – zasiłki okresowe	790 000,00	789 150,92	
	Zasiłki stałe	2 144 000,00	2 097 988,55	
	Ośrodki pomocy społecznej	1 926 156,00	1 914 677,02	
	Pozostała działalność – dożywianie dzieci	1 868 910,00	1 868 910,00	
	Pomoc materialna dla uczniów	450 000,00	369 381,30	
	Wspieranie rodziny	138 000,00	138 000,00	
	Pomoc dla repatriantów	111 615,85	92 042,87	
Dotacje celowe na zadania własne – powiat				
Ogółem		119 579,00	119 579,00	
w tym:				
IV	Rodziny zastępcze	119 579,00	119 579,00	
Zadania własne – gmina				
Ogółem		26 580 778,60	25 900 142,14	
w tym:				

Wyszczególnienie		Środki przyznane na rok 2016 /w zł./	Środki wydatkowane w 2016 roku /w zł./
	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	139 109,83	137 067,18
	Ośrodki wsparcia – Schronisko dla osób Bezdomnych, Noclegownia	1 169 394,00	1 135 751,33
	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, zwroty nienależnie pobranych świadczeń	802 555,00	725 684,49
	Świadczenia rodzinne – rodzina plus	1 260 000,00	1 224 342,93
	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie społeczne – świadczenia społeczne	2 318 160,00	2 246 939,57
	Składki na ubezpieczenia zdrowotne	600,00	397,36
	Dodatki mieszkaniowe, zwroty dodatków energetycznych	5 142 726,76	5 141 381,55
	Zasiłki stałe	22 000,00	17 579,82
	Ośrodki pomocy społecznej	12 924 969,11	12 770 812,75
	Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej – mieszkania chronione	181 830,00	172 232,89
	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	363 436,60	354 232,19
	Pozostała działalność – mieszkania przejściowe	99 961,15	90 083,07
	Pozostała działalność – prace społecznie użyteczne	1 462 346,56	1 254 830,96
	Pozostała działalność – Klub Integracji Społecznej	249 702,64	227 104,69
	Pozostała działalność –Rządowego programu wspierania niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne	2 023,00	0,00
	Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	600,00	491,20
	Wspieranie rodziny	307 788,95	305 195,45
	Pomoc materialna dla uczniów	127 975,00	92 374,58
	Pomoc dla repatriantów	5 000,00	3 547,17
	Świadczenia wychowawcze – zwroty nienależnie pobranych świadczeń	600,00	92,96
	Zadania własne – powiat		
	Ogółem	8 301 919,74	8 096 443,30
	w tym:		
VI	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	217 922,00	209 256,16
	Domy pomocy społecznej	3 355 000,00	3 350 723,37
	Rodziny zastępcze	4 105 393,74	4 053 359,74
	Ośrodki pomocy społecznej – dot. PFRON	76 695,00	76 694,00
	Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych – dot. Warsztatów Terapii Zajęciowej	111 972,40	111 972,40
	Zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności	292 353,60	178 829,94
	Zakłady opiekuńczo – lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze	142 583,00	115 607,69
		Porozumienia pomiędzy powiatami	
VII	Ogółem	495 646,60	477 873,07

Wyszczególnienie		Środki przyznane na rok 2016 /w zł./	Środki wydatkowane w 2016 roku /w zł./
	w tym:		
	Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych – dot. Warsztatów Terapii Zajęciowej	30 214,60	30 214,60
	Porozumienia pomiędzy powiatami – Rodziny zastępcze	465 432,00	447 658,47
VIII	Projekt unijny <i>Bielsko-Biała łączy ludzi</i> RPO WSL		
	Ogółem	734 907,15	686 543,74
IX	Projekt unijny <i>Ekosystemy na rzecz utrzymania zdrowia psychicznego</i>		
	Ogółem	30 380,00	30 380,00
X	Projekt unijny <i>Efektywniejsze usługi opiekuńcze</i>		
	Ogółem	182 158,75	141 948,09
XI	Projekt unijny <i>Stop wykluczeniu społecznemu</i>		
	Ogółem	37 125,00	36 329,68
XII	Fundusz celowy – PFRON		
	Ogółem	3 067 814,00	3 067 813,77
	w tym:		
	Turnusy rehabilitacyjne	288 579,85	288 579,85
	Warsztaty Terapii Zajęciowej (WTZ) SPR <i>Port</i> i BSA <i>Teatr Grodzki</i>	1 279 680,00	1 279 680,00
	Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	580 000,00	579 999,77
	Sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze	824 674,81	824 674,81
Sport, kultura, rekreacja i turystyka	94 879,34	94 879,34	
XIII	Fundusz celowy – PROGRAM AKTYWNY SAMORZĄD		
	Ogółem	411 494,91	327 534,23

1.2.3 Realizacja dochodów w 2016 roku

l.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie /w zł./
1.	Odpłatność rodziców za pobyt dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	25 358,63
2.	Odpłatność za pobyt w Domach Pomocy Społecznej	388 776,43
3.	Odpłatność za pobyt w Noclegowni	4 375,18
4.	Odpłatność za pobyt w Schronisku dla osób Bezdomnych	46 328,01
5.	Odpłatność rodziców za pobyt dziecka w rodzinach zastępczych	74 725,93
6.	Wpływy z tytułu zwrotów nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zaliczki alimentacyjnej	282 442,24
7.	Wpływy z tytułu zwrotów nienależnie pobranych zasiłków (celowe, okresowe)	20 455,35
8.	Wpływy z tytułu zwrotów nienależnie pobranych zasiłków stałych	17 579,82
9.	Odpłatność za usługi opiekuńcze	201 867,56
10.	Odpłatność za pobyt w mieszkaniach chronionych	11 125,43
11.	Wpływy z tytułu zwrotów nienależnie pobranych dodatków mieszkaniowych, energetycznych	575,25
12.	Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych	35 205,88
13.	Pozostałe dochody (sprzedaż makulatury, zwroty kosztów upomnienia, grzywny i inne kary pieniężne, zwroty opłat sądowych, zwroty za media uregulowane przez Ośrodek Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym oraz Śląską Fundację Błękitny Krzyż)	32 037,24
14.	Wpływy z tytułu zwrotów nienależnie pobranych świadczeń -usuwanie skutków klęsk żywiołowych	491,20
15.	Wpływy z tytułu zwrotów nienależnie pobranej pomocy materialnej dla uczniów	30,00
16.	Wpływy z tytułu nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego <i>Program Rodzina 500 Plus</i>	95,35
17.	Wpływy z tytułu rozliczenia za media za rok 2015 (Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności)	436,74
18.	Wpływy z tytułu nienależnie opłaconych składek z ubezpieczenia zdrowotnego	397,36
RAZEM:		1 142 303,60

The page features a decorative graphic consisting of several overlapping blue circles of varying sizes and shades, arranged in a diagonal pattern from the top right towards the bottom right. Thin blue lines intersect these circles, creating a network-like structure. The background is white.

Pomoc środowiskowa i organizowanie społeczności lokalnej

2. POMOC ŚRODOWISKOWA I ORGANIZOWANIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

Działania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej mają na celu udzielenie wsparcia osobom i rodzinom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne zasoby i możliwości. Zgodnie z *Ustawą o Pomocy Społecznej*, w oparciu o którą funkcjonuje bielski Ośrodek, możliwe do wykorzystania są dwie formy udzielania pomocy.

Pierwsza, to świadczenia pieniężne, mające charakter np. zasiłku stałego, okresowego, czy też celowego. Świadczenia te realizowane są na podstawie decyzji administracyjnej wydawanej w oparciu o rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadzony w miejscu zamieszkania lub pobytu osoby/rodziny. Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 634zł., osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 514zł.

Druga forma, to świadczenia niepieniężne, mające charakter m.in. pracy socjalnej, pomocy rzeczowej, specjalistycznego poradnictwa, interwencji kryzysowej, usług opiekuńczych, umieszczenia w domu pomocy społecznej, szkoleń, poradnictwa rodzinnego i terapii rodzinnej. Ponadto, w ramach tej formy pomocy udzielane jest również potrzebującym osobom i rodzinom schronienie, zapewniane są posiłki i niezbędne ubranie. Grupa świadczeń niepieniężnych, to także pomoc dla osób usamodzielnianych (m.in. opuszczających młodzieżowe ośrodki socjoterapii, młodzieżowe ośrodki wychowawcze) w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, to również pomoc w uzyskaniu zatrudnienia i wsparcie w formie rzeczowej na zagospodarowanie.

2.1. Pomoc finansowa

2.1.1. Pomoc finansowa dla osób i rodzin w środowisku lokalnym

Pomoc finansowa dla osób i rodzin w środowisku lokalnym realizowana przez MOPS w Bielsku-Białej, jest jednym z elementów pomocy udzielanej klientom w przezwyciężaniu ich trudnej sytuacji życiowej oraz wspieraniu ich w procesie usamodzielniania i reintegracji ze środowiskiem. W 2016 roku wypłacono zasiłki w łącznej wysokości **7.173.820zł**.

Tabela 2: Rodzaj, ilość i wysokość wypłaconych świadczeń w latach 2014-2016

l.p.	Rodzaj świadczenia	Ilość świadczeń			Kwota świadczeń /w zł./		
		2014	2015	2016	2014	2015	2016
1.	Świadczenia na zasiłki stałe środki wojewody	4.753	4.822	4.679	1.750.959	1.814.583	2.097.989
2.	Składki na ubezpieczenia zdrowotne	3.981	3.861	4.088	138.072,08	140.669	175.522
3.	Świadczenia na zasiłki celowe /odzież, opał, leki, bilety MZK, pogrzeby, zdarzenia losowe .../	4.351	2.808	2.484	1.384.985	1.015.250	945.618
4.	Świadczenia na zasiłki okresowe	4.973	4.843	4.354	983.993	890.474	789.151
5.	Świadczenia na program p.n.: <i>Pomoc państwa w zakresie dożywiania</i>	179.538	201.993	159.920	3.402.478	3.663.497	3.165.540

Tabela 3: Zadania własne gminy, realizowane w oparciu o *Ustawę o pomocy społecznej* w latach 2014-2016

l.p.	Zadania własne gminy	Ilość osób, którym przyznano decyzją świadczenie			Kwota świadczeń /w zł./			Ilość osób w rodzinach		
		2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
1.	Schronienie /Schronisko dla Osób Bezdomnych i Noclegownia/	251	303	97	1.045.693	1.108.947	1.135.751	251	303	97
2.	Posiłek ogółem	1.729	1.747	1.481	1.199.988	1.286.777	1.018.206	3.383	3.449	2.869
2.1	W tym: dzieci	1.729	1.747	1.481	1.199.988	1.286.777	1.018.206	3.383	3.449	2.869
3.	Usługi opiekuńcze	383	402	457	1.408.683	1.349.654	1.345.859	431	447	499
4.	Zasiłki celowe na pokrycie wydatków z tyt. zdarzenia losowego*	7	2	4	28.179	550	2.830	18	2	8
5.	Sprawienie pogrzebu*	17	17	15	42.951	42.500	37.500	32	18	15
6.	Zasiłki celowe /opał, odzież, żywność, leki bilety MZK, bilety kredytowe.../*	1.937	1.813	1.600	3.516.345	3.348.920	3.052.622	4.542	4.110	3.327
7.	Zasiłki okresowe*	1.134	1.116	939	983.993	890.474	789.151	2.750	2.463	1.962
8.	Zasiłki stałe (dla osób niezdolnych do pracy, które nie nabyły uprawnień do świadczeń z ZUS)	499	513	478	1.750.959	1.814.583	2.097.989	703	654	601

* zasiłki przyznane decyzją administracyjną – wypłata następuje po uprawomocnieniu decyzji

Tabela 4: Zadania obligatoryjne i fakultatywne zlecone gminie w latach 2014-2016

1. Zadania obligatoryjne										
l.p.	Zadania zlecone gminie	Ilość osób, którym przyznano decyzją świadczenie			Kwota świadczeń /w zł./			Ilość osób w rodzinach		
		2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
1.1	Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd	18	20	22	71.095,03	78.598	105.764	-	-	-
1.2	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	417	428	436	138.072	140.669	175.522	588	546	548
1.3	Zasiłek celowy w formie biletu kredytowanego	-	-	-	-	-	-	-	-	-

2. Zadania fakultatywne										
l.p.	Zadania zlecone gminie	Ilość osób, którym przyznano decyzją świadczenie			Kwota świadczeń /w zł./			Ilość osób w rodzinach		
		2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
2.1	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	108	110	94	138.588	137.638	123.564	180	176	145

2.1.2. Świadczenia rodzinne i opiekuńcze

Opisano w rozdziale nr 5;

2.1.3. Dodatki mieszkaniowe

Opisano w rozdziale nr 6;

2.1.4. Dodatki energetyczne

Opisano w rozdziale nr 7;

2.1.5. Stypendia szkolne

Opisano w rozdziale nr 8;

2.2. Pomoc środowiskowa

Pierwszoplanową i najistotniejszą formą pomocy realizowaną przez pracowników socjalnych Działu Pomocy Środowiskowej jest stosowanie odpowiednich metod działania, mających na celu rozwiązanie problemów zgłaszanych przez klienta – aktywnego partnera. Pracownik socjalny podejmuje współpracę z rodziną, diagnozuje jej sytuację, określa plan pomocy, który umożliwiłby jej usamodzielnienie, a tym samym pomógł rozwiązać główne problemy powodujące alienację społeczną.

Tabela 5: Struktura świadczeniobiorców, którzy uzyskali pomoc w oparciu o *Ustawę o pomocy społecznej* w latach 2014-2016

l.p.	Struktura świadczeniobiorców	Ilość rodzin*		
		2014	2015	2016
1.	Ubóstwo	990	962	827
2.	Sieroctwo	9	12	10
3.	Bezdomność	301	305	205
4.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	304	318	281
4.1.	Wielodzietność	125	130	121
5.	Bezrobocie	1.082	998	748
6.	Niepełnosprawność	1.344	1.351	1.246
7.	Długotrwała lub ciężka choroba	1.774	1.770	1.705
8.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem	647	673	617

l.p.	Struktura świadczeniobiorców	Ilość rodzin*		
		2014	2015	2016
8.1	Rodziny niepełne	468	507	463
8.2	Rodziny wielodzietne	196	189	155
9.	Przemoc w rodzinie	83	89	65
10.	Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0
11.	Alkoholizm	453	432	374
12.	Narkomania	20	24	12
13.	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	80	78	49
15.	Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	0
16.	Zdarzenie losowe	7	2	4
17.	Sytuacja kryzysowa	6	6	5
18.	Klęska żywiołowa lub ekologiczna	2	0	0

* wartości nie sumują się – jedna rodzina może korzystać z pomocy z kilku powodów

Tabela 6: Ilość osób, rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą społeczną MOPS w oparciu o *Ustawę o pomocy społecznej* latach 2014-2016

l.p.	Wyszczególnienie	Ilość osób, którym przyznano świadczenia			Ilość rodzin			Ilość osób w rodzinach		
		Lata								
		2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
1.	Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych	4.139	4.073	3.587	2.668	2.637	2.407	6.061	5.855	5.212
2.	Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych	108	110	94	104	104	89	180	176	145
3.	Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych	4.091	4.017	3.537	2.629	2.588	2.371	5.992	5.773	5.150
4.	Pomoc udzielona wyłącznie w postaci pracy socjalnej	-	-	-	805	794	715	1.800	1.847	1431
5.	Ilość rodzin objętych pomocą społeczną (łącznie wiersz 1+4)	-	-	-	3.473	3.431	3.122	7.861	7.702	6.643

2.2.1. Zadania pracowników socjalnych

Działania podejmowane przez pracowników socjalnych miały charakter bardzo zróżnicowany, dostosowane były bowiem do indywidualnej sytuacji osób i rodzin, zgłaszających się w celu uzyskania różnorodnych form pomocy. Do tych działań konieczne jest skuteczne wykorzystanie narzędzia zwanego pracą socjalną, która w założeniu jest niematerialnym wsparciem przy kształtowaniu nowych postaw, czyli zmianie sposobu myślenia. Rolą pracownika socjalnego jest przekonanie dorosłego człowieka jak zacząć postępować inaczej niż do tej pory? Jak sprawić, by zrezygnował z niszczących jego życie nawyków? Jak uświadomić mu, że zmiana w jego życiu jest konieczna, bo to on odpowiada za jakość swojego życia? W jaki sposób wzbudzić w nim determinację do zmiany i spowodować żeby była trwała? Zdolność człowieka do przemiany warunkuje motywacja, której podłożem jest trafne zdiagnozowanie środowiska oraz stałe towarzyszenie pracownika

socjalnego w procesie zmian. Dlatego pracownicy socjalni położyli ogromny nacisk na bezpośredni kontakt ze środowiskami, które wymagały stałego wsparcia (7.699 wizyt), bowiem uzyskanie zmiany nie jest jednorazowym aktem, lecz długim i skomplikowanym procesem.

Dla podniesienia skuteczności działań w pracy z osobami i rodzinami znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej, pracownicy socjalni wykorzystywali kontrakt socjalny. W kontrakcie tym opracowywano ocenę sytuacji osoby/rodziny oraz formułowano cele, które miała osiągnąć osoba/rodzina dla przezwyciężenia trudnej sytuacji, w jakiej się znalazła. Narzędzie to, określało również uprawnienia i zobowiązania stron (pracownika socjalnego oraz osoby lub rodziny ubiegającej się pomoc), w ramach wspólnie podejmowanych działań.

W 2016r. w Dziale Pomocy Środowiskowej zawarto łącznie 1.105 kontraktów socjalnych. Jasne określenie celu i sprecyzowanie działań daje możliwość uwidocznienia zmian w sytuacji życiowej strony od momentu zawarcia kontraktu socjalnego do czasu osiągnięcia zamierzonego celu. Kontrakty socjalne dotyczyły znacznej grupy klientów, którzy od wielu lat korzystają ze świadczeń tut. Ośrodka i nie chcą samodzielnie egzystować lub nie wierzą, że mogą podjąć działania zmierzające do poprawy swojej sytuacji życiowej. Największa liczba kontraktów socjalnych zawarta została z osobami z problemem alkoholowym oraz długotrwale bezrobotnymi. Rolą pracownika socjalnego było takie zmotywowanie osoby/rodziny, aby aktywnie planowała kolejne działania zmierzające do osiągnięcia celu, a nie tylko wykazała wolę współpracy. Kontrakt socjalny jest narzędziem, które pozwala jasno określić procedury postępowania w sprawach świadczeń z pomocy społecznej (tj. przyznania, ograniczania lub odmowy świadczeń).

W ramach szeroko rozumianej pracy socjalnej pracownicy socjalni motywowali klientów do podjęcia działań w kierunku rozwiązania swoich problemów. W wyniku tych działań w 2016r. usamodzielniało się 162 osób/rodzin, które osiągnęły trwałą poprawę jakości swojego życia.

W 2016r. pracownicy socjalni w ramach przyjęć stron w siedzibie Ośrodka przyjęli 17.164 osoby, co świadczy o ilości problemów, z którymi obecnie nie radzą sobie mieszkańcy miasta. Udzielanie poradnictwa i pomocy finansowej osobom będącym w trudnej sytuacji życiowej, wskazywanie możliwości rozwiązania zgłaszanych problemów nałożyły na pracowników socjalnych obowiązek podejmowania wzmożonych działań.

Działania realizowane na rzecz osób chorych i niepełnosprawnych

- Współpraca z Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej i Administracją Domów Mieszkalnych oraz Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w zakresie porządkowania lokali zajmowanych przez osoby starsze, niepełnosprawne;
- Współpraca ze środowiskiem lokalnym, organizacjami społecznymi oraz pozarządowymi w zakresie realizowania pomocy osobom niepełnosprawnym i mieszkającym samotnie, których członkowie rodziny pozostawili bez wsparcia;
- Powiadamianie Sądu Rodzinnego o zagrożeniu życia i zdrowia osób, niewyrażających zgody na umieszczenie w domu pomocy społecznej lub niewyrażaniu zgody na leczenie szpitalne, których stan zdrowia uniemożliwiał samodzielne funkcjonowanie w środowisku;
- Rozpoznawanie możliwości aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych i kierowanie do zakładów pracy chronionej, które dysponują wolnymi etatami pracy;
- Pozyskiwanie sprzętu rehabilitacyjnego, do czasu uzyskania środków na jego zakup z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- Przeprowadzanie postępowań administracyjnych i kompletowanie dokumentów osób wnioskujących o skierowanie do Domu Dziennego Pobytu dla Osób Starszych i Niepełnosprawnych ul. Sternicza 8a, Domu Dziennego Pobytu dla Osób dotkniętych chorobą Alzheimera lub innymi zaburzeniami otępiennymi przy ul. Piastowskiej 86 oraz Środowiskowego Domu Samopomocy „Podkowa” ul. Kołłątaja 8;
- Informowanie o możliwości uczestnictwa w zajęciach odbywających się w Klubach Samopomocy: „Klub Seniora” ul. Komorowicka 336D, „Milusińscy” ul. Milusińskich 6 oraz Klubie dla Osób Starszych ul. Piastowska 86;

- Podejmowanie na wniosek Policji, pracowników służby zdrowia, środowiska lokalnego natychmiastowych interwencji pozostających w kompetencji pracownika socjalnego w zakresie zabezpieczenia podstawowych potrzeb osób chorych i niepełnosprawnych;
- Przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych u osób samotnych i pozostających w rodzinie, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagały wsparcia w formie usług opiekuńczych;
- Rozpoznawanie sytuacji osób i rodzin, na których ciąży obowiązek alimentacyjny względem osób korzystających ze wsparcia;
- Udzielanie wsparcia finansowego na zakup: żywności, leków, opału oraz innych zgłaszanych potrzeb, m.in. biletów socjalnych umożliwiających bezpłatny dojazd na rehabilitację i leczenie;
- Wspieranie środowisk osób chorych i niepełnosprawnych;
- Przeprowadzanie postępowań administracyjnych i kompletowanie dokumentów u pacjentów przyjętych do szpitali w trybie nagłym, a nieubezpieczonych w zakresie potwierdzenia prawa do korzystania ze świadczeń zdrowotnych, finansowanych ze środków publicznych, osobom nieposiadającym wskazanych uprawnień.

Działania realizowane na rzecz rodzin wielodzietnych, niepełnych, rodzin przejawiających bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego

- Zorganizowanie kolonii letnich na Mazurach dla dzieci i młodzieży z rodzin najuboższych. Kierowanie dzieci i finansowanie wypoczynku letniego w oparciu o przeprowadzony rodzinny wywiad środowiskowy;
- Informowanie rodziców i opiekunów prawnych dzieci o możliwości skorzystania z kolonii i półkolonii organizowanych przez podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego i Kuratorium Oświaty w Katowicach;
- Przeprowadzanie postępowań administracyjnych na wniosek rodziców i opiekunów prawnych dzieci oraz z urzędu w celu opłacenia gorącego posiłku dzieciom uczęszczającym do szkół, przedszkoli i żłobka;
- Rozpoznawanie przez pracowników socjalnych sytuacji rodzinno-bytowej dzieci znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji a objętych gorącym posiłkiem na wniosek dyrektorów placówek oświatowych w celu zdiagnozowania problemów i ustalenia ich przyczyn;
- Podejmowanie działań w zakresie dokonywania analizy sytuacji rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- Wnioskowanie o przydzielenie asystenta rodziny działającego na rzecz dziecka i rodziny, opracowywanie wraz z asystentem wspólnego planu pracy z rodziną;
- Wsparcie finansowe na zabezpieczenie podstawowych potrzeb, m.in. w zakresie: żywności, opału, leków, wydatków mieszkaniowych, odzieży, obuwia oraz biletów socjalnych;
- Współpraca z kuratorami sądowymi, pedagogami szkolnymi, nauczycielami, wychowawcami świetlic środowiskowych;
- Kierowanie wniosków do sądu o wgląd w sytuację rodziny i wydanie zarządzeń wobec małoletnich dzieci;
- Realizacja zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy i procedury *Niebieska Karta*;
- Zobowiązanie członków rodzin, w których stwierdzono istnienie problemu alkoholowego, do podjęcia współpracy w zakresie jego rozwiązania oraz kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Kierowanie członków rodzin dotkniętych problemem bezrobocia do prac społecznie użytecznych;
- Wnioskowanie o uczestnictwo w zajęciach Centrum Integracji Społecznej działającego w ramach Bielskiego Stowarzyszenia Artystycznego *Teatr Grodzki*, osób wykluczonych celem przywrócenia ich na rynek pracy i integrację ze społeczeństwem;
- Motywowanie do przyjęcia aktywnej postawy w kierunku znalezienia zatrudnienia (przedstawianie ofert pracy, pozyskiwanie informacji o wolnych etatach z OHP oraz zakładów pracy znajdujących się na terenie miasta);

- Typowanie i dokonywanie wstępnej rekrutacji osób do udziału w projekcie systemowym p.n.: *Bielsko-Biała łączy ludzi* RPO WSL;
- Współpraca z Radami Osiedli i zespołami charytatywnymi;
- Współpraca z dzielnicowymi Komisariatów Komendy Miejskiej Policji.

2.2.2. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020

Na przestrzeni 2016 roku kontynuowano realizację Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ) Program ma na celu trwałe, intensywne i systematyczne wsparcie osób i rodzin znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji. Polega na dostarczaniu pomocy żywnościowej w formie paczek i posiłków. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa ma charakter uzupełniający w odniesieniu do form pomocy finansowej realizowanych w ramach wieloletniego programu wsparcia finansowego gmin w zakresie dożywiania *Pomoc państwa w zakresie dożywiania* na lata 2014-2020. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej kwalifikuje osoby/rodziny do pomocy żywnościowej wydając w tym celu skierowania umożliwiające odbiór żywności, której dystrybutorem na terenie miasta Bielsko-Biała jest organizacja partnerska programu tj. *Caritas Polska*. Zgodnie z założeniami PO PŻ pomocą żywnościową obejmowane są osoby/rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, dopuszczającej korzystanie z pomocy społecznej z powodów wskazanych w art.7 *Ustawy o pomocy społecznej*, których dochód nie przekracza określonego poziomu, ustalonego procentowo w stosunku do dochodu uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej. Poziom kryteriów dochodowych dotyczących podprogramu 2016 określił minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego i wynosił on 150% kryterium dochodowego tj. 951zł dla osoby samotnie gospodarującej i 771zł dla osoby w rodzinie. Ogółem wydano 399 skierowań dla 814 osób.

2.2.3. Program osłonowy Pomoc gminy w zakresie dożywiania na lata 2014-2020

Jedną z form pomocy, realizowaną przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest finansowanie świadczeń w zakresie dożywiania w formie posiłku oraz zasiłku celowego na zakup żywności. Świadczenia te, zgodnie z Uchwałą Rady Miejskiej w Bielsku-Białej nr XXXIX/923/2014 z dnia 25.02.2014r. w sprawie przyjęcia programu osłonowego w zakresie dożywiania *Pomoc gminy w zakresie dożywiania* na lata 2014-2020 przyznawane są celem:

- poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach;
- poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży;
- kształtowania właściwych nawyków żywnościowych.

Program *Pomoc gminy w zakresie dożywiania* jest programem wieloletnim, realizowanym w latach 2014-2020. Ma on na celu wsparcie gmin w realizacji zadania obowiązkowego, jakim jest pomoc w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewnienia posiłku osobom jego pozbawionym. Na realizację tego Programu gmina może otrzymać dotację, jeżeli udział jej środków własnych wynosi nie mniej niż 40% przewidzianych kosztów realizacji. Harmonogram zadań wykonywanych w ramach Programu wchodzi w życie corocznie, na mocy Uchwały Rady Ministrów. W 2016r. na realizację pomocy w formie dożywiania MOPS wydatkował ogółem kwotę 3.165.540zł.

Ośrodek wykonuje to zadanie w sposób ciągły, co jest ważne zwłaszcza dla dzieci realizujących obowiązek szkolny, ponieważ mogą one korzystać z tej formy pomocy przez cały rok szkolny, który nie pokrywa się z rokiem budżetowym.

Tabela 7: Kwota wydatkowana na realizację pomocy w formie dożywiania w latach 2014-2016

Lata	Rodzaj środków /w zł/	Wyszczególnienie		
		Dożywianie dzieci	Zasiłki celowe na żywność	Wartość łącznie /w zł/
2014	Środki Wojewody	496.105	1.332.476	1.828.581
	Środki z budżetu Miasta	703.883	870.014	1573.897
	Razem:	1.199.988	2.202.490	3.402.478
2015	Środki Wojewody	649.207	1.191.405	1.840.612
	Środki z budżetu Miasta	637.570	1.185.315	1.822.885
	Razem:	1.286.777	2.376.720	3.663.497
2016	Środki Wojewody	444.308	1.424.602	1.868.910
	Środki z budżetu Miasta	573.898	722.732	1.296.630
	Razem:	1.018.206	2.147.334	3.165.540

Z programu wieloletniego *Pomoc gminy w zakresie dożywiania* mogą korzystać osoby i rodziny, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150% kryterium dochodowego określonego w *Ustawie o pomocy społecznej*. I tak, u osoby samotnie gospodarującej jest to kwota 951zł, a np. w rodzinie 4-osobowej – 3.084zł (100% kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej wynosi 634zł, dla osoby w rodzinie – 514zł). Natomiast pomoc w formie gorącego posiłku jest świadczeniem rzeczowym przysługujące bez względu na dochód osobom, które własnym staraniem nie są w stanie go samodzielnie przygotować.

W okresie sprawozdawczym pomocą wynikającą z rządowego programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania* objęto:

- 1.371 dzieci od 1 roku życia do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej – na podstawie decyzji administracyjnej;
- 110 dzieci bez decyzji administracyjnej – na podstawie informacji dyrektora szkoły;
- 2.962 osoby, którym przyznano zasiłek celowy na żywność.

Wnioski o dożywianie dzieci składane są w tut. Ośrodku przez rodziców oraz pedagogów. W 2016r. z tej formy pomocy skorzystało 1.481 dzieci.

2.3. Usługi opiekuńcze na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych oraz usługi specjalistyczne

2.3.1. Usługi opiekuńcze

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy (zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 11 *Ustawy o pomocy społecznej*) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W 2016 roku usługi opiekuńcze przyznawane były osobom, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy powodował trwale lub okresowe utrudnienie, ograniczenie lub uniemożliwienie samodzielnej egzystencji. W przypadku ludzi samotnych, którzy z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagali pomocy innych osób, a byli jej pozbawieni, przyznanie usług opiekuńczych miało charakter obligatoryjny. Celem pomocy było zabezpieczenie codziennych potrzeb usługobiorcy, związanych z prawidłowym funkcjonowaniem w ich miejscu zamieszkania. Przyznane świadczenie uzależnione było od indywidualnych potrzeb danej osoby i mogło obejmować swoim zakresem: opiekę higieniczną, pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych oraz wsparcie w załatwianiu spraw osobistych. Zakres przyznanej pomocy był na bieżąco monitorowany w celu dostosowania do zmieniających się potrzeb usługobiorców.

Usługi opiekuńcze przyznawane były również osobom, wymagającym pomocy innych osób, którym rodzina a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogli takiej pomocy zapewnić. W tym przypadku kierowano się przede wszystkim zasadą subsydiarności, zgodnie z którą udzielana pomoc była wsparciem, a nie wyręczaniem w opiece nad potrzebującym członkiem rodziny. Działanie to miało na celu zmobilizowanie rodziny, inicjowanie nowych przedsięwzięć na rzecz osoby potrzebującej pomocy, wzmocnienie więzi emocjonalnej, zintegrowanie rodziny.

W 2016 roku pomocą w formie usług opiekuńczych objęto także rodziny z dziećmi przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Udzielane wsparcie miało na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji.

Pomoc w formie usług opiekuńczych była realizowana przez opiekunki zatrudnione w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej oraz przez podmiot zewnętrzny (Stowarzyszenie *Pomocna Dłoń*), z którym zawarto umowę dotyczącą realizacji zadania w 2016 roku na kwotę 395.436,60zł. Działanie to umożliwiło zapewnienie ciągłości opieki tzn. realizację usług w godzinach wieczornych, nocnych oraz w soboty, niedziele i święta, koniecznych do zachowania, poprawy stanu zdrowia lub zapobiegających jego pogorszeniu.

Łączenie form pomocy zapewniło osobom starszym i niepełnosprawnym możliwość zaspokajania niezbędnych potrzeb życiowych w ich własnym środowisku, bez konieczności ubiegania się o miejsce w domach pomocy społecznej.

2.3.2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej (zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 3 *Ustawy o pomocy społecznej*) należy: organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Dział Usług Opiekuńczych organizował powyższe świadczenie zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 22.09.2005r.*, w którym określono rodzaje specjalistycznych usług opiekuńczych, kwalifikacje osób świadczących te usługi oraz warunki i tryb ustalania i pobierania opłat. Na podstawie

przetargu nieograniczonego wyłoniono firmę, spełniającą wszystkie warunki do świadczenia tego rodzaju pomocy.

Przyznane świadczenie miało na celu nabycie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, w tym zwłaszcza kształtowanie umiejętności zaspokajania potrzeb życiowych, motywowanie do aktywności, leczenia i rehabilitacji, wspieranie, motywowanie i asystowanie w codziennych czynnościach. W 2016 roku specjalistyczne usługi przyznano także dzieciom z syndromem autyzmu lub upośledzeniem umysłowym. Głównym celem przyznanej pomocy tej grupie usługobiorców było rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych przy zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych i umiejętności społecznego funkcjonowania. Przyznana dotacja w kwocie 126.762,00zł. pozwoliła w pełni zabezpieczyć potrzeby usługobiorców.

Tabela 8: Ilość osób objętych pomocą w formie usług w latach 2014-2016

Rok	Ilość osób objętych pomocą usługową (w tym nowe środowiska)	Ilość nowych środowisk	Usługi realizowane przez opiekunki MOPS i podmiot zewnętrzny	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi
2014	491	146	383 w tym: S – 337 R – 46	108 w tym: S – 60 R – 48 /w tym: 4 dzieci/
2015	512	161	402 w tym; S - 357 R - 45	110 w tym: S – 62 R – 48 /w tym: 5 dzieci/
2016	551	186	457 w tym; S - 371 R - 86	94 w tym: S – 50 R – 44 /w tym: 3 dzieci/

* S – osoby samotnie gospodarujące

* R – osoby w rodzinie

Tabela 9: Koszty i wpływy z usług opiekuńczych w latach 2014-2016

Rok	Zadania własne			Zadania zlecone		
	Ilość świadczeń	Kwota świadczeń /w zł./	Wpływy z usług opiekuńczych /w zł./	Ilość świadczeń	Kwota świadczeń /w zł./	Wpływy ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi /w zł./
2014	96.063	1.408.683,00	233.716,03	6.700	138.588,21	9.586,34
2015	95.292	1.349.654,00	223.646,49	6.565	137.637,50	14.541,28
2016	93.324	1.345.859,00	187.989,83	5.891	123.564,00	8.764,52

The page features a decorative graphic consisting of three blue circles of varying sizes, each with a darker blue center and a lighter blue outer ring. These circles are arranged in a diagonal line from the top right to the bottom right. Two thin blue lines intersect at the top left and extend towards the circles, creating a triangular shape that frames the upper part of the page.

Pomoc specjalistyczna

3. POMOC SPECJALISTYCZNA

3.1. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom częściowo lub całkowicie pozbawionym opieki

3.1.1. Organizowanie opieki w rodzinach zastępczych oraz realizacja pomocy na rzecz rodzin zastępczych

Opisano w odrębnym sprawozdaniu w ramach obowiązku wynikającego z art. 179 *Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*;

3.1.2. Organizowanie opieki nad dzieckiem pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych

Opisano w odrębnym sprawozdaniu w ramach obowiązku wynikającego z art. 179 *Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*;

3.1.3. Rodziny biologiczne dzieci umieszczonych w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych lub rodzinach zastępczych

Opisano w odrębnym sprawozdaniu w ramach obowiązku wynikającego z art. 179 *Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*;

3.1.4. Pomoc w integracji ze środowiskiem oraz przyznanie pomocy pieniężnej na usamodzielnianie i kontynuowanie nauki

Opisano w odrębnym sprawozdaniu w ramach obowiązku wynikającego z art. 179 *Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*;

3.1.5. Zespół Poradnictwa Specjalistycznego

Zadania realizowane przez Zespół opisano w odrębnym sprawozdaniu w ramach obowiązku wynikającego z art. 179 *Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*.

3.2. Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych w ramach pomocy specjalistycznej

3.2.1. Domy pomocy społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował zadanie własne gminy w zakresie kierowania do domów pomocy społecznej (DPS) mieszkańców Bielska-Białej, którzy wymagali całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogli samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, a którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych (art. 54 *Ustawy o pomocy społecznej*). Równocześnie realizował zadanie własne powiatu w zakresie umieszczania skierowanych do domów pomocy społecznej mieszkańców Bielska-Białej oraz osób skierowanych przez inne gminy.

W MOPS wszystkie wnioski o skierowanie do DPS i umieszczenie w DPS realizuje Zespół ds. Domów Pomocy Społecznej i Ośrodków Wsparcia. Pracownicy socjalni przeprowadzają wywiady środowiskowe (w 2016r. przeprowadzili 669 wywiadów) oraz udzielają informacji i porad (w 2016r. 288) osobom i rodzinom ubiegającym się o świadczenie w formie umieszczenia w domu pomocy społecznej.

W okresie sprawozdawczym zarejestrowanych zostało łącznie 1.194 wnioski dotyczące DPS, z czego:

- 1) 204 stanowiły wnioski osób starszych i/lub niepełnosprawnych o umieszczenie w DPS, z czego 8 wniosków wpłynęło z innych gmin;
- 2) 747 wniosków dotyczyło aktualizacji wywiadów środowiskowych na okoliczność ustalenia odpłatności za pobyt w DPS oraz spraw innych;
- 3) 243 wnioski dotyczyły wywiadów alimentacyjnych u osób zobowiązanych do współfinansowania kosztów pobytu członka rodziny w DPS.

Wzorem lat poprzednich, wnioski osób ubiegających się o tę formę pomocy rozpatrywała powołana do tego Komisja Kwalifikująca Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. W 2016r. odbyło się 37 posiedzeń Komisji, podczas których rozpatrzono 185 wniosków (w tym o skierowanie i umieszczenie w DPS, o częściowe lub całkowite zwolnienie z opłaty mieszkańców DPS oraz członków rodzin zobowiązanych do współfinansowania ich pobytu, o przeniesienia do innego DPS, przyspieszenia umieszczenia w DPS, odwołań do Samorządowego Kolegium Odwoławczego).

Na terenie Bielska-Białej funkcjonowały 4 domy pomocy społecznej (prowadzone przez Miasto Bielsko-Biała) z 222 miejscami. Wszystkie spełniały standardy i posiadały zezwolenia Wojewody Śląskiego. Zaznaczyć należy, iż w naszych Domach przebywają osoby na tzw. „nowych zasadach” (tj. osoby umieszczone w domach pomocy społecznej na podstawie decyzji kierujących wydanych po 1 stycznia 2004r., za których opłatę wnoszą: sami umieszczeni, członkowie ich rodzin lub osoby niespokrewnione oraz gminy, które skierowały swoich mieszkańców do DPS) i „starych zasadach” (tj. osoby przebywające w domach pomocy społecznej na podstawie decyzji kierujących wydanych przed 1 stycznia 2004r. Finansowanie pobytu tych osób pochodzi z ich własnych środków, natomiast pozostałe koszty pokrywane są z wygasających dotacji celowych, niewystarczających jednak do pokrycia pełnych kosztów pobytu tych osób).

Tabela 10: Domy Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej: typ, ilość miejsc, średni miesięczny koszt utrzymania jednego mieszkańca w latach 2014-2016

l.p.	Nazwa DPS/Adres	Ilość miejsc	Typ Domu	Średni miesięczny koszt utrzymania jednego mieszkańca w DPS /w zł./		
				2014	2015	2016
1.	DPS <i>Dom Nauczyciela</i> ul. Pocztowa 14a	92	dla osób w podeszłym wieku (K/M)*	2.763,00	2.926,00	2.994,00
2.	DPS dla Osób Starszych ul. Żywiecka 15	57	(42 miejsca) dla osób w podeszłym wieku (15 miejsc) dla osób niepełnosprawnych fizycznie (K/M)	2.914,00	3.129,00	3.163,00
3.	DPS dla Przewlekle Chorych ul. Olimpijska 11	48	dla osób przewlekle somatycznie chorych (K/M)	4.135,28	4.051,50	4.292,00
4.	DPS <i>Hospicjum</i> Al. Armii Krajowej 181	25	dla osób przewlekle somatycznie chorych (K/M)	3.647,50	4.493,96	4569,88

* (K) – kobiety

* (M) – mężczyźni

Tabela 11: Osoby skierowane i umieszczone w DPS według typów placówek w latach 2014-2016

l.p.	Typy placówek	Ilość mieszkańców Bielska-Białej skierowanych do DPS						Ilość osób* umieszczonych w DPS					
		prowadzonych przez miasto B-B			prowadzonych przez inne powiaty			prowadzonych przez miasto B-B			prowadzonych przez inne powiaty		
		2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
1.	Dla osób w podeszłym wieku	18	27	26	1	4	3	25 (9)	21	18 (1)	1	3	3
2.	Dla osób przewlekle somatycznie chorych	25	36	36	1	2	1	28 (2)	35 (2)	33	2	1	1
3.	Dla osób przewlekle psychicznie chorych	0	0	0	6	13	10	0	0	0	5	13	10
4.	Dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	0	0	0	1	2	4	0	0	0	1	0	6
5.	Dla osób niepełnosprawnych fizycznie	4	3	3	0	0	0	6 (3)	3	4 (1)	0	0	0
6.	Dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.	Dla osób uzależnionych od alkoholu	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
8.	Pobyty okresowe – turnusy dla chorych na SM	0	0	0	4	2	3	0	0	0	3	3	4
9.	Rodzinny Dom Pomocy	0	0	0	1	1	1	0	0	0	1	1	1
10.	Ogółem	47	66	65	14	24	23	59 (14)	59 (2)	55 (2)	13	21	26

*dotyczy zarówno mieszkańców Bielska-Białej, jak również innych gmin; wartości w nawiasach (...) dotyczą mieszkańców spoza gminy Bielsko-Biała

Tabela 12: Mieszkańcy Bielska-Białej przebywający w DPS na terenie poszczególnych powiatów w latach 2014-2016

l.p.	Powiat	Ilość mieszkańców Bielska-Białej przebywających w DPS na tzw. „nowych zasadach”			Stan na dzień 31.12.2016r.
		2014	2015	2016	
1.	bialski	1	1	1	1
2.	bielski	28	27	24	20
3.	cieszyński	16	16	13	12
4.	częstochowski	1	1	1	1
5.	dąbrowski	0	0	2	2
6.	gliwicki	1	1	0	0
7.	jarosławski	3	3	3	3
8.	konecki	0	1	2	2
9.	krakowski	14	20	26	25
10.	krasnostawski	1	1	1	1
11.	limanowski	2	1	1	1
12.	lubaczowski	2	2	2	2
13.	lubliniecki	2	2	2	1
14.	Miasto Kraków	0	0	1	1
15.	miechowski	1	2	1	0
16.	mielecki	2	2	0	0
17.	mikołowski	1	1	1	1
18.	myślenicki	7	10	8	7
19.	nyski	1	1	1	1
20.	oświęcimski	6	6	6	6
21.	proszowicki	3	2	3	3
22.	pszczyński	4	4	3	3
23.	radomszczański	1	1	1	1
24.	sandomierski	1	1	1	1
25.	suski	4	4	4	3
26.	wadowicki	16	16	17	17
27.	zamojski	1	1	1	1
28.	mławski	3*	3*	4*	4*
29.	bielski – DPS w Bestwinie prowadzony przez Stowarzyszenie „Razem” – bez zlecenia powiatu lub gminy	0	0	7	7
30.	Gmina Pacanów - Rodzinny Dom Pomocy	2	3	4	4
31.	Razem:	124	133	141	131

* oznacza osoby przebywające w regionalnym domu pomocy społecznej, tj. Krajowym Ośrodku Mieszkalno-Rehabilitacyjnym dla Osób Chorych na SM w Dąbku (KOMR). Pobyt w tym Ośrodku ma charakter okresowy i finansowany jest tylko z dochodu osoby umieszczonej oraz z dochodów własnych samorządu województwa mazowieckiego.

Do Domów na terenie innych powiatów kierowane są osoby przewlekle psychicznie chore i niepełnosprawne intelektualnie z uwagi na brak tego typu placówek oraz w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chore, tylko jeśli brakuje wolnych miejsc w naszych Domach i rodzina obok mieszkańca w całości ponosi koszty pobytu.

Na 141 mieszkańców Bielska-Białej przebywających w 2016r. w Domach położonych w w/w powiatach 78 przebywało w DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych, 25 w DPS dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, 1 w DPS dla osób uzależnionych od alkoholu, 2 w DPS dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie oraz 4 osoby niepełnosprawne intelektualnie przebywały w Rodzinnym Domu Pomocy. W domach dla osób w podeszłym wieku przebywało 9 mieszkańców Bielska-Białej, 15 w DPS dla przewlekle somatycznie chorych i 3 w DPS dla niepełnosprawnych fizycznie. Cztery osoby chore na stwardnienie rozsiane skorzystały z pobytu okresowego w Krajowym Ośrodku Mieszkalno-Rehabilitacyjnym dla Osób Chorych na SM w Dąbku.

Tabela 13: Ruch mieszkańców w DPS na terenie Bielska-Białej w latach 2014-2016

Wyszczególnienie	Nazwa i adres DPS				Ogółem	
	DPS <i>Dom Nauczyciela</i> ul. Pocztowa 14a	DPS dla Osób Starszych ul. Żywiecka 15	DPS <i>Hospicjum</i> Al. Armii Krajowej 181	DPS dla Przewlekle chorych ul. Olimpijska 11		
Liczba miejsc	92	57	25	48	222	
Stan na dzień 31 grudnia	2014	92 [24], (13)	55 [15], (12)	26 [2]	48 [3], (6)	221 [44], (31)
	2015	90 [21] (11)	57 [14] (9)	24 [2]	48 [1] (6)	219 [38] (26)
	2016	92 [18] (10)	57 [12] (8)	25 [2]	48 [1] (5)	222 [33] (23)
Zmarło lub zrezygnowało	2014	18 [3], (2)	15 [5], (1)	3	25 (3)	61 [8], (6)
	2015	16 [3] (2)	10 [1] (3)	13	25 [2] (2)	64 [6] (7)
	2016	12 [3] (2)	8 [2] (2)	8	24 (1)	52 5
Przyjęto	2014	18 (6)	13 (6)	4	24 (2)	59 (14)
	2015	14	12	11	25 (2)	62 (2)
	2016	14 (1)	8 (1)	9	24	55 (2)
Liczba oczekujących na dzień 31 grudnia	2014	1	1 o.n.f.*	0	1	3
	2015	4	3	0	1	8
	2016	7 (1)	4 (1) 1 o.n.f.*	3	3 (1)	18 (3)

wartości w nawiasach [...] dotyczą mieszkańców umieszczonych na tzw. „starych zasadach”

wartości w nawiasach (...) dotyczą mieszkańców spoza Gminy Bielsko-Biała

*o.n.f – osoby niepełnosprawne fizycznie

Tabela 14: Ruch mieszkańców w DPS na terenie innych powiatów w latach 2014-2016

Wyszczególnienie	DPS – całodobowy pobyt	
Stan na dzień 31 grudnia:	2014	112
	2015	115
	2016	131
Zmarło lub zrezygnowało	2014	9
	2015	15
	2016	10

Wyszczególnienie		DPS – całodobowy pobyt
Przyjęto	2014	10
	2015	18
	2016	26
Liczba oczekujących wg stanu na dzień 31 grudnia	2014	4
	2015	8
	2016	7

dane dotyczą osób umieszczonych na „nowych zasadach”

W całym 2016r. w czterech Domach prowadzonych przez miasto Bielsko-Biała oraz w 42 Domach położonych na terenie 30 powiatów lub gmin przebywało 386 mieszkańców Bielska-Białej. Z tego 141 w innych powiatach a 245 w naszych Domach. Na „nowych zasadach” przebywali wszyscy umieszczeni w innych powiatach oraz 207 spośród 245 mieszkańców Bielska-Białej przebywających w naszych domach. Pozostałych 38 przebywało na „starych zasadach”. Z innych gmin w naszych Domach przebywało 28 osób, wszystkie na „nowych zasadach”.

Tabela 15: Średni czas oczekiwania na umieszczenie w DPS w latach 2014-2016 (w miesiącach)

l.p.	Wyszczególnienie	2014	2015	2016
1.	DPS <i>Dom Nauczyciela</i> ul. Pocztowa 14a w Bielsku-Białej przeznaczony dla osób w podeszłym wieku	0	0 – 2	0 - 5
2.	DPS dla Osób Starszych ul. Żywiecka 15 w Bielsku-Białej <ul style="list-style-type: none"> • przeznaczony dla osób w podeszłym wieku • przeznaczony dla osób niepełnosprawnych fizycznie 	0	0 – 2	0 – 7
		0	0 – 5	0 – 5
3.	DPS dla Przewlekle Chorych ul. Olimpijska 11 w Bielsku-Białej przeznaczony dla osób przewlekle somatycznie chorych	0 – 6	0 – 2,5	0 – 3
4.	DPS <i>Hospicjum</i> Al. Armii Krajowej 181 w Bielsku-Białej przeznaczony dla osób przewlekle somatycznie chorych	0 – 4	0 – 1	0 – 1
5.	Domy dla osób przewlekle somatycznie chorych i dla osób w podeszłym wieku (poza miastem Bielsko-Biała)	3 – 5	0,5 – 8	0 – 2
6.	Domy dla osób przewlekle psychicznie chorych (poza miastem Bielsko-Biała)	1 – 2	0 – 63	0 – 3,5
7.	Domy dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie (poza miastem Bielsko-Biała)	1 – 3	-	0 – 2

Z analizy danych pochodzących z 2016 roku wynika, że okres oczekiwania na miejsce w DPS na terenie Bielska-Białej wynosił od 0 do maksymalnie 7 miesięcy i przyjęcia w większości odbywały się na wolne miejsca.

Do *Domu Nauczyciela* przy ul. Pocztowej 14a na 14 umieszczonych 4 oczekiwało powyżej 3 miesięcy, pozostali od 0 do 3 miesięcy, do DPS dla Osób Starszych przy ul. Żywieckiej 15 na 8 umieszczonych 4 oczekiwało powyżej 3 miesięcy, pozostali od 0 do 2 tygodni, natomiast do DPS dla Przewlekle Chorych przy ul. Olimpijskiej na 24 umieszczonych tylko 3 oczekiwało w kolejce a 21 przyjęto na wolne miejsce. Do DPS *Hospicjum* na 9 umieszczonych tylko 1 osoba oczekiwała miesiąc.

W Domach na terenie innych powiatów w 2016 roku umieszczono 26 mieszkańców Bielska-Białej, z tego 4 skorzystało z pobytu okresowego w specjalistycznym Ośrodku dla chorych na stwardnienie rozsiane

a jedna osoba została umieszczona w Rodzinnym Domu Pomocy. Na 26 umieszczonych 20 oczekiwało od 0 do 3 miesięcy, pozostałych 6 osób umieszczonych zostało w terminie do 6 miesięcy.

Do DPS całodobowego pobytu prowadzonych przez inne powiaty oczekuje 7 mieszkańców Bielska-Białej, w tym 2 do DPS przeznaczonego dla osób przewlekle psychicznie chorych, 1 do DPS dla osób w podeszłym wieku, natomiast pozostałe 4 oczekują na przyjęcie do Krajowego Ośrodka Mieszkalno-Rehabilitacyjnym dla Osób Chorych na SM w Dąbku (pobyt okresowy).

Tabela 16: Dane dotyczące mieszkańców Bielska-Białej skierowanych do DPS odpowiedniego typu i umieszczonych w DPS w latach 2014-2016

l.p.	Wyszczególnienie	2014	2015	2016
1.	Ilość skierowanych i umieszczonych w danym roku	58	78	79
2.	Ilość osób bezdomnych	2	9	10
3.	Ilość osób przyjętych do DPS po pobycie w placówkach okresowego pobytu (oddziały szpitalne, inne DPS, Domy dla Bezdomnych, Noclegownie)	21	32	28
4.	Ilość osób przyjętych do DPS ze środowiska zamieszkania	37	46	51
5.	Ilość osób objętych przed przyjęciem do DPS pomocą w formie usług opiekuńczych	26	41	31

Tabela 17: Środki finansowe wydatkowane przez miasto Bielsko-Biała z tytułu pobytu mieszkańców gminy w DPS na terenie innych powiatów w latach 2012-2016

l.p.	Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016
1.	Liczba osób umieszczonych w DPS	120	131	124	133	141
2.	Liczba osób, za które miasto Bielsko-Biała wniosło opłatę	115	127	121	129	135
3.	Wydatkowane środki /w zł./	2.233.395,71	2.765.665,48	2.872.027,32	2.938.812,50	3.350.723,37
4.	Średni koszt pobytu 1 osoby /w zł./	19.420,83	21.776,89	23.735,76	22.781,49	24.820,17

* Różnica między poz. 1 i poz. 2 wynika z tego, że w liczbie umieszczonych uwzględnia się 4 mieszkańców Bielska-Białej przebywających w regionalnym domu pomocy społecznej, tj. Krajowym Ośrodku Mieszkalno-Rehabilitacyjnym dla Osób Chorych na SM w Dąbku (KOMR), w którym pobyt ma charakter okresowy i finansowany jest tylko z dochodu osoby umieszczonej oraz z dochodów własnych samorządu województwa mazowieckiego, a także 2 osoby umieszczone w DPS pod koniec roku, za które odpłatność realizowana jest w następnym roku kalendarzowym.

W ciągu całego 2016r. według „nowych zasad” odpłatności w DPS położonych na terenie innych powiatów przebywało 137 mieszkańców Bielska-Białej, przy czym w roku sprawozdawczym za 135 Gmina Bielsko-Biała ponosiła częściową odpłatność. Ilość ta z roku na rok sukcesywnie wzrasta, stąd też systematyczny wzrost wydatków na ten cel. Dla porównania różnica w wydatkach między rokiem 2012 a 2013 – 532.269,77zł, między 2013 a 2014 tylko 106.361,84zł, między rokiem 2014 a 2015 – 66.785,18, natomiast między rokiem 2015 a 2016 – 411.910,87. Trzeba również zaznaczyć, że wydłuża się czas przebywania osób zaburzonych psychicznie w placówkach, co powoduje systematyczne zwiększenie wydatków na to zadanie.

Tabela 18: Ilość osób/rodzin oraz dochody z opłat ponoszonych przez osoby/rodziny w latach 2012-2016

lp.	Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016
1.	Dochody z opłat ponoszonych przez rodzinę /w zł./	186.489,11	249.828,22	220.008,91	253.013,01	385.677,83
2.	Ilość osób/rodzin	51	48	52	51	63

Liczba osób zobowiązanych do współfinansowania pobytu członka rodziny w DPS jest wciąż niewielka w porównaniu z liczbą osób przebywających każdego roku w DPS na tzw. „nowych zasadach”.

3.2.2. Ośrodki wsparcia

Decyzje z zakresu kierowania osób do ośrodka wsparcia o charakterze lokalnym, tj. do Środowiskowego Domu Samopomocy *Podkowa* prowadzonego przez powiat grodzki oraz decyzje dotyczące ustalenia odpłatności za pobyt w w/wym. ŚDS przygotowuje Zespół ds. Domów Pomocy Społecznej i Ośrodków. Ponadto, Zespół przygotowuje również decyzje na schronienie w Schronisku dla Osób Bezdomnych i Mieszkaniach Chronionych.

Tabela 19: Środowiskowy Dom Samopomocy *Podkowa* (ŚDS) w Bielsku-Białej w latach 2014-2016

lp.	Wyszczególnienie	Podmiot prowadzący	Ilość miejsc	Ilość mieszkańców Bielska-Białej korzystających z pobytu		
				2014	2015	2016
1.	Środowiskowy Dom Samopomocy <i>Podkowa</i> , ul. Kołłątaja 8 w Bielsku-Białej	Miasto Bielsko-Biała	42	41	38	49

W okresie sprawozdawczym wzrosła z 35 do 42 liczba miejsc w ŚDS *Podkowa*. Z usług w/w Ośrodka skorzystało 49 mieszkańców Bielska-Białej. Wszyscy użytkownicy posiadali orzeczoną niepełnosprawność przez organy do tego uprawnione.

3.3. Pomoc na rzecz osób bezdomnych

W świetle przepisów *Ustawy o pomocy społecznej*, bezdomność jest jedną z piętnastu kategorii sytuacji trudnych, upoważniających do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej (art. 7 pkt. 3). Za osobę bezdomną uważa się osobę niezamieszkujejącą w lokalu mieszkalnym, w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osobę niezamieszkujejącą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkiwania (art. 6 pkt. 8). Obowiązek udzielania pomocy w formie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym spoczywa po stronie gminy i należy do zadań własnych z zakresu pomocy społecznej o charakterze obowiązkowym.

Podjęcie wszelkich działań, mających na celu ograniczenie negatywnych skutków bezdomności wymaga określenia liczby osób bezdomnych przebywających na terenie gminy. W ramach badania liczby osób bezdomnych na terenie województwa śląskiego przeprowadzonego w nocy z 27 na 28 stycznia 2016r. w Bielsku-Białej zdiagnozowano 225 osób bezdomnych (w 2014 r. – 233 osoby bezdomne, w 2015 r. – 230 osób bezdomnych), w tym 74,7% stanowili mężczyźni (168 osób), 17,7% kobiety (40 osób) oraz 7,6% dzieci (17 osób), które przebywały w placówkach z jednym z rodziców. Wyniki z badania liczby bezdomnych wykazały, że 210 osób bezdomnych, w tym: 158 mężczyzn, 35 kobiet, 17 dzieci przebywało w placówkach instytucjonalnych. Poza placówkami, w różnych miejscach niemieszkalnych znajdowało się 15 osób.

Z danych statystycznych opracowanych przez tut. Ośrodek do sprawozdania MPiPS-03, za rok 2016 (z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach) wynika, iż na przestrzeni roku sprawozdawczego z powodu bezdomności udzielono wsparcia 205 osobom i rodzinom, co stanowi 6,5% ogółu świadczeniobiorców pomocy społecznej.

Formy wsparcia osób i rodzin dotkniętych bezdomnością: pomoc w formie schronienia

Nowelizacja *Ustawy o pomocy społecznej* (Dz.U. z 2015r. poz. 1310) wprowadziła szereg istotnych zmian dotyczących udzielania pomocy w formie schronienia. Nowe formy, zasady i standardy udzielania schronienia zawarto w art. 48a znowelizowanej ustawy, który wszedł w życie z dniem 5 września 2016r. (część przepisów noweli zaczęła obowiązywać od 5 października 2015r.).

Po zmianie przepisów *Ustawy o pomocy społecznej* w obrębie katalogu i nazewnictwa placówek noclegowych dla osób bezdomnych od września 2016 roku w Bielsku-Białej funkcjonują dwie kategorie placówek, w których można udzielić schronienia osobom potrzebującym. Obie placówki wchodzi w skład struktury organizacyjnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej i są to: Schronisko dla Osób Bezdomnych przy ul. Stefanki 7, które przed nowelizacją *Ustawy o pomocy społecznej* funkcjonowało pod nazwą *Dom dla Bezdomnych* oraz Noclegownia przy ul. Krakowskiej 2a. Funkcjonowanie wyżej wymienionych placówek dla osób bezdomnych regulują zapisy art. 48a ust. 1, 2, 3, 5, 6, 8 *Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej*. Według obowiązujących przepisów w schronisku dla osób bezdomnych zapewnia się osobom bezdomnym, które podpisały kontrakt socjalny całodobowe, tymczasowe schronienie, oraz usługi ukierunkowane na wzmocnienie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej (art. 48a ust.2). Natomiast noclegownia zapewnia schronienie osobom bezdomnym świadcząc tymczasową pomoc w postaci miejsca noclegowego, w ramach której umożliwia spędzenie nocy w warunkach gwarantujących ochronę życia i zdrowia (art. 48a ust. 3). Zgodnie z art. 48a ust. 5 pomoc w Schronisku dla Osób Bezdomnych i w Noclegowni obecnie jest udzielana wyłącznie osobom zdolnym do samoobsługi, których stan zdrowia nie zagraża zdrowiu i życiu innych osób przebywających w placówce. W myśl art. 48a ust. 6 *Ustawy o pomocy społecznej* w wyżej wymienionych placówkach noclegowych nie mogą przebywać osoby będące pod wpływem alkoholu lub pod wpływem substancji psychoaktywnych. W odniesieniu do pomocy w formie schronienia udzielanej w Schronisku istnieje konieczność przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego i wydania decyzji administracyjnej. Zgodnie z regułą zawartą w art. 48a ust. 8 przyznanie pomocy w formie tymczasowego schronienia w Noclegowni nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej. Z dniem wejścia w życie nowelizacji *Ustawy o pomocy społecznej* tj. 05.09.2016r. wydatki poniesione na udzieloną pomoc w Noclegowni nie podlegają zwrotowi, a osoby tam przebywające nie ponoszą żadnych opłat za pobyt.

Według stanu na dzień 31.12.2016r. w placówkach dla osób bezdomnych dostępnych było w sumie 147 miejsc noclegowych, w tym 89 w Schronisku dla Osób Bezdomnych, z tego - 69 miejsc na pobyt całodobowy, 12 miejsc dla bezdomnych kobiet na zasadach obowiązujących w Noclegowni i 8 miejsc tymczasowego schronienia dla mężczyzn również na zasadach obowiązujących w Noclegowni, które uruchomiono na okres zimy 2016/2017. Noclegownia dysponowała zasobem 58 miejsc dla bezdomnych mężczyzn, w tym 8 dodatkowymi miejscami na potrzeby schronienia w okresie zimowym.

Tabela 20: Ilość osób bezdomnych korzystających ze schronienia w Schronisku dla Osób Bezdomnych i Noclegowni przy ul. Stefanki 7 oraz w Noclegowni przy ul. Krakowskiej 2A w Bielsku-Białej w latach 2014-2016.

l.p.	Wyszczególnienie	2014	2015	2016
1.	Schronienie całodobowo w Schronisku dla Osób Bezdomnych ogółem	128	138	97
	w tym:			
	- rodzin	12	10	2
	- osób samotnych	93	106	91
	w tym:			
- kobiet	49	29	26	
- mężczyzn	79	77	65	
2.	Nocleg w Noclegowni dla mężczyzn ogółem	266	287	302
	w tym:			
	- na podstawie decyzji adm.	114	94*	0
- bez decyzji administracyjnej	152	193	302	
3.	Nocleg w Noclegowni dla kobiet	21	17*	32

*począwszy od 05.10.2015r. *Ustawą z dnia 5 sierpnia 2015r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej* wprowadzono zasadę, zgodnie z którą udzielanie schronienia w formie noclegowni nie wymaga wydania decyzji administracyjnej. Z chwilą wejścia w życie pozostałych przepisów nowelizujących *Ustawę o pomocy społecznej* tj. 05.09.2016r. pomoc przyznawana w formie tymczasowego schronienia w noclegowni nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej.

Ogółem, w 2016 roku ze schronienia w placówkach dla bezdomnych funkcjonujących w strukturze MOPS skorzystało 398 osób i rodzin (liczba osób i osób w rodzinach, które skorzystały z pomocy w formie schronienia: 402).

Na przestrzeni 2016 roku 41 osób zakończyło pobyt w Schronisku dla Osób Bezdomnych. 1 rodzina (2 osoby dorosłe) i 39 osób prowadzących jednoosobowe gospodarstwa domowe: 1 kobieta i 3 mężczyzn wynajęło mieszkanie z mieszkaniowego zasobu gminy, 2 mężczyzn wynajęło mieszkanie na wolnym rynku. Ponadto 3 osoby (2 mężczyzn i 1 kobieta) uzyskały prawo pobytu i wsparcie w mieszkaniu chronionym, 8 osób otrzymało miejsce w domu pomocy społecznej (2 kobiety, 6 mężczyzn), 2 mężczyzn umieszczono w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, 1 kobiecie zapewniono pobyt w mieszkaniu przejściowym. 5 mężczyznom oraz 3 kobietom wskazano miejsce w Noclegowni ponieważ osoby te nie realizowały postanowień kontraktu podczas pobytu w Schronisku. 1 bezdomny mężczyzna trafił do zakładu karnego. W przypadku 5 mężczyzn i 1 kobiety opuszczenie Schroniska nastąpiło bez kontaktu z pracownikami i losy tych osób nie są znane. Ponadto 4 mieszkańców placówki zmarło.

W ciągu okresu sprawozdawczego w Schronisku dla Osób Bezdomnych umieszczono na podstawie decyzji administracyjnej pierwszorazowo 30 osób.

Według kryterium ostatniego miejsca zameldowania na pobyt stały 1 osoba przebywająca w Schronisku dla Osób Bezdomnych pochodziła z innej gminy. W tym przypadku wystąpiono o refundację wydatków poniesionych z tytułu udzielonej pomocy tej osobie w postaci schronienia.

Do końca sierpnia 2016 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej realizował także pomoc w formie schronienia w oparciu o Program Mieszkań Przejściowych w budynku należącym do ZGM, który został przeznaczony na ten cel na mocy Porozumienia zawartego dnia 27.02.2001r. w sprawie zasad kwatowania, eksploatacji i kosztów utrzymania mieszkań przejściowych przy ul. Wapienickiej 34 w Bielsku-Białej, pomiędzy Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej, a Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej. Znowelizowane przepisy *Ustawy o pomocy społecznej*, które weszły w życie z dniem 5 września 2016r. uniemożliwiły dalsze udzielanie schronienia w „innych miejscach” w tym przypadku w mieszkaniach przejściowych. Powyższe Porozumienie zostało rozwiązane 12 grudnia 2016r. z mocą obowiązującą od dnia 31 sierpnia 2016 roku. Osoby i rodziny przebywające w lokalach

mieszkalnych przy ul. Wapienickiej 34 po dacie rozwiązania Porozumienia mogą zajmować te pomieszczenia bezumownie. Wcześniej odrzuciły ofertę pomocy ze strony MOPS dotyczącą rozwiązania ich problemu mieszkaniowego.

Na przestrzeni od stycznia do końca sierpnia 2016 roku mieszkania przejściowe opuściło w sumie 7 osób: 3 osoby (1 kobieta i 2 mężczyźni) otrzymały lokal z mieszkaniowego zasobu gminy Bielsko-Biała, 1 mężczyźnie odmówiono kontynuacji pobytu w mieszkaniu przejściowym z uwagi na brak współdziałania w rozwiązywaniu problemu alkoholowego, natomiast 1 rodzina 2 osobowa wynajęła lokal własnym staraniem, a 1 osoba zmarła.

W mieszkaniach przejściowych umieszczono w ciągu roku sprawozdawczego 1 rodzinę (2 osoby dorosłe): kobietę po wcześniejszym pobycie w Schronisku dla Osób Bezdomnych a jej męża po wcześniejszym pobycie w Noclegowni.

W zakresie zapewnienia pomocy w formie schronienia MOPS współdziałał także ze Śląską Fundacją Błękitny Krzyż z siedzibą w Bielsku-Białej przy ul. Mostowej 1. Na zlecenie Gminy Bielsko-Biała, w okresie od 01.02.2016r. do 29.12.2016r. Fundacja Błękitny Krzyż realizowała zadanie pod nazwą: *Prowadzenie działań readaptacyjnych skierowanych do mieszkańców Bielska-Białej dotkniętych wykluczeniem społecznym* w Ośrodku Readaptacyjnym przy ul. Bystrzańskiej 55. W ramach tego przedsięwzięcia prowadzone były działania readaptacyjne dla nie więcej niż 10 osób (w tym bezdomnych) poprzez zapewnienie miejsc noclegowych, zapewnienie trzech posiłków dziennie (w tym jeden posiłek gorący), prowadzenie ergoterapii, udzielanie wsparcia psychologicznego, prowadzenie poradnictwa psychologicznego, zawodowego, prawnego, socjalnego. W 2016 roku w zajęciach organizowanych w Ośrodku Readaptacyjnym uczestniczyło 18 mieszkańców naszego miasta z grupy osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Tabela 21: Osoby i rodziny korzystające ze schronienia w mieszkaniach przejściowych w okresie od 01.01.2014r. do 31.08.2016r.

l.p.	Wyszczególnienie	2014	2015	2016
1.	Ilość osób/ rodzin korzystających ze schronienia ogółem	52	51	46
1.1.	W tym: ilość rodzin	12	12	11
1.2.	W tym: ilość osób prowadzących jednoosobowe gospodarstwa domowe	19	19	16

Tabela 22: Udzielone świadczenia w formie schronienia w latach 2014-2016 oraz koszty tych świadczeń.

l.p.	Wyszczególnienie	2014	2015	2016
1.	Łączna ilość świadczeń udzielonych w placówkach dla bezdomnych	56.264	50.969	46.455
2.	Koszty świadczeń /w zł./	1.045.693	1.108.947	1.135.751

Działania aktywizujące zmierzające do przezwyciężania trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin bezdomnych

Realizując w 2016 roku ustawowy obowiązek udzielania pomocy osobom bezdomnym pracownicy socjalni z Zespołu ds. Bezdomności korzystali z narzędzi prowadzenia pracy socjalnej takich jak kontrakty socjalne oraz indywidualne programy wychodzenia z bezdomności. Umożliwiają one aktywne włączenie się osób bezdomnych w proces przełamywania swojej trudnej sytuacji życiowej, pokonywania różnych barier

bezdromności i stanu bierności. W 2016 roku zawarto 207 kontraktów socjalnych ze 152 osobami bezdromnymi objętymi pomocą instytucjonalną. Z kolei indywidualny program wychodzenia z bezdromności realizowano z 13 osobami bezdromnymi (8 mieszkańcami Schroniska dla Osób Bezdromnych i z 5 osobami bezdromnymi korzystającymi ze schronienia w Noclegowni).

Wobec osób bezdromnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy realizowano różne formy zatrudnienia wspieranego organizowanego przez MOPS we współpracy z PUP. Ogółem z tych form zatrudnienia skorzystało łącznie 18 osób bezdromnych – 8 osób bezdromnych zatrudniono na podstawie umów zleceń do wykonywania różnorodnych prac w ramach Gminnego Programu Prac Społecznie Użytecznych, 10 osób bezdromnych realizowało prace społecznie użyteczne w wymiarze 10 godzin tygodniowo, a 2 bezrobotnych bezdromnych mężczyzn zatrudniono w MOPS na umowę o pracę w ramach robót publicznych finansowanych przez PUP ze środków Funduszu Pracy.

Zapewnienie gorącego posiłku

Posiłki wydawane były przez Koło Bielskie Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta, które w okresie od 01.02.2016r. do 29.12.2016r. realizowało zadanie własne gminy Bielsko-Biała z zakresu pomocy społecznej pod nazwą *Udzielanie wsparcia i pomocy osobom bezrobotnym, bezdromnym, żyjącym w ubóstwie oraz innym osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym poprzez prowadzenie kuchni społecznej, łaźni publicznej i schroniska dziennego pobytu*. Posiłki były przygotowywane i wydawane w Kuchni Społecznej przy ul. Legionów 16 od poniedziałku do piątku w godzinach od 10.30 do 14.00 a w soboty od 7.30 do 11.00.

Bezdromni otrzymywali również nieodpłatnie pieczywo w Banku Chleba przy ul. Krasińskiego 10. Bank Chleba prowadzony był przez Środowiskowe Centrum Pomocy przy współpracy piekarzy bielskich. Natomiast od 01.01.2017r. prowadzony jest przez *Caritas Diecezji Bielsko-Żywieckiej*.

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia przygotowano i wręczono paczki świąteczne z artykułami żywnościowymi dla 130 osób bezdromnych.

Zabezpieczenie pomocy medycznej i sanitarnej

Osoby bezdromne, korzystające ze schronienia w Noclegowni, miały zapewnioną doraźną pomoc medyczną w Punkcie Medycznym prowadzonym na zlecenie gminy Bielsko-Biała przez *Caritas Diecezji Bielsko-Żywieckiej* w ramach zadania z zakresu ochrony i promocji zdrowia pn.: *Zwiększenie dostępności do domowej opieki pielęgniarzkiej i rehabilitacji osobom obłożnie i przewlekle chorym oraz prowadzenie punktu medycznego dla osób przebywających w noclegowni w Bielsku-Białej*, które realizowane było w okresie od 01.02.2016r. do 19.12.2016r. Bezdromni otrzymywali tam nieodpłatnie: leki przeciwbólowe i przeciwgorączkowe dostępne bez recepty oraz środki opatrunkowe, przeciw wszawicy, a także korzystali z pomiaru ciśnienia tętniczego, porad pielęgniarek dotyczących zdrowia oraz leczenia. W 2016 roku w Punkcie Medycznym udzielono 284 porady pielęgniarzkiej w trakcie 48 dyżurów.

W przypadku osób bezdromnych nie objętych ubezpieczeniem zdrowotnym, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej podejmował działania wobec 49 osób bezdromnych potwierdzając im prawo do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej w oparciu o przepisy *Ustawy z dnia 27.08.2008r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych*. (t.j. Dz.U. z 2016r. poz. 1793 ze zm.).

Osoby potrzebujące, w tym osoby bezdromne, często skrajnie zaniedbane pod względem higieniczno-sanitarnym, korzystały z usług kąpielowych w Łaźni Publicznej im. Św. Brata Alberta przy ul. Legionów 17 w Bielsku-Białej, prowadzonej przez Koło Bielskie Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta, w ramach realizacji wyżej wspomnianego zadania zleconego przez gminę.

Przyznawanie świadczeń

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej, udzielał wsparcia finansowego osobom bezdomnym w formie zasiłków stałych, okresowych i celowych, w szczególności na zakup żywności, leków, obuwia, odzieży, pokrycie kosztów wykonania zdjęć do dokumentów potwierdzających tożsamość, częściowe pokrycie kosztów remontu lokali mieszkalnych, oraz w formie usług opiekuńczych, pobytu i usług w domu pomocy społecznej a także świadczenia w postaci mieszkania chronionego.

Działania informacyjne, patrolowanie skupisk bezdomnych w miejscach publicznych i niemieszkalnych

Tutejszy Ośrodek organizował także pomoc osobom bezdomnym, przebywającym w miejscach publicznych i niemieszkalnych, takich jak dworce komunikacji autobusowej i kolejowej, altany, piwnice, wiaty, pustostany, klatki schodowe itp. W okresie jesienno-zimowym miejsca pobytu bezdomnych patrolowane były w godzinach wieczornych i nocnych przez pracowników socjalnych Zespołu ds. Bezdomności MOPS oraz funkcjonariuszy Policji bądź Straży Miejskiej. Łącznie w 2016 roku miało miejsce 15 patroli, w trakcie których 1 osoba została przewieziona do domu pomocy społecznej, 1 osobie zapewniono pobyt w szpitalu, 2 osoby zostały przewiezione do Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym, 3 osoby udało się przekonać do skorzystania z pomocy w formie schronienia. Podczas patroli rozdawano osobom bezdomnym ulotki z informacją o dostępnych formach pomocy. Na terenie miasta rozwieszono także stosowne plakaty informujące o alarmowych numerach telefonów, gdzie można dzwonić w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia bezdomnych.

Informacja w sprawie wykonywania wyroków eksmisyjnych do placówek zapewniających miejsca noclegowe

W świetle obowiązujących przepisów eksmisyjnych komornik wykonujący eksmisję osoby, która w sądowym wyroku eksmisyjnym nie otrzymała prawa do lokalu socjalnego lub zamiennego ma obowiązek przeprowadzenia jej do pomieszczenia tymczasowego, a w razie jego braku do noclegowni, schroniska lub innej placówki zapewniającej miejsca noclegowe. Zgodnie z zapisami art. 4 ust. 2a *Ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego* (t.j. Dz.U. z 2016r., poz. 1610) taką nieruchomość ma wskazać gmina, chyba że pomieszczenie odpowiadające wymogom tymczasowego pomieszczenia wskaże wcześniej wierzyciel, dłużnik, albo osoba trzecia. Art. 1046 § 4 *Kodeksu postępowania cywilnego* przewiduje, że komornik może wstrzymać eksmisję z uwagi na brak pomieszczenia tymczasowego dla lokatora przez okres 6 miesięcy. Po tym czasie ma obowiązek kontynuować swoje czynności, przenosząc dłużnika do noclegowni, schroniska lub innej placówki noclegowej i jednocześnie powiadomić gminę o potrzebie zapewnienia dłużnikowi pomieszczenia tymczasowego. Wobec faktu, że zasób pomieszczeń tymczasowych jest bardzo ograniczony eksmisje są wykonywane do wspomnianych placówek.

Na przestrzeni 2016 roku do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wpłynęło 48 spraw z zakresu postępowań egzekucyjnych prowadzonych przez komorników sądowych, toczących się względem osób, wobec których zapadł wyrok orzekający eksmisję z dotychczas zajmowanego mieszkania, bez prawa do lokalu socjalnego czy zamiennego. W 2016r. w 23 sprawach egzekucyjnych o opróżnienie lokalu wyznaczono termin eksmisji do placówki zapewniającej miejsca noclegowe. W okresie sprawozdawczym 7 eksmitowanych dłużników skorzystało z tymczasowego miejsca schronienia w Noclegowni, przy czym 1 eksmitowanemu mężczyźnie przyznano w terminie późniejszym pomoc w formie schronienia w Schronisku dla Osób Bezdomnych.

The page features a decorative graphic on the right side consisting of three blue circles of varying sizes, each with a lighter blue outer ring. Two thin blue lines intersect at the top right, forming a large 'V' shape that frames the circles. The text 'Programy oraz Projekty' is centered on the left side of the page.

Programy oraz Projekty

4. PROGRAMY ORAZ PROJEKTY

4.1. Programy profilaktyczne

4.1.1. Program Pracy z Osobami i Rodzinami z Problemem Alkoholowym

W 2016r. osoby i rodziny z problemem alkoholowym objęte były pomocą pracowników Działu Pomocy Środowiskowej MOPS oraz Zespołu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (ZPU).

Współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wykorzystał w 2016r. środki przyznane z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, na:

- finansowanie grupy wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie;
- finansowanie pikniku dla rodzin zastępczych;
- szkolenie dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz koordynatorów grup roboczych z zakresu praktycznych i prawnych aspektów funkcjonowania Zespołów Interdyscyplinarnych i grup roboczych oraz praca ze sprawcą przemocy w toku realizacji procedury *Niebieskie Karty*. Szkolenie odbyło się w dniach 26-27.09.2016r. W szkoleniu udział wzięło 15 osób;
- sfinansowanie szkolenia dla koordynatorów grup roboczych oraz pracowników obsługi organizacyjno-technicznej Zespołu Interdyscyplinarnego. Szkolenie odbyło się w dniach 15-16.12.2016r. i wzięło w nim udział 8 osób. Tematem szkolenia była *Komunikacja w pracy koordynatorów grup roboczych z elementami superwizji*;
- w dniu 9.12.2016r. MOPS w Bielsku-Białej zorganizował szkolenie dla pracowników ochrony zdrowia z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i realizacji zadań w ramach procedury *Niebieskie Karty*. W szkoleniu udział wzięło 41 przedstawicieli ochrony zdrowia;
- konsultowanie działań profilaktycznych, spotkania superwizyjne, rozwiązywanie problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W 2016 roku odbyło się 15 konsultacji, w których uczestniczyło 74 pracowników MOPS.

4.1.2. Procedura interwencji wobec przemocy w rodzinie *Niebieska Karta*

Pracownicy socjalni do spraw przemocy przeprowadzają wywiady środowiskowe, sporządzają *Niebieskie Karty*, monitorują sytuację rodziny w związku z występującą przemocą. Przeprowadzają interwencje środowiskowe w sytuacjach przemocy domowej, zaniedbań wobec dzieci oraz zaniedbań wobec osób starszych. Prowadzą również indywidualne konsultacje z ofiarami i sprawcami przemocy. W ramach współpracy z instytucjami wspierającymi osoby lub rodziny w ich trudnej sytuacji życiowej, pracownicy socjalni koordynują pracę Grup Roboczych w celu podjęcia spójnego działania na rzecz osób/rodzin z doświadczeniem przemocy.

Praca socjalna na rzecz osób i rodzin uwikłanych w przemoc

W roku 2016 pracownicy socjalni ZPU objęli wsparciem ogółem 540 środowisk, w których stwierdzono występowanie przemocy domowej. Pracownicy socjalni ZPU, zajmujący się przemocą: odbyli

1.635 wizyt w środowiskach, w których występuje problem przemocy (w tym 51 interwencji), a także objęli pomocą 483 osoby w ramach poradnictwa specjalistycznego (socjalnego).

Procedura Niebieska Karta

Ustawowym zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów należących do sfery pomocy społecznej, policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, prokuratury oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez: diagnozowanie problemu, podejmowanie działań w środowiskach zagrożonych przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym, a także inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Bielsku-Białej wchodzi 19 członków, będących przedstawicielami bielskich placówek pomocy społecznej (Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Podbeskidzkiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej, Środowiskowego Centrum Pomocy i Zespołu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych), a także Komendy Miejskiej Policji, Sądu Rejonowego, Prokuratur Rejonowych, bielskiej oświaty, ochrony zdrowia, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i organizacji pozarządowych: Śląskiej Fundacji Błękitny Krzyż, Bielskiego Stowarzyszenia Artystycznego *Teatr Grodzki* i Kurii Diecezji Bielsko-Żywieckiej. W 2016r. odbyło się 5 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego.

W okresie sprawozdawczym do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 338 *Niebieskich Kart A* (w tym sporządzonych przez MOPS – 98) w związku z podejrzeniem występowania przemocy domowej. Natomiast przedstawiciele instytucji działających na rzecz rodzin z problemem przemocy pracowali w formule grup roboczych – odbyło się 1.501 posiedzeń.

Tabela 23: Działania pracowników socjalnych ZPU w latach 2014-2016

I.p.	Wyszczególnienie	2014	2015	2016
1.	Ilość środowisk nowych	403	336	276
2.	Liczba wizyt w środowisku	1.289	1.558	1.635
3.	Liczba konsultacji	1.325	645	652
4.	Liczba <i>Niebieskich Kart A</i>	654	468	338
5.	Liczba posiedzeń (spotkań) grup roboczych	2.127	1.851	1.501

Powyższe zestawienie wskazuje na spadek liczby sporządzonych formularzy *Niebieska Karta-A* w rodzinach z podejrzeniem występowania przemocy. Zauważalny jest natomiast wzrost wizyt w środowisku przeprowadzonych przez pracowników ZPU wobec osób dotkniętych problemem przemocy w rodzinie. Wskazana liczba 276 – to środowiska, w których zostały sporządzone *Niebieskie Karty* w 2016 roku. Faktycznie pracą socjalną w ramach procedury *Niebieskie Karty* pracownicy socjalni ZPU objęli 540 rodzin (są to środowiska nowe i kontynuacja z poprzednich lat).

Pozostałe działania realizowane przez pracowników ZPU

Pracownicy socjalni ZPU udzielali konsultacji pracownikom socjalnym Działu Pomocy Środowiskowej, a także przedstawicielom instytucji tj: oświaty, ochrony zdrowia, Policji w zakresie posługiwania się *Niebieską Kartą* w diagnozowaniu problemu przemocy, przygotowywali i aktualizowali

materiały informacyjne, ofertę lokalnych instytucji pomocowych oraz wzory pism sądowych. Pracownicy ZPU koordynowali pracę wszystkich grup roboczych.

W 2016r. Zespół Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie prowadził rekrutację osób do *Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie*. Do udziału w programie przystąpiło 14 osób (3 kobiety i 11 mężczyzn), ukończyło 5 (w 2014r. program ukończyło 6 mężczyzn, w 2015r. – 6 mężczyzn). Program realizowany był w tut. Ośrodku w okresie od 12.04.2016r. do 05.07.2016r. W ramach programu odbyło się 26 godzin konsultacji indywidualnych oraz 60 godzin zajęć grupowych.

Ponadto ZPU organizuje grupę wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie. W 2016r. odbyło się 38 spotkań grupowych oraz 40 godzin konsultacji indywidualnych z uczestnikami programu. W okresie sprawozdawczym udział w zajęciach wzięło 16 kobiet.

4.2. Programy i projekty aktywizacyjne

4.2.1. Gminny Program Prac Społecznie Użytecznych

Gminny Program Prac Społecznie Użytecznych realizowano w oparciu o *Uchwałę Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XXI/570/2008 z dn. 22.02.2008r. w sprawie ustalenia Gminnego Programu Prac Społecznie Użytecznych* adresowanego do bezrobotnych klientów MOPS w Bielsku-Białej oraz w oparciu o *Ustawę z dnia 20.04.2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (Dz. U. z 2013r., poz. 674 z późn. zm.) i *Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22.07.2011r. w sprawie trybu organizowania prac społecznie użytecznych*.

Program polega na zatrudnianiu osób bezrobotnych zgłoszonych do udziału w nim przez pracowników socjalnych MOPS i wykonywaniu przez nie różnorodnych prac porządkowych na rzecz gminy.

Zakres prac do wykonywania w danym roku wskazuje Wydział Gospodarki Miejskiej Urzędu Miejskiego, natomiast organizacją i obsługą administracyjną zadania, monitorowaniem prawidłowego wykonania prac, a także udostępnieniem niezbędnych narzędzi, sprzętu, odzieży ochronnej i roboczej osobom je wykonującym zajmują się pracownicy Działu Administracyjnego i Obsługi Programu Prac Społecznie Użytecznych (DA-PSU). Do podstawowych celów Gminnego Programu należy:

- udzielenie pomocy z zakresu aktywizacji zawodowej poprzez stworzenie możliwości zatrudnienia w ramach umowy zlecenia, robót publicznych, prac w wymiarze do 10 godzin w tygodniu;
- tworzenie warunków powrotu do pełnienia roli społecznej pracownika;
- zapewnienie osobie zatrudnionej oraz rodzinie możliwości pozyskania własnych środków finansowych, wzrostu poczucia bezpieczeństwa socjalnego i zaspokojenia potrzeb własnym staraniem;
- ocena funkcjonowania zawodowego osób zatrudnianych w ramach realizacji warunków umowy oraz planowanie długoterminowej pracy socjalnej w zakresie stwierdzonych deficytów w tym obszarze funkcjonowania;
- przygotowanie osób zatrudnianych do wymagań stawianych przez pracodawców na rynku pracy.

Formy realizacji Gminnego Programu Prac Społecznie Użytecznych w 2016 roku

1. Prace społecznie użyteczne w wymiarze do 10 godzin/tyg. – realizowane były w okresie od 04.04.2016r. do 30.11.2016r. przez osoby bezrobotne korzystające ze świadczeń pomocy społecznej na podstawie skierowania wydanego przez Powiatowy Urząd Pracy. Polegały na patrolowym sprzątaniu ulic, chodników i innych pracach porządkowych na terenie miasta oraz pracach porządkowo-gospodarskich w miejskich placówkach pomocy społecznej i placówkach instytucjonalnej pieczy zastępczej. Do w/w prac skierowanych zostało 107 osób, tj. 29 osoby w gminnych placówkach pomocy społecznej

oraz 78 osób do sprzątania miasta. Kwota świadczenia wypłacanego za przepracowanie jednej godziny wynosiła 8,10zł;

2. Prace społecznie użyteczne w ramach umowy zlecenia w systemie miesięcznym – zawarto 550 umów, które realizowane były w okresie od 01.01.2016r. do 31.12.2016r. Zleceniom podlegało wykonanie różnorodnych prac porządkowych na terenie miasta, wskazanych przez Wydział Gospodarki Miejskiej oraz prace na terenie innych jednostek. Stawka w większości zawieranych umów za wykonanie zleconych prac w pełnym zakresie wynosiła od 1.000zł brutto do 1.350zł brutto;
3. Roboty publiczne na okres 6-miesięczny – realizowane były w okresie od 04.04.2016r. do 30.09.2016r., a osoby zatrudnione wykonywały prace porządkowe na terenie miasta; w ramach robót publicznych stworzono 65 miejsc pracy dla osób skierowanych z Powiatowego Urzędu Pracy.

Specyfika wykonywanych prac przez osoby bezrobotne

- sprzątanie patrolowe – prace czystościowo-porządkowe na wyznaczonych chodnikach wzdłuż ulic, na placach, w centrach dzielnic i innych miejscach wskazanych przez Wydział Gospodarki Miejskiej tj. zamiatanie, zbieranie papierów, plewienie, grabienie, usuwanie nielegalnych plakatów i ogłoszeń etc. (umowa zlecenia, prace 10 godz./tyg., roboty publiczne);
- w okresie zimowym – odśnieżanie, skuwanie lodu i posypywanie piaskiem wskazanych chodników, odśnieżanie chodników w centrach dużych dzielnic miasta w systemie codziennym, odśnieżanie parkingów miejskich – przydzielonych MOPS Operatem Zimowym (umowa zlecenia);
- utrzymywanie w czystości miejskich terenów zielonych tj. koszenie traw, cięcie żywopłotu, czyszczenie krawężników, gracowanie ciągów pieszych po okresie zimowym (umowa zlecenie i roboty publiczne);
- czyszczenie rowów przydrożnych i dorzeczy rzek tj. wycinka samosiewów, oczyszczanie, koszenie, udrażnianie oraz likwidacja dzikich wysypisk (umowa zlecenie i roboty publiczne);
- prace porządkowe wykonywane na terenach innych jednostek miasta, na podstawie odrębnych zleceń, za zgodą Prezydenta Miasta lub jego Zastępców, tj.:
 - Straż Miejska (umowa zlecenie i prace 10 godz./tyg.);
- różnorodne prace porządkowo-gospodarskie wykonywane w gminnych placówkach pomocy społecznej w zależności od zaistniałych potrzeb tj.:
 - Schronisko dla Osób Bezdomnych i Noclegownia dla Mężczyzn (umowa zlecenie),
 - budynki siedziby MOPS przy ul. Milusińskich, ul. Krasińskiego, Plac Ratuszowy (umowa zlecenie),
 - budynek mieszkań przejściowych przy ul. Wapienickiej 34 - do m-ca VIII/16, (umowa zlecenie),
 - domy pomocy społecznej w Bielsku-Białej (prace 10 godz./tyg.),
 - Środowiskowe Centrum Pomocy (prace 10 godz./tyg.),
 - Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych (prace 10 godz./tyg.),
 - Podbeskidzki Ośrodek Interwencji Kryzysowej (prace 10 godz./tyg.);
- świadczenie usług w zakresie czynności gospodarczych dla podopiecznych MOPS m.in. dostarczanie opału (umowa zlecenie);
- prace magazynowe polegające na rozładunku, porządkowaniu i wydawaniu paczek (umowa zlecenie);
- pomoc dzieciom w bezpiecznym przejściu przez jezdnię wokół wskazanych szkół w trakcie trwania roku szkolnego w rejonie:
 - Szkoły Podstawowej nr 9 (ul. Piłsudskiego 47),
 - Szkoły Podstawowej nr 13 (ul. Lipnicka 226),
 - Szkoły Podstawowej nr 20 (ul. Lenartowicza 17),
 - Szkoły Podstawowej nr 23 (ul. Karpacka 150),
 - Szkoły Podstawowej nr 24 (ul. Żywiecka 239),
 - Szkoły Podstawowej nr 27 (na terenie ronda Hulanka przy ul. Cieszyńskiej),
 - Szkoły Podstawowej nr 28 (ul. Wyzwolenia 343),

- Szkoły Podstawowej nr 29 (ul. Czereśniowa 20),
- Szkoły Podstawowej nr 32 (ul. Jaworzańska 2),
- Szkoły Podstawowej nr 33 (ul. Łagodna 26),
- Szkoły Podstawowej nr 37 (ul. Doliny Miętusiej 5);
- prace remontowo-budowlane (umowa zlecenie i roboty publiczne);
- różne prace porządkowo-gospodarskie wykonywane przez osoby skierowane do MOPS przez sąd w celu odpracowania zasądzonej kary.

Efekty realizowanego Programu

1. Tworzenie partnerstw pomiędzy jednostkami organizacyjnymi służb zatrudnienia oraz pomocy społecznej – w celu organizacji robót publicznych i prac w wymiarze do 10 godzin/tyg. MOPS zawarł stosowne porozumienia, dotyczące zasad wzajemnej współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy;
2. Społeczna użyteczność wykonywanych prac na rzecz miasta, poprawa wizerunku Centrum oraz większych dzielnic miasta;
3. Prawidłowe funkcjonowanie osób i rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej przy niewielkim wsparciu finansowym z MOPS w formie zasiłków lub pomocy rzeczowej bądź w niektórych sytuacjach nawet bez pomocy finansowej tut. Ośrodka;
4. Możliwość ujawnienia innych problemów i deficytów osobowościowych występujących u beneficjentów pomocy społecznej;
5. Wzrost samooceny, aspiracji życiowych, zwiększenie odporności na stres i motywacji do aktywności zawodowej uczestników Programu (dzięki zatrudnieniu nauczyli się punktualności, przestrzegania norm i zasad obowiązujących w grupie, osoby zatrudnione w ten sposób częściej wykazywały chęć usamodzielnienia się od systemu pomocy społecznej);
6. Możliwość uzyskania uprawnień do zasiłku dla bezrobotnych lub do emerytury, po wypracowaniu przez osoby objęte Programem, wymaganego odrębnymi przepisami stażu pracy.

Tabela 24: Ilość osób zatrudnionych w ramach Gminnego Programu Prac Społecznie Użytecznych w latach 2014-2016 (z podziałem na płeć: K – kobiety; M – mężczyźni)

lp.	Rodzaj zatrudnienia	Ilość osób w 2014			Ilość osób w 2015			Ilość osób w 2016		
		Ogółem	K	M	Ogółem	K	M	Ogółem	K	M
1.	W pracach w wymiarze 10 godzin/tyg.	177	104	73	161	71	90	98	46	52
2.	Na umowę zlecenia	130	59	71	116	47	69	115	41	74
3.	W ramach robót publicznych	45	11	34	51	14	37	65	24	41
4.	W ramach odpracowania zasądzonej kary	10	2	8	6	0	6	20	1	19
5.	Razem:	362	179	186	334	132	202	298	112	186

Tabela 25: Wysokość środków wykorzystanych na realizację Gminnego Programu Prac Społecznie Użytecznych w latach 2014-2016

l.p.	Wyszczególnienie	2014/w zł./	2015/w zł./	2016/w zł./
1.	Ogółem kwota wydatkowana na realizację prac społecznie użytecznych	2.237.820,71	2.062.132,95	1.927.552,92
2.	Kwota przekazana z budżetu gminy na realizację Programu	1.598.727,01	1.420.693,58	1.254.830,96
3.	Kwota pozyskana dodatkowo z budżetu państwa (ze środków Funduszu Pracy refundowanych przez PUP), w tym:	639.093,70	641.439,37	672.721,96
3.1	Na organizację prac społecznie użytecznych w wymiarze do 10 godzin/tyg.	170.197,89	135.727,65	92.490,60
3.2	Na organizację robót publicznych	468.895,81	505.711,72	580.231,36

4.2.2. Projekt p.n.: *Bielsko-Biała łączy ludzi* realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego (RPO WSL)

W dniu 01.10.2015r. rozpoczęto realizację projektu p.n.: *Bielsko-Biała łączy ludzi* w trybie pozakonkursowym, w ramach Podziałania 9.1.6. Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Projekt będzie realizowany do 30.09.2017. Wartość Projektu: 1.536.637,73zł, w tym wkład własny miasta Bielsko-Biała: 230.495,66zł, dotacja rozwojowa: 1.306.142,07zł. Celem projektu jest zwiększenie zdolności do zatrudnienia oraz integracji społeczno-zawodowej osób i grup doświadczających wykluczenia społecznego, zamieszkujących na terenie miasta Bielska-Białej. Integralną część projektu stanowi Program p.n.: *Doradca ds. Osób Niepełnosprawnych* (vide: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Bielska-Białej na lata 2014-2020 – *Uchwała RM w B-B Nr XLI/967/2014 z dn. 29.04.2014r.*, *Uchwała RM w B-B Nr XLI/974/2014 z dn. 29.04.2014r. w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2014-2020*). Na rzecz realizacji Projektu działania podejmuje Klub Integracji Społecznej (KIS). Grupę docelową projektu stanowią 124 osoby, mieszkańcy Miasta, spełniający następujące warunki: korzystanie ze świadczeń pomocy społecznej, wiek aktywności zawodowej lub osoby powyżej 64 roku życia, które deklarują gotowość podjęcia zatrudnienia po zakończeniu udziału w projekcie, osoby zatrudnione lub bezrobotne, zagrożone wykluczeniem społecznym, z co najmniej jednego powodu spośród wskazanych w art. 7 *Ustawy o pomocy społecznej*. Są to osoby nieaktywne zawodowo z uwagi na opiekę nad dziećmi lub innymi osobami zależnymi, osoby bezrobotne, niepełnosprawne, a także zatrudnione, pochodzące ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W okresie sprawozdawczym w projekcie uczestniczyły 102 osoby, które zostały objęte pracą socjalną, działaniami diagnostyczno-terapeutycznymi i pomocowo-edukacyjnymi w KIS (ul. Piastowska 4 oraz ul. Milusińskich 6). Uczestnicy brali również udział w szkoleniach i kursach zawodowych. Zrealizowano 5 szkoleń podnoszących kwalifikacje, w których łącznie udział wzięły 54 osoby.

Dla wszystkich mieszkańców miasta udzielane były bezpłatne porady prawne w Biurze Projektu przy ul. Krasińskiego 20 oraz w Punkcie Poradnictwa Obywatelskiego przy ul. Milusińskich 6. W okresie sprawozdawczym w ramach Projektu zrealizowano 453 godziny bezpłatnych porad prawnych dla mieszkańców miasta.

W ramach projektu podjęto następujące działania o charakterze środowiskowym na terenie miasta:

- zorganizowano 8 spotkań obywatelskich, w których brali udział: przedstawiciele Rad Osiedli, instytucje oświatowe i kulturalne działające na terenie miasta, przedstawiciele Policji, Straży Miejskiej oraz zainteresowani mieszkańcy miasta;
- w Punkcie Poradnictwa Obywatelskiego przy ul. Milusińskich 6 dyżur pełnił pracownik socjalny;
- organizowano spotkania dla seniorów *Klub Aktywnego Seniora*, mające na celu integrację kobiet i mężczyzn w wieku 60+ z osiedla Grunwaldzkiego (42 spotkania – 10 os.);
- zorganizowano *VII Uliczną Paradę Teatralną* (23.05.2016r. – 300 os.);
- zorganizowano po raz trzeci imprezę *Festyn rodzinny na Grunwaldzkim* – występy dzieci i młodzieży, gry, zabawy, konkursy (25.06.2016r. – ok. 100 os.);
- zorganizowano warsztaty teatralne dla dzieci i młodzieży (30 godzin – 25 dzieci);
- zorganizowano Międzyprzedszkolną Olimpiadę Sportową *Jesień na sportowo* (24.10.2016r. – ok. 104 dzieci);
- zorganizowano akcję integracyjną *Podwórkowa Gwiazdka* – wspólne ubieranie choinki na terenie Zespołu Szkół Podstawowo-Gimnazjalnego nr 1 (19.12.2016r.– 50 os.).

4.2.3. Projekt p.n.: Stop wykluczeniu społecznemu – aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców Bielska-Białej

Projektodawcą przedsięwzięcia i liderem partnerstwa jest Fundacja Aktywności Społecznej *Złote Łany*, Partnerem: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej. Projekt uzyskał dofinansowanie w ramach Osi Priorytetowej IX, Poddziałania 9.1.5 Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Projekt realizowany w okresie od 01.04.2016r. do 30.09.2017r. Celem głównym projektu jest wzrost aktywności społeczno-zawodowej 20 mieszkańców Bielska-Białej (w szczególności Os. Złote Łany), zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej lub kwalifikujących się do objęcia wsparciem z pomocy społecznej.

W 2016r. w projekcie wzięło udział 10 beneficjentów (treningi motywacyjne, treningi umiejętności społecznych, indywidualne doradztwo zawodowe, praca socjalna świadczona przez dwóch pracowników socjalnych MOPS).

4.3. Programy integracyjne

4.3.1. Program p.n.: Doradca ds. Osób Niepełnosprawnych

Informacje wstępne

Program p.n.: *Doradca ds. Osób Niepełnosprawnych* (DON) realizowany jest w oparciu o Zarządzenie Wewnętrzne nr DPU-020.21.2016 Dyrektora MOPS w Bielsku-Białej z dnia 08.06.2016r. i stanowi integralną częścią projektu p.n.: *Bielsko-Biała łączy ludzi*, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Wpisuje się również w realizację *Miejskiego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2014-2020*, a także w *Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Bielska-Białej na lata 2014-2020*. Głównym celem jest zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych oraz ich integracja ze społeczeństwem.

Cele programu

1. Wsparcie osób niepełnosprawnych, ich rodzin i opiekunów w dostępie do informacji dotyczących wszystkich sfer życia;
2. Wsparcie w sprawnym korzystaniu z ofert organizacji, instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie miasta.

Formy realizacji programu

1. Dyżury DON na terenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej;
2. Wizyty w instytucjach i organizacjach działających na rzecz osób niepełnosprawnych;
3. Konsultacje z pracownikami socjalnymi MOPS i prawnikiem;
4. Udzielanie pracownikom MOPS bieżących informacji dot. praw osób niepełnosprawnych oraz istotnych wydarzeń w środowisku lokalnym, podejmowanych na rzecz osób niepełnosprawnych.

Zgodnie z założeniami Programu dyżury DON były prowadzone cyklicznie w każdy poniedziałek i środę w godz. od 8.30 do 12.30, wtorek w godz. od 11.30 do 15.00 oraz w piątek od godz. 8.00 do 11.30 w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. W trakcie dyżurów udzielano nieodpłatnie doradztwa w formie bezpośredniej konsultacji jak również drogą telefoniczną i elektroniczną. Udzielono łącznie doradztwa 909 osobom, w tym w formie indywidualnych konsultacji stacjonarnych 534 osobom, telefonicznych – 374, internetowych – 1 osobie.

Udzielano informacji o uprawnieniach i ulgach, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych osobom niepełnosprawnym, które dzięki temu wsparciu będą zdolne samodzielnie rozwiązywać problemy stanowiące przyczynę trudnej sytuacji życiowej.

Istotnym elementem pracy DON jest współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych poprzez kontakty telefoniczne oraz osobiste, w celu rozwiązywania problemów zgłaszanych przez osoby niepełnosprawne. Realizacja tego zadania polegała m.in. na:

- stałej wymianie informacji i doświadczeń z Doradcami Osób Niepełnosprawnych działającymi na terenie Bielska-Białej, a także pracującymi w Narodowym Funduszu Zdrowia oraz Państwowym Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Katowicach;
- stałej współpracy z Zakładami Pracy Chronionej na terenie Bielska-Białej w zakresie pozyskiwania ofert pracy dla osób niepełnosprawnych;
- współpracy z koordynatorem Platformy Integracji Osób Niepełnosprawnych PION z miasta Bielska-Białej;
- nawiązywaniu współpracy z przedstawicielami instytucji, organizacji i firm działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

Ponadto, Doradca ds. Osób Niepełnosprawnych:

1. Prowadził spotkania informacyjno-edukacyjne dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin w Zakładzie Introligatorsko-Drukarskim przy BSA *Teatr Grodzki*; na Dziennym Oddziale Rehabilitacyjnym i Oddziale Dziennym Rehabilitacji Całodobowej w Specjalistycznym Psychiatrycznym Zespole Opieki Zdrowotnej; w Fundacji Aktywności Społecznej *Złote Łany*; w Domu Dziennego Pobytu dla osób starszych i niepełnosprawnych; Klubach Samopomocy: *Klub Seniora* i *Przystań*; Środowiskowym Domu Samopomocy *Podkowa*; Ośrodku wsparcia *Osiedlowy Klub Seniora*; Schronisku dla Osób Bezdomnych.
2. Rozpowszechniał w organizacjach pozarządowych, Warsztatach Terapii Zajęciowej działających na terenie miasta Bielska-Białej informacje o różnorodnych formach pomocy i inicjatywach na rzecz osób niepełnosprawnych drogą mailową oraz osobiście podczas indywidualnych spotkań.
3. Przeprowadzał rekrutację uczestników do projektu p.n.: *Bielsko-Biała łączy ludzi* wśród osób niepełnosprawnych zgłaszających się do doradcy.

4. Przeprowadzał wywiady środowiskowe, realizował pracę socjalną oraz udzielał pomocy finansowej zgodnie z *Ustawą o pomocy społecznej* na rzecz uczestników projektu p.n.: *Bielsko-Biała łączy ludzi* oraz monitorował ich udział w poszczególnych zajęciach.

DON, jako przedstawiciel MOPS uczestniczył w licznych konferencjach poświęconych problematyce szeroko rozumianej niepełnosprawności, w zorganizowanej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Bielsku-Białej akcji informacyjnej pt. *Dzień Osób Niepełnosprawnych* poprzez udzielanie informacji oraz prowadzenie wykładu pt. *Świadczenia z pomocy społecznej dla osób z niepełnosprawnością*, w *Dniu Otwartym dla Osób Starszych i Niepełnosprawnych* i Gali z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych, zorganizowanych przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej.

Poprzez kontakt z organizacjami i instytucjami oraz przychodniami rodzinnymi i specjalistycznymi promował punkt doradztwa, dostarczając ulotki zawierające niezbędne informacje dotyczące pracy DON.

4.3.2. Program p.n.: Klub Integracji Społecznej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej

Informacje wstępne

Program p.n.: *Klub Integracji Społecznej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej* realizowany jest w oparciu o Zarządzenie Wewnętrzne Nr DPU-0161/5/2013 Dyrektora MOPS w Bielsku-Białej z dn. 28.02.2013r. Klub Integracji Społecznej brał aktywny udział w realizacji zadań na rzecz Projektu p.n.: *Bielsko-Biała łączy ludzi*. Działalność Klubu Integracji Społecznej miała na celu przede wszystkim reintegrację zawodową i społeczną Beneficjentów Projektu, zakwalifikowanych do udziału w zajęciach KIS, m.in. poprzez diagnozę potencjału społecznego, działania terapeutyczne i edukacyjno-pomocowe, jak również organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego. Działania prowadzone były w siedzibie przy ul. Piastowskiej 4 i ul. Milusińskich 6. Na przestrzeni 2016r. działaniami prowadzonymi przez KIS objętych zostało 99 osób.

Podjęmowane działania

1. Działania diagnostyczne;
2. Działania terapeutyczne;
3. Działania edukacyjno-pomocowe;
4. Organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego.

Diagnoza Uczestników

Proces diagnostyczny zmierzał przede wszystkim do ustalenia preferencji zawodowych i potrzeb szkoleniowych Uczestników (tzw. *Diagnoza Potencjału Zawodowego*), ale też zbadania ich potencjału w funkcjonowaniu społecznym (tzw. *Diagnoza Potencjału Społecznego*). Efektem końcowym *Diagnozy Potencjału Zawodowego* było utworzenie *Indywidualnego Planu Działania* dla każdego z Uczestników. Proces diagnostyczny realizowano poprzez: (1) Wywiad wstępny; (2) Wywiad – diagnoza obszaru zawodowego Klienta; (3) Kwestionariusz zasobów; (4) Kwestionariusz Kompetencji Społecznych; (5) Skala Samooceny SES; (6) Ankieta: Pomoc w Poszukiwaniu Pracy; (7) Budowanie Indywidualnych Planów Działania – Badanie doradcy zawodowego (IPD).

IPD, to etap końcowy odkrywania zainteresowań i potrzeb szkoleniowych Klienta. Jego zasadniczą częścią jest rozmowa podsumowująca informacje uzyskane we wcześniejszych etapach *Diagnozy Potencjału Zawodowego* oraz wyniki testu pod nazwą: *Wieloaspektowa Ocena Preferencji Zawodowych*. Rozmowa ta zmierza do ustalenia z Klientem konkretnych działań, jakie podejmie on podczas trwania Projektu

(np. ukończenie wybranego szkolenia). Budowanie IPD kończy się sporządzeniem przez Klienta (z pomocą doradcy) pisemnego wyciągu zawierającego informacje o jego zainteresowaniach, preferencjach i potrzebach szkoleniowych. Proces diagnostyczny realizowano głównie w pracy indywidualnej. Diagnoza Potencjału Zawodowego Uczestników była integralną, lecz nie jedyną częścią działań prowadzonych z Klientem na początku jego uczestnictwa w zajęciach KIS. Poza częścią diagnostyczną realizowano również działania terapeutyczne i edukacyjno-pomocowe.

Działania Terapeutyczne

Dzięki działaniom terapeutycznym Klient miał szansę otrzymać potrzebne wsparcie psychologiczne w przeżywanych trudnościach. Uczestnictwo w tej formie aktywności było całkowicie opcjonalne tzn., że Klient nie miał obowiązku realizowania tych działań, a ich zakres i czas trwania uzgadniano indywidualnie.

Działania terapeutyczne realizowane przez KIS:

1. Rozmowa wspierająco-doradcza – podczas takiej rozmowy Klient miał szansę konsultacji z psychologiem lub terapeutą w ważnych dla niego kwestiach oraz uzyskania potrzebnego wsparcia psychologicznego. Ilość rozmów uzależniona była od potrzeb Klienta;
2. Grupa wsparcia – szeroko rozumianym celem grupy jest wzrost świadomości Uczestników na temat siebie (osobistych pragnień, dążeń, celów życiowych) jak również zdobycie nowych umiejętności radzenia sobie w sytuacjach stresujących i dezorganizujących codzienne życie. Grupę wsparcia tworzą ludzie przeżywający podobne problemy, którzy pragną dowiedzieć się o sobie więcej oraz zdobyć cenne informacje od współtworzących grupę na temat tego, w jaki sposób my sami jesteśmy postrzegani przez innych. Grupa bywa swoistym laboratorium, w którym Uczestnicy czują, że nie są sami. Pod czujnym okiem prowadzącego grupę, który posiada wymaganą wiedzę i przygotowanie, wspólnymi siłami w atmosferze zaufania, zrozumienia i wzajemnej życzliwości, Uczestnicy dzielą się swoimi problemami z grupą. Poczucie obcowania z innymi, wymiana cennych doświadczeń, akceptacja uczuć i emocji towarzyszących spotkaniom sprzyja doświadczaniu siebie.

Działania Edukacyjno-Pomocowe

To największy i najbardziej różnorodny obszar działalności KIS, obejmujący zarówno indywidualne jak i grupowe formy aktywności, ukierunkowane na psychoedukację i pomoc w poszukiwaniu pracy. Celem tych działań było nabycie przez Klienta nowej wiedzy i umiejętności pomocnych w procesie reintegracji społecznej i zawodowej.

Formy działań edukacyjno-pomocowych realizowane przez KIS:

1. Trening kompetencji i umiejętności społecznych – Pomoc w poszukiwaniu pracy – Trening to specyficzny sposób uczenia się i rozwijania określonych umiejętności, polegający na wykorzystywaniu doświadczeń uzyskiwanych w czasie spotkań z trenerem. Celem zajęć jest nabycie praktycznych umiejętności koniecznych do skutecznego poruszania się na rynku pracy takich jak: pisanie dokumentów aplikacyjnych, radzenie sobie podczas rozmowy kwalifikacyjnej oraz szukania ofert pracy przez Internet.
2. Trening komunikacji interpersonalnej – głównym celem treningu było rozwinięcie wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym wiedzy i umiejętności z zakresu poprawnej komunikacji interpersonalnej, niezbędnej do poruszania się po rynku pracy, zdobyciu zatrudnienia czy podjęciu kształcenia, oraz służącej polepszeniu relacji i stosunków międzyludzkich.
3. Zajęcia warsztatowe pt.: *Poczucie własnej wartości – moje zasoby* – były to zajęcia grupowe w formie warsztatów, mające na celu zwiększenie wśród Uczestników świadomości ich osobistych zasobów.
4. Spotkanie z ekspertem – *Pierwsza pomoc przedmedyczna* – zajęcia grupowe w formie praktycznych ćwiczeń umiejętności związanych z udzielaniem pierwszej pomocy przedmedycznej prowadzone przez specjalistę: instruktora-ratownika Emergency First Response.

5. Trening Asertywności – to zajęcia w formie grupowej, których celem jest poznanie zasad asertywnego komunikowania się oraz nabycie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych w sposób asertywny. Za pomocą Mapy Asertywności uczestnicy mają możliwość poznania obszarów, gdzie potrafią zachować się asertywnie, a także zobaczyć korzyści, jakie przynoszą zachowania asertywne. Program treningu obejmuje zagadnienia teoretyczne oraz zajęcia warsztatowe.
6. Zajęcia warsztatowe pt.: *Warsztaty Kreatywności – czyli szansa poradzenia sobie z coraz bardziej skomplikowaną rzeczywistością* – zajęcia w formie grupowej, których celem było:
- zdobywanie wiedzy o twórczości,
 - stymulowanie zdolności twórczych,
 - tworzenie warunków do rozwijania twórczych uzdolnień,
 - wzmacnianie twórczych działań,
 - tworzenie warunków do ekspresji emocji,
 - dostarczanie pozytywnych wzmocnień,
 - wzmacnianie tendencji do samorealizacji.

Zajęcia składały się z II następujących modułów: I – teoretyczny, dotyczył takich pojęć jak: kreatywność, kreatywna osobowość, motywacja twórcza oraz wybranych technik i narzędzi kreatywnego myślenia tj.: wizualizacja, Mapa myśli, Strumień wiadomości, Strumień obrazów, Technika kreatywności: 90 sekund Plus. II moduł to zajęcia praktyczne p.n.: Wybrane techniki i narzędzia kreatywnego działania: tworzenie ozdób choinkowych i kartek świątecznych.

Alternatywne Formy Spędzania Wolnego Czasu

Celem tego rodzaju działalności była reintegracja społeczna Uczestników w sferze spędzania przez nich czasu wolnego i poszerzenie repertuaru aktywności z tym związanych. W 2016r. zorganizowano spotkanie w Klubie o charakterze samopomocowym w ramach tej formy działalności.

Tabela 26: Działania realizowane przez KIS w 2016r.

Działania	Działania szczegółowe	l.p.	Techniki/Narzędzia	Ilość osób
Działania diagnostyczne	Diagnoza potencjału społecznego Uczestników	1.	Wywiad wstępny – rekrutacyjny	80
	Diagnoza potencjału zawodowego Uczestników	2.	Wywiad – diagnoza obszaru zawodowego Klienta	77
		3.	Ankieta – Kwestionariusz zasobów	88
		4.	Kwestionariusz Kompetencji Społecznych	84
		5.	Skala Samooceny SES M. Rosenberga	86
		6.	Ankieta: Pomoc w poszukiwaniu Pracy	86
	Budowanie indywidualnych planów działania	7.	Badanie doradcy zawodowego; Rozmowa	93

Działania	Działania szczegółowe	l.p.	Techniki/Narzędzia	Ilość osób
Działania terapeutyczne	Indywidualne: rozmowy wspierająco-doradcze	8.	Rozmowa wspierająco-doradcza	87
	Grupowe: grupy wsparcia	9.	Spotkania grupowe	0
Działania edukacyjno-pomocowe	Indywidualne: Trening kompetencji i umiejętności społecznych – pomoc w poszukiwaniu pracy,	10.	Trening kompetencji i umiejętności społecznych Pomoc w poszukiwaniu pracy	88
	Grupowe: warsztaty psychoedukacyjne	11.	Trening komunikacji interpersonalnej	64
		12.	Warsztaty Kreatywności-czyli szansa poradzenia sobie z coraz bardziej skomplikowaną rzeczywistością	17
		13.	Warsztaty: Poczucie własnej wartości – moje zasoby	22
		14.	Trening asertywności	31
	Spotkanie z ekspertem	15.	Pierwsza pomoc przedmedyczna	25
Alternatywne formy spędzania wolnego czasu	Zajęcia na terenie Klubu	16.	Spotkanie o charakterze samopomocowym	6
	Zajęcia poza obiektem KIS	17.	Seans teatralny, seans filmowy	50

4.4. Programy opiekuńcze

4.4.1. Projekt p.n.: *Efektywniejsze usługi opiekuńcze w Bielsku-Białej*

Informacje wstępne

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej wraz z Partnerem – Bielskim Stowarzyszeniem Artystycznym *Teatr Grodzki* od 01.05.2016r. rozpoczął realizację projektu p.n.: *Efektywniejsze usługi opiekuńcze w Bielsku-Białej* w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa IX Włączenie społeczne, Działanie 9.2 Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne, Poddziałanie 9.2.5 Rozwój usług społecznych. Głównym celem projektu jest wzrost dostępności i jakości usług społecznych zapobiegających ubóstwu i wykluczeniu społecznemu poprzez zapewnienie kompleksowego systemu wsparcia osobom korzystającym z usług opiekuńczych z terenu Miasta Bielsko-Biała. Projektem objętych zostanie 90 osób (w tym 64 kobiety, 26 mężczyzn) przede wszystkim niepełnosprawnych, samotnych, chorych, niesamodzielnych, w podeszłym wieku.

Projekt będzie realizowany do 30.04.2018r. na terenie Miasta Bielsko-Biała. W ramach projektu zaplanowano kompleksowe działania na rzecz poprawy jakości usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania i podniesienie poziomu ich osiągalności poprzez działalność opiekunki/opiekuna, asystentki/asystenta osoby niesamodzielnej, organizację pomocy sąsiedzkiej i rozwój usług opiekuńczych w oparciu o nowoczesne technologie (teleopieka).

Grupa docelowa

Projekt zakłada wsparcie 90 osób (64K i 26M) spełniających następujące kryteria:

- 1) osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej zgodnie z *Ustawą z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej* lub kwalifikujące się do objęcia wsparciem pomocy społecznej, tj. spełniające co najmniej jedną z przesłanek określonych w art. 7 *Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej*;
- 2) osoby zamieszkałe na terenie miasta Bielsko-Biała;
- 3) osoby zwolnione z uiszczania opłat za usługi opiekuńcze z powodu niskiego kryterium dochodowego zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej w Bielsku-Białej w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i ustalania odpłatności za usługi opiekuńcze;
- 4) osoby niepełnosprawne (39 osób – w tym 28K i 11M) i osoby niesamodzielne ze względu na wiek, chorobę (51 osób – w tym 36K i 15M).

Grupę docelową charakteryzuje doświadczenie wykluczenia społecznego bądź zagrożenie wykluczeniem społecznym przejawiające się brakiem dostępu bądź jego ograniczeniem do usług społecznych i opiekuńczych, złą sytuacją materialną, niepełnosprawnością, niesamodzielnnością.

Zadania Projektu

1. Usługi opiekuńcze (Lider) – w ramach zadania zatrudniono na umowę o pracę opiekunki/opiekunów, do zadań, których należy m.in.: utrzymanie mieszkania osoby niepełnosprawnej w czystości, prześcielanie łóżka, zmienianie bielizny pościelowej i osobistej, mycie osoby niepełnosprawnej fizycznie, zakup artykułów spożywczych, przygotowanie posiłków, karmienie osób niedołącznych, palenie w piecu, załatwianie pilnych spraw bieżących (wezwanie lekarza, pielęgniarki, monter, dostarczenie leków), kontakt z ośrodkiem pomocy społecznej celem powiadomienia o ewentualnych potrzebach osoby pozostającej pod jej opieką. Wsparciem ma zostać objętych 30 osób, w 2016r. z usług opiekuńczych skorzystały 63 osoby.
2. Usługi asystenckie (Partner) – to bezpośrednie wsparcie osób niepełnosprawnych przez asystenta osób niepełnosprawnych, czyli osobę stanowiącą „proteżę”, narzędzie umożliwiające ON funkcjonowanie na tyle sprawne, aby mogła ona samodzielnie funkcjonować. Asystent ułatwia osobie niepełnosprawnej wykonywanie czynności dnia codziennego, pomaga jej w uzyskaniu jak największej samodzielności oraz współpracuje z instytucjami i organizacjami społecznymi w celu zapewnienia optymalnych warunków do samodzielnej rehabilitacji. W ramach zadania zaplanowano wsparcie 12 osób, w 2016r. z usług asystenckich skorzystało 13 osób.
3. Pomoc sąsiedzka (Partner) – w ramach zadania zaplanowano udzielenie wsparcia 12 osobom przez asystentów osób niepełnosprawnych oraz 6 osobom przez wolontariuszy świadczących usługi opiekuńcze. W 2016r. z pomocy sąsiedzkiej skorzystała liczba osób zgodna z powyższymi założeniami projektu.
4. Teleopieka dla osób niesamodzielnych (Lider) – jest rodzajem monitoringu osób chorych, starszych, niepełnosprawnych pozostających samotnie w domu. W podstawowej wersji pacjent wyposażony jest w terminal telefoniczny (telefon) oraz brelok, wisiorek lub bransoletkę z przyciskiem SOS, powodującym (po naciśnięciu) automatyczne uruchomienie przez terminal w trybie głośnomówiącym połączenia z centrum monitoringu, gdzie operator może zarządzić stosowny rodzaj pomocy dla pacjenta. W ramach zadania wsparciem ma zostać objętych 30 osób niesamodzielnych, w 2016r. z teleopieki skorzystało 15 osób.

4.4.2. Program p.n.: *Gięda Wolontariatu w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej*

Informacje wstępne

Celem głównym Programu *Gięda Wolontariatu w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej* (GW) jest szerzenie idei wolontariatu w środowisku lokalnym poprzez pomoc na rzecz osób potrzebujących. Gięda Wolontariatu organizuje spotkania informacyjne, rekrutuje wolontariuszy wśród studentów uczelni wyższych, uczniów szkół średnich, organizacji pozarządowych. Ponadto, organizuje bazę danych wolontariuszy oraz odbiorców świadczeń wolontarystycznych.

Cele szczegółowe

1. Współpraca z innymi organizacjami i instytucjami w celu diagnozowania potrzeb środowiska lokalnego oraz rekrutacji wolontariuszy.
2. Pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej i zwiększenie ich aktywności społecznej poprzez zaangażowanie wolontariuszy.
3. Zaspokajanie potrzeb dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin niewydolnych wychowawczo i znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.
4. Podejmowanie innych działań mających na celu wymianę doświadczeń w dziedzinie wolontariatu oraz wymianę dobrych praktyk.

Realizowane zadania

Na przestrzeni 2016r. ideę wolontariatu propagowano w lokalnych czasopismach, na stronach internetowych MOPS oraz Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej. Promowano również działania GW podczas imprezy plenerowej organizowanej przez pracowników projektu p.n.: *Bielsko-Biała łączy ludzi*, tj. *Festyn Rodzinny na Grunwaldzkim*.

W ramach promocji idei wolontariatu przeprowadzono rekrutację wolontariuszy wśród uczniów gimnazjów oraz szkół średnich na terenie Bielska-Białej. Organizowano spotkania z pedagogami, wychowawcami, uczniami oraz studentami, podczas których przedstawiana była oferta Giędy Wolontariatu, rozdawano ulotki oraz rozwieszano plakaty. Nawiązano kontakt z kilkoma bielskimi parafiami rzymskokatolickimi, na terenie których zostały zaprezentowane plakaty promujące Giędę Wolontariatu. Działalność GW promowano także podczas koncertu pro life organizowanego w hali widowiskowo-sportowej pod Dębocem w Bielsku-Białej w ramach obchodów *Dnia Świętości Życia* połączonego z promocją działań kościelnych, samorządowych i społecznych na rzecz życia. Rekrutacji wolontariuszy dokonywano również poprzez internetowe pośrednictwo wolontariatu – *Skrzynka Dobroci* – system rejestracji i komunikacji wolontariuszy i placówek zainteresowanych współpracą w zakresie szerzenia idei wolontariatu.

Promocja wolontariatu objęła także organizacje pozarządowe z terenu miasta. W 2016r. kontynuowano współpracę z *Centrum Wolontariatu przy Bielskim Stowarzyszeniu Artystycznym Teatr Grodzki*.

Przeprowadzona promocja idei wolontariatu umożliwiła stworzenie bazy danych wolontariuszy oraz odbiorców ich pracy. Zawarto z wolontariuszami 114 Porozumień o wykonywaniu świadczeń wolontarystycznych na okres dłuższy niż 30 dni. Łącznie świadczenia wolontarystyczne wykonywało 60 wolontariuszy z tego:

1. Pomoc na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych świadczyło 37 wolontariuszy – pomoc była świadczona w miejscu zamieszkania podopiecznych (rozmowy wspierające, organizowanie czasu wolnego), jak również poza miejscem zamieszkania (spacery, wspólne zakupy).
2. Pomoc na rzecz dzieci świadczyło 23 wolontariuszy – była to przede wszystkim pomoc w nauce i wspólne odrabianie zadań domowych.

Wśród wolontariuszy najliczniejszą grupę stanowili wolontariusze w wieku 15-24 lat, (30 osób); 22 wolontariuszy znajdowało się w przedziale wiekowym 25-50 lat; 8 wolontariuszy to osoby, które przekroczyły 50 rok życia.

4.4.3. Program osłonowy *Pomoc gminy w zakresie dożywiania na lata 2014-2020*

Opisano w rozdziale nr 2. Pomoc środowiskowa, 2.2.3. Program osłonowy *Pomoc gminy w zakresie dożywiania na lata 2014-2020*

4.5. Pozostałe Projekty

4.5.1. Projekt p.n. *Ekosystemy na rzecz utrzymania zdrowia psychicznego w gminach*

Projektodawcą przedsięwzięcia i liderem partnerstwa było Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne *Teatr Grodzki*, Partnerem: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej. Projekt uzyskał dofinansowanie w ramach Osi Priorytetowej IV, Działania 4.1. Innowacje społeczne Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. Projekt był realizowany w okresie od 01.04.2016r. do 31.07.2016r. Celem głównym projektu było zbudowanie środowiskowego modelu wsparcia w leczeniu osób z zaburzeniami psychicznymi, opartego na koncepcji ekosystemowej, który uwzględni indywidualne potrzeby i oczekiwania osób chorujących oraz ich otoczenia społecznego.

W okresie realizacji projektu opracowano przedmiotowy model, stworzono projekty oprogramowania do tworzenia Ekomap Zdrowia Psychicznego oraz portalu internetowego *Ekosystemowy Portal Zdrowia Psychicznego*.

4.6. Inne Programy

Na przestrzeni roku 2016 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej partycypował także w realizacji *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Bielska-Białej na lata 2014-2020 (Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XLI/967/2014 z dnia 29.04.2014r.)* oraz różnorodnych programów o zasięgu zarówno miejskim jak i gminnym. Programy te ustalane były w oparciu o Uchwały Rady Miejskiej w Bielsku-Białej. Szczegółowe sprawozdania z realizacji *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Bielska-Białej na lata 2014-2020* jak również z poszczególnych Programów, przekazywano do Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej zgodnie z wytycznymi *Zarządzenia Nr ON.0050.1629.2012.ON.RM Prezydenta Miasta Bielska-Białej z dnia 27.07.2012r. w sprawie zasad tworzenia, nadzorowania i wykonywania aktów prawnych Rady Miejskiej w Bielsku-Białej i Prezydenta Miasta Bielska-Białej oraz sprawozdań z ich realizacji*. Wśród wspomnianych programów znajdują się m.in.:

1. Program Rodzina Plus
(*Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XX/374/2016 z dn. 30.08.2016r.*);
2. Program Wspierania Rodziny oraz Rozwoju Pieczy Zastępczej na Lata 2015-2017
(*Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr VI/72/2015 z dnia 24.03.2015r.*);
3. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Bielsku-Białej na Lata 2014-2020
(*Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XLI/970/2014 z dnia 29.04.2014r.*);

4. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2016
(Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej XIV/238/2015 z dn. 22.12.2015r.);
5. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na Lata 2014-2020
(Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XLI/968/2014 z dnia 29.04.2014r.);
6. Program osłonowy w zakresie dożywiania *Pomoc gminy w zakresie dożywiania* na lata 2014-2020
(Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XXXIX/923/2014 z dnia 25.02.2014r.)
7. Miejski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na Lata 2014-2020 *(Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XLI/974/2014 z dnia 29.04.2014r.);*
8. Miejski Program Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie na Lata 2014-2020
(Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XLI/971/2014 z dnia 29.04.2014r.);
9. Miejski Program na Rzecz Osób Starszych na Lata 2014-2020
(Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XLI/969/2014 z dnia 29.04.2014r.);

The page features a decorative graphic on the right side consisting of three overlapping circles in shades of blue, arranged vertically. Two thin blue lines extend from the top left towards the circles, and another line extends from the top right towards the circles, creating a sense of depth and movement.

Świadczenia rodzinne, opiekuńcze i wychowawcze Fundusz alimentacyjny

5. ŚWIADCZENIA RODZINNE, OPIEKUŃCZE I WYCHOWAWCZE. FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

5.1. Świadczenia rodzinne, opiekuńcze i wychowawcze

Świadczenia rodzinne są przyznawane na podstawie *Ustawy z dnia 28.11.2003r. o świadczeniach rodzinnych* (t. j. Dz. U. z 2016r. poz. 1518) oraz *Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 03.01.2013r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne* (Dz. U. z 2015r. poz. 2284), a także w oparciu o *Uchwałę Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr LIV/1245/2010 z dn. 27.04.2010 r. w sprawie podniesienia kwoty dodatków z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego i rozpoczęcia roku szkolnego oraz rocznego przygotowania przedszkolnego* (tj. *Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej nr XXXI/757/2013 z dn. 28.05.2013r.*) oraz *Uchwałę Rady Miejskiej w Bielsku-Białej nr XIX/472/2012 z dn. 29.05.2012r. w sprawie przyznania jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia trojga lub więcej dzieci podczas jednego porodu*. Zasiłki dla opiekunów są przyznawane w oparciu o *Ustawę z dnia 04.04.2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów* (Dz.U. 2014r. poz. 567). Natomiast warunki nabywania, zasady przyznawania i wypłacania świadczenia wychowawczego zostały określone w *Ustawie z dnia 11.02.2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci* (Dz. U. z 2016r. poz. 195).

Świadczenia rodzinne, opiekuńcze i wychowawcze w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej realizuje Dział Świadczeń Rodzinnych, którego praca skoncentrowana była w roku 2016 m.in. na:

- przyjmowaniu interesantów i załatwianiu ich spraw w zakresie świadczeń rodzinnych, opiekuńczych i wychowawczych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- przyjmowaniu wniosków i dokumentacji od osób ubiegających się o przyznanie świadczeń rodzinnych, opiekuńczych i wychowawczych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także o pomoc finansową w związku z *Rządowym programem wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne*;
- przyjmowaniu wniosków i dokumentacji od osób ubiegających się o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych w przypadku bezskutecznej egzekucji świadczeń alimentacyjnych;
- analizowaniu wniosków pod kątem kompletności i wprowadzaniu danych do programu SI SYRIUSZ *Świadczenia rodzinne – Familia* oraz *Fundusz alimentacyjny – FundAl*;
- sporządzaniu decyzji administracyjnych w zakresie świadczeń rodzinnych, opiekuńczych i wychowawczych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także pomocy finansowej w związku z *Rządowym programem wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne*;
- przekazywaniu kopii decyzji, dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego komornikom sądowym, prowadzącym postępowanie egzekucyjne w sprawach o świadczenia alimentacyjne;
- prowadzeniu i weryfikacji akt świadczeniobiorców, wierzycieli i dłużników alimentacyjnych przez cały okres zasiłkowy i świadczeniowy;
- sporządzaniu list wypłat świadczeń rodzinnych, opiekuńczych i wychowawczych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego i ich rozliczanie;
- szacowaniu środków finansowych na realizację zadań z zakresu świadczeń rodzinnych, opiekuńczych i wychowawczych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego;

- sporządzaniu i przekazywaniu do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dokumentacji zgłoszeniowej osób podlegających ubezpieczeniu;
- sporządzaniu miesięcznych zestawień osób ubezpieczonych;
- odprowadzaniu do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składek osób ubezpieczonych;
- współpracy z komornikami sądowymi, prowadzącymi postępowania egzekucyjne w sprawach dotyczących egzekucji świadczeń alimentacyjnych;
- kierowaniu pism do komorników prowadzących postępowanie egzekucyjne, MSWiA, oraz ambasad celem ustalenia miejsca zamieszkania dłużników alimentacyjnych i podjęcia wobec w/w działań, o których mowa w *Ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów*;
- kierowaniu pism do Krajowego Rejestru Karnego, Centralnego Zarządu Służby Więziennej, zakładów karnych i aresztów śledczych celem ustalenia miejsca pobytu dłużników alimentacyjnych;
- informowaniu dłużników alimentacyjnych oraz organów właściwych dłużnika o przyznaniu osobom uprawnionym świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- informowaniu dłużników alimentacyjnych o wysokości ich zobowiązań wobec Skarbu Państwa z tytułu wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie *Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów*, zaliczek alimentacyjnych na podstawie *Ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej*, świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie *Ustawy o funduszu alimentacyjnym*;
- występowaniu do organów właściwych z wnioskami o podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych;
- informowaniu organów egzekucyjnych o sytuacjach dłużników alimentacyjnych mających istotny wpływ na prowadzone postępowanie egzekucyjne;
- przeprowadzaniu wywiadów alimentacyjnych z dłużnikami oraz odbieraniu od nich oświadczeń majątkowych;
- wydawaniu decyzji w sprawach o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych;
- informowaniu Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej o konieczności aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego;
- przygotowaniu wniosków o zatrzymanie prawa jazdy dłużników alimentacyjnych;
- przygotowaniu wniosków do Prokuratury o ściganie dłużników alimentacyjnych za przestępstwo określone w art. 209 § 1 Kodeksu Karnego;
- informowaniu organów właściwych wierzyciela o podjętych na wniosek ww. organów działaniach wobec dłużników alimentacyjnych,
- sporządzaniu obowiązujących sprawozdań z zakresu realizacji świadczeń rodzinnych, opiekuńczych i wychowawczych;
- przygotowaniu kwartalnych informacji o realizacji *Ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów*;
- wydawaniu zaświadczeń w sprawach o świadczenia rodzinne, opiekuńcze i wychowawcze z funduszu alimentacyjnego oraz dla osób podlegających ubezpieczeniu społecznemu i zdrowotnemu;
- współpracy z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych w zakresie realizacji *Ustawy o ubezpieczeniu społecznym i zdrowotnym*;
- współpracy z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej Województwa Śląskiego w Katowicach w związku z zastosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego;
- współpracy z wieloma instytucjami na terenie miasta i kraju oraz innymi ośrodkami pomocy społecznej, w celu ustalenia uprawnień do świadczeń rodzinnych, opiekuńczych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w ramach Samorządowej Elektronicznej Platformy Informacyjnej (SEPI) w zakresie pozyskiwania danych dotyczących statusu osoby bezrobotnej, a także uzyskania informacji o wysokości pobieranych zasiłków dla osób bezrobotnych.

Tabela 27: Rodzaje świadczeń przyznanych w latach 2014-2016

l.p.	Wyszczególnienie	2014		2015		2016	
		Kwota /w zł./	Ilość świadczeń	Kwota /w zł./	Ilość świadczeń	Kwota /w zł./	Ilość świadczeń
1.	Zasiłki rodzinne	5.866.642	59.615	5.608.302	55.654	6.967.461	63.501
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	3.195.459	23.886	3.099.022	22.941	3.758.058	27.195
2.1	Urodzenia dziecka	276.000	276	297.000	297	355.925	490
2.2	Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	824.109	2.102	770.230	1.962	993.052	2.572
2.3	Samotnego wychowywania dziecka	585.280	3.362	543.840	3.094	624.192	3.317
2.3.1	Wyplacone na podstawie art.11a, ust.1 pkt. 1 Ustawy	281.870	1.612	270.370	1.542	316.625	1.707
2.3.2	Wyplacone na podstawie art.11a, ust. 1 pkt. 2 Ustawy	299.330	1.726	269.330	1.528	302.153	1.581
2.3.3	Wyplacone na podstawie art. 11a, ust. 1 pkt. 3 Ustawy	4.080	24	4.140	24	4.472	24
2.3.4	Art. 11a ust.2 Ustawy	0	0	0	0	941	5
2.4	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	296.020	3.880	300.440	3.806	416.858	4.330
2.4.1	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	43.140	719	48.400	771	65.986	825
2.4.2	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia	252.880	3.161	252.040	3.035	350.872	3.505
2.5	Rozpoczęcia roku szkolnego	372.600	3.726	352.100	3.521	387.768	5.461
2.6	Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	13.370	189	11.272	161	15.320	180
2.6.1	Na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniami	8.820	98	6.540	70	9.941	93
2.6.2	Na pokrycie wydatków związanych z dojazdem	4.550	91	4.732	91	5.379	87
2.7	Wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	828.080	10.351	824.140	10.100	964.940	10.845
3.	Zasiłki rodzinne z dodatkami (w.1 + w.2)	9.062.101	83.501	8.707.324	78.595	10.725.519	90.696
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	6.020.364	39.350	6.070.428	39.676	6.130.098	40.066
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	2.023.576	2.742	3.879.747	3.254	4.927.855	3.803
6.	Dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	1.300	13	0	0	0	0

l.p.	Wyszczególnienie	2014		2015		2016	
		Kwota /w zł./	Ilość świadczeń	Kwota /w zł./	Ilość świadczeń	Kwota /w zł./	Ilość świadczeń
7.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	47.077	91	172.813	335	289.119	562
8.	Świadczenia opiekuńcze (w.4 + w.5 + w.6 + w.7)	8.092.317	42.196	10.122.988	43.265	11.347.072	44.431
9.	Razem (w.3 + w.8)	17.154.418	125.697	18.830.312	121.860	22.072.591	135.127
10.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	1.177.000	1.177	1.156.000	1.156	1.354.000	1.354
11.	Świadczenie rodzicielskie	0	0	0	0	2.397.281	2.629
12.	Razem (w.9 + w.10)	18.331.418	126.874	19.986.312	123.016	25.823.872	139.110

W Dziale Świadczeń Rodzinnych w 2016r. przyjęto 5.535 nowych wniosków na świadczenia rodzinne i opiekuńcze 348 aktualizacji oraz 1.414 wniosków o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka.

W ramach prowadzonych postępowań administracyjnych dotyczących świadczeń rodzinnych i opiekuńczych skierowano 3.769 pism do Stron i różnych instytucji na terenie miasta i kraju. Ponadto, Dział Świadczeń Rodzinnych realizując działania wpisane w *Program Rodzina Plus* wypłacał w 2016 roku zwiększone kwoty dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu: wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej o 50zł, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego o 100zł, rozpoczęcia roku szkolnego o 70zł. W 2016r. powyższy program objął 2.485 rodzin. Łącznie wypłacono kwotę 1.226.070zł z w/w tytułu.

Rządowy program wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne

Na podstawie rządowego programu wpierania niektórych osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego w związku ze sprawowaniem opieki nad niepełnosprawnym dzieckiem na mocy *Uchwały Nr 230/2013 zmienionej Uchwałą nr 29/2014 Rady Ministrów z dn. 12.03.2014r.* w roku 2016 pomocą finansową w wysokości 200zł miesięcznie została objęta 1 rodzina, wypłacono łącznie kwotę 400zł. Realizacja zadania odbywała się niezależnie od dochodu w oparciu o środki z budżetu państwa. Przyznanie oraz odmowa pomocy następowała w drodze decyzji administracyjnej.

Świadczenie rodzicielskie

Od dnia 01.01.2016r. został rozszerzony katalog świadczeń rodzinnych za sprawą wprowadzenia nowego świadczenia tzw. rodzicielskiego niezależnego od wysokości dochodów rodziny. Świadczenie to przyznawane jest na wniosek i przysługuje matce dziecka, opiekunowi faktycznemu dziecka, rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej oraz osobie, która przysposobiła dziecko. Świadczenie to przysługuje również ojcu dziecka w wyjątkowych, określonych w ustawie przypadkach. Okres pobierania świadczenia wynosi od 52 do 71 tygodni, a jego miesięczna wysokość to 1.000,00zł.

W 2016 roku wpłynęło 435 wniosków w powyższej sprawie. Wypłacono świadczenie rodzicielskie na łączną kwotę 2.397.281zł. Realizacja odbywała się w oparciu o środki z budżetu państwa.

Zasiłek dla opiekunów

Od 2014 roku Dział Świadczeń Rodzinnych realizuje również zadania wynikające z *Ustawy z dnia 04.04.2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów*. Zasiłek dla opiekuna przyznawany jest osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa na podstawie

art. 11 ust. 3 *Ustawy z dnia 7 grudnia 2012r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw z dniem 1 lipca 2013r.* Zasiłek ten przysługuje:

- 1) za okresy od dnia 1 lipca 2013r. do dnia poprzedzającego dzień wejścia w życie ustawy wraz z ustawowymi odsetkami, w których osoba spełniała warunki do otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2012r.;
- 2) od dnia wejścia w życie ustawy, jeżeli osoba spełnia warunki do otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2012r.

W 2016 roku wypłacono zasiłek dla opiekuna na łączną kwotę 336.059zł. Realizacja zadania odbywała się w oparciu o środki z budżetu państwa.

Program Rodzina 500 plus

Od dnia 01.04.2016r. Dział Świadczeń Rodzinnych realizuje zadania wynikające z *Ustawy z dnia 11.02.2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.* Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

Tabela 28: Realizacja zadań wynikających z *Ustawy z dnia 11.02.2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci* w 2016r.

L.p.	Wyszczególnienie	2016
1.	Liczba wniosków, w tym:	11.955
1.1.	Liczba wniosków pierwotnych	11.599
1.2.	Liczba wniosków następnych (aktualizacji)	356
2.	Liczba wydanych decyzji	12.026
3.	Liczba sporządzonych pism	3.292
4.	Liczba rodzin objętych programem	10.416
5.	Liczba dzieci objętych programem, w tym:	15.216
5.1.	Liczba dzieci objętych programem spełniających kryterium dochodowe	5.305
5.2.	Liczba dzieci objętych programem bez kryterium dochodowego	9.911
6.	Liczba wypłaconych świadczeń	125.720
7.	Kwota wypłaconych świadczeń	62.673.038zł

Ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz jego wypłata następują odpowiednio na wniosek matki, ojca, opiekuna faktycznego dziecka albo opiekuna prawnego dziecka. Świadczenie to wynosi po 500zł. miesięcznie na dziecko w rodzinie do ukończenia przez nie 18 roku życia. Świadczenie wychowawcze na pierwsze, najstarsze lub jedyne dziecko w rodzinie przysługuje wnioskodawcom spełniającym ustawowe kryterium dochodowe – jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 800zł. Natomiast na drugie i kolejne dziecko przysługuje niezależnie od dochodu rodziny. Jeżeli członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne, świadczenie wychowawcze przysługuje na pierwsze dziecko matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1.200zł.

5.2. Fundusz alimentacyjny

Dział Świadczeń Rodzinnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w 2016r. realizował również zadania wynikające z *Ustawy z dnia 07.09.2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów* (t.j. Dz.U. z 2016r. poz. 169). Powyższy akt prawny określa zarówno warunki nabywania prawa do świadczeń pieniężnych z funduszu alimentacyjnego wypłacanych dla osób uprawnionych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, jak również działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych. W związku z powyższym, przyjęto 1.202 wnioski o wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Do tut. Ośrodka wpłynęło również 1.434 wnioski o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych, w związku z bezskuteczną egzekucją świadczeń alimentacyjnych.

Tabela 29: Działania wobec dłużników alimentacyjnych, o których mowa w rozdziale 2 *Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów* – podjęte w latach 2014-2016

l.p.	Wyszczególnienie	2014	2015	2016
1.	Ilość podjętych działań w tym:	3.757	3.824	3.441
1.1	Wystąpienia do organów właściwych ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego z wnioskiem o podejmowanie przewidzianych prawem działań	238	322	229
1.2	Skierowanie wniosków do starosty o zatrzymanie prawa jazdy	269	251	22
1.3	Wycofanie skierowanych wniosków o zatrzymanie prawa jazdy oraz skierowanie wniosków o zwrot zatrzymanego prawa jazdy w związku ze spełnieniem przez dłużnika warunków określonych w <i>Ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów</i>	14	21	16
1.4	Złożenie wniosków o ściganie dłużnika za przestępstwo określone w art. 209 § 1 kodeksu karnego	372	360	139
1.5	Przekazanie powiatowemu urzędowi pracy informacji o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika	245	184	103
1.6	Zobowiązania dłużników alimentacyjnych do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako osoby bezrobotne lub poszukujące pracy	68	98	52
1.7	Przekazanie informacji komornikowi prowadzącemu postępowanie egzekucyjne mających wpływ na egzekucję świadczeń alimentacyjnych w związku z przeprowadzonym wywiadem alimentacyjnym oraz odebraniem oświadczeniem majątkowym	398	331	186
1.8	Przekazanie informacji komornikowi o podjętych działaniach wobec dłużnika oraz ich efektach	209	311	534
1.9	Przekazanie informacji organowi właściwemu wierzyciela o podjętych działaniach wobec dłużnika oraz ich efektach	245	266	227
1.10	Wezwania do dłużników alimentacyjnych w celu przeprowadzenia wywiadów alimentacyjnych i odebrania oświadczeń majątkowych	760	892	1.378
1.11	Wezwania do dłużników	157	136	86
1.12	Przekazanie informacji powiatowemu urzędowi pracy o utracie statusu dłużnika oraz ustaniu potrzeby aktywizacji zawodowej dłużnika	0	0	1
1.13	Przeprowadzone wywiady alimentacyjne	391	326	234
1.14	Odebrane oświadczenia majątkowe dłużników alimentacyjnych	391	326	234

Dodatkowo w 218 sprawach wystąpiono do komorników prowadzących postępowanie egzekucyjne z pismem o ustalenie aktualnego miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego. Sporządzono również łącznie 7.116 innych pism do Stron postępowania oraz różnych instytucji w tym m.in. MSWiA, Komisariatów Policji, Komorników Sądowych i Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej w sprawach dotyczących dłużników alimentacyjnych oraz osób pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

W 2016 roku rozdysponowano przyznane świadczenia z funduszu alimentacyjnego na łączną kwotę 7.048.639zł, co stanowi całkowitą liczbę 16.352 świadczeń dla osób uprawnionych.

W związku z wejściem z dniem 18 września 2015r. zmian w *Ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów* przekazano do Zespołu Windykacji tut. Ośrodka 1.151 informacji o rozpoczęciu realizacji decyzji przyznającej prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o terminie wypłat świadczeń realizowanych w okresie świadczeniowym 2015/2016 i 2016/2017.

Pracownicy Działu Świadczeń Rodzinnych wystawili w 2016r. łącznie 22.533 decyzje administracyjne, dotyczące świadczeń rodzinnych, opiekuńczych i wychowawczych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Ponadto, Dział Świadczeń Rodzinnych wydał łącznie 302 postanowienia i zawiadomienia o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawach dotyczących świadczeń rodzinnych, opiekuńczych i wychowawczych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Dodatkowo wydano 518 zaświadczeń w powyższych sprawach celem przedłożenia w innych instytucjach, tj. m.in. w Regionalnym Ośrodku Polityki Społecznej w Katowicach, sądach, Miejskim Zakładzie Komunikacji w Bielsku-Białej czy szkołach wyższych do uzyskania stypendium, jak również w celu uzyskania świadczeń poza granicami kraju oraz zaświadczeń potwierdzających zgłoszenie osoby do ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego.

The page features a decorative graphic consisting of three blue circles of varying sizes, each composed of concentric rings of different shades of blue. These circles are arranged in a diagonal line from the top right towards the bottom right. Two thin, light blue lines intersect at the top left and extend diagonally across the page, framing the circles.

Dodatki mieszkaniowe

6. DODATKI MIESZKANIOWE

Dodatki mieszkaniowe są przyznawane na podstawie *Ustawy z dnia 21.06.2001r. o dodatkach mieszkaniowych* (t.j. Dz. U. 2013r. poz. 966 z późn. zm.) oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28.12.2001r. w sprawie dodatków mieszkaniowych. Obowiązująca ustawa pozwala na przyznanie dodatków mieszkaniowych osobom, które mają tytuł prawny do zamieszkiwanego lokalu, zajmują powierzchnię zgodnie z wyznaczonymi w ustawie normami i nie przekraczają dochodu: 125% najniższej emerytury na każdą osobę w gospodarstwie wieloosobowym (1.103,20zł/os.) oraz 175% najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym (1.544,48zł) – kwoty obowiązujące od 01.03.2016r. były aktualne do 31.12.2016. (zmiana następuje zawsze przy rewaloryzacji rent i emerytur). Od 01.01.2004r. na podstawie *Ustawy z dnia 08.03.1990r. o samorządzie gminnym*, dodatki mieszkaniowe są finansowane tylko z budżetu gminy. Na przestrzeni roku sprawozdawczego dofinansowanie do czynszu otrzymało 2.580 gospodarstw domowych.

Tabela 30: Dodatki mieszkaniowe w latach 2014-2016

l.p.	Wyszczególnienie	2014	2015	2016*
1.	Ogółem /w zł./	6.109.647	5.603.310	5.141.152
2.	Ilość wypłaconych dodatków (cały rok)	26.557	25.921	24.127
3.	Średnia wysokość jednego dodatku/m-c /w zł./	230,06	216,16	213,09
4.	Ilość dodatków dla mieszkań komunalnych	12.963	12.567	11.913
5.	Średnia wysokość jednego dodatku w mieszkaniach komunalnych /w zł./	266,70	245,67	236,48
6.	Ilość dodatków dla mieszkań innych	13.594	13.354	12.214
7.	Średnia wysokość jednego dodatku w mieszkaniach innych /w zł./	195,11	188,40	185,46
8.	Ilość korzystających rodzin (śr. na miesiąc)	2.213	2.160	2.011

* ilość rodzin objętych pomocą w formie dodatku mieszkaniowego (śr. na miesiąc) w 2016r., w porównaniu do roku 2015 zmniejszyła się (o 149 osób/rodzin). Średnia wysokość 1 dodatku mieszkaniowego w tym samym okresie zmniejszyła się o 3,07 zł (w ubiegłym roku nie było wzrostu cen za media, natomiast zwiększyła się kwota rent i emerytur). W związku z powyższym zmniejszyła się łączna kwota wydatkowana na realizację wypłat dodatków mieszkaniowych w 2016r.

W 2016r. przeprowadzono 406 wywiadów środowiskowych, a 322 wnioski zweryfikowano z aktami innych działów MOPS, przy danych zgodnych – pozostawiono bez dodatkowego wywiadu na złożony wniosek o przyznanie dodatku mieszkaniowego.

W oparciu o wywiady:

- wydano 2 decyzje odmowne ze względu na dysproporcję pomiędzy wykazywanymi dochodami a faktycznym stanem majątkowym;
- 188 wnioskodawców zmieniło deklaracje o dochodach, podając dodatkowe źródła dochodu;
- wydano 2 decyzje odmowne ze względu na brak zgody na przeprowadzenie wywiadu środowiskowego na złożony wniosek o przyznanie dodatku mieszkaniowego.

The page features a decorative graphic consisting of three blue circles of varying sizes, each with a darker blue center and a lighter blue outer ring. These circles are arranged in a diagonal line from the top right towards the bottom right. Thin blue lines extend from the top left and top right corners, meeting at the circles. The text 'Dodatki energetyczne' is positioned in the lower-left quadrant of the page.

Dodatki energetyczne

7.DODATKI ENERGETYCZNE

Dodatki energetyczne są przyznawane na podstawie *Ustawy z dnia 10.04.1997r. Prawo energetyczne* (Dz.U. z 2012 r. poz. 1059 z późn. zm.) oraz *Obwieszczenia Ministra Energii z dnia 22 kwietnia 2016 r. w sprawie wysokości dodatku energetycznego obowiązującej od 01.05.2016r. do 30.04.2017r.* (M.P. z 2016 r. poz.411) i *Obwieszczenia Ministra Gospodarki z dnia 28.04.2015r. w sprawie wysokości dodatku energetycznego obowiązującej od 01.05.2015r. do 30.04.2016r.* (MP. Z 2015 r. poz.377).

Obowiązująca ustawa pozwala na przyznanie dodatku energetycznego odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej, tj. osobie, której przyznano dodatek mieszkaniowy, która jest jednocześnie stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii energetycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania tej energii elektrycznej. Osobie tej przysługuje zryczałtowany dodatek energetyczny, który wynosi rocznie:

- 900 kWh w roku kalendarzowym – dla gospodarstwa jednoosobowego,
- 1250 kWh w roku kalendarzowym – dla gospodarstwa od 2 do 4 osób,
- 1500 kWh w roku kalendarzowym – dla gospodarstwa liczącego co najmniej 5 osób.

Wysokość dodatku energetycznego od 1 stycznia 2016r. do 30 kwietnia 2016r. wynosiła odpowiednio dla gospodarstwa domowego:

- prowadzonego przez osobę samotną: 11,09 zł/m-c,
- liczącego od 2 do 4 osób: 15,40 zł/m-c,
- liczącego co najmniej 5 osób: 18,48 zł/m-c.

Wysokość dodatku energetycznego od 1 maja 2016r. do 31 grudnia 2016r. wynosiła odpowiednio dla gospodarstwa domowego:

- prowadzonego przez osobę samotną: 11,29 zł/m-c,
- liczącego od 2 do 4 osób: 15,68 zł/m-c,
- liczącego co najmniej 5 osób: 18,81 zł/m-c.

Dodatki energetyczne są finansowane dotacją celową otrzymywaną z budżetu państwa.

Tabela 31: Dodatki energetyczne w latach 2014-2016

l.p.	Wyszczególnienie	2014	2015	2016
1.	Ogółem /w zł./	99.537,89	145.830,47	134.952,65
2.	Ilość wypłaconych dodatków (cały rok) /w zł./	6.798	10.130	9.480
3.	Ilość gospodarstw domowych korzystających z dodatku energetycznego	890	1.190	1.111

Ilość gospodarstw domowych objętych pomocą w formie dodatku energetycznego zmniejszyła się o 79 w 2016r., w porównaniu do roku 2015r. ze względu na mniejszą ilość osób otrzymujących dodatek mieszkaniowy.

The page features a decorative graphic on the right side consisting of three blue circles of varying sizes, each with a lighter blue outer ring. Two thin blue lines intersect at the top right, forming a triangular shape that frames the circles. The text 'Stypendia szkolne' is positioned on the left side of the page.

Stypendia szkolne

8. STYPENDIA SZKOLNE

Uchwałą Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XLIII/1002/2009 z dnia 02.06.2009r. powierzono Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej zadanie polegające na realizacji pomocy wynikającej z *Ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty*.

Od września 2009r. zadania te w MOPS są realizowane przez Dział Świadczeń, który przyznaje i wypłaca stypendia i zasiłki szkolne.

Stypendia szkolne przyznawane są uczniom z rodzin, w których miesięczny dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust 1 pkt 2 *Ustawy o pomocy społecznej*. Wysokość przyznanego stypendium szkolnego uzależniona jest od wysokości dochodu na osobę w rodzinie. W 2016r. na stypendia i zasiłki szkolne przyznano na łączną kwotę w wysokości 461.726,63zł, w tym: stypendia szkolne – 452.286,63zł, zasiłki szkolne – 9.440,00zł. Wysokość wypłacanego stypendium szkolnego uzależniona jest od dochodu w rodzinie ucznia i wynosi od 94,40zł do 236zł miesięcznie. Wysokość zasiłku szkolnego nie może przekroczyć jednorazowo kwoty 590,00zł. W roku 2016 przyznano 462 stypendia szkolne. Ta forma pomocy trafiła do 262 rodzin.

Zasiłki szkolne przyznaje się natomiast uczniom z rodzin, w których z uwagi na zaistniałe zdarzenie losowe nastąpiło pogorszenie sytuacji dochodowej. Zasiłki te mają być przeznaczone na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym.

Tabela 32: Stypendia szkolne oraz zasiłki szkolne przyznane w latach 2014-2016

l.p.	Wyszczególnienie	2014	2015	2016
1.	Liczba osób objętych pomocą w formie stypendiów w tym:	683	622	462
1.1	Uczniowie szkół podstawowych	381	370	278
1.2	Uczniowie gimnazjów	170	134	96
1.3	Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych	131	117	88
1.4	Uczniowie szkół policealnych	0	1	0
1.5	Słuchacze kolegiów	1	0	0
2.	Ilość przyznanych zasiłków szkolnych	18	24	16

The page features a decorative graphic consisting of three blue circles of varying sizes, each composed of concentric rings of different shades of blue. These circles are arranged in a descending staircase pattern from the top right towards the bottom right. Two thin, light blue lines intersect to form a large 'V' shape that frames the circles and the title area.

Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

9. REHABILITACJA SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

MOPS realizuje zadania z zakresu rehabilitacji społecznej, określone w: *Ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, Rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków PFRON, Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie turnusów rehabilitacyjnych, Rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie warsztatów terapii zajęciowej.*

Powiat otrzymuje środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON). W roku 2016 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymał środki przekazane przez Fundusz w łącznej wysokości 3.017.814zł, (*Uchwała Nr VII/312/2016 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 26.04.2016r. w sprawie określenia zadań na rzecz osób niepełnosprawnych, finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, na rok 2016 ze zm.*). Podczas, gdy w 2014 roku środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wynosiły 2.875.073zł, a w 2015r. – 3.138.097zł.

W roku 2016 indywidualne osoby niepełnosprawne złożyły łącznie 2.665 wniosków (2014r. – 2.319 wniosków; 2015r. – 2.533 wnioski). Środki finansowe w ramach zadań z zakresu rehabilitacji społecznej obejmowały dofinansowanie:

- kosztów działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej;
- sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych;
- likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych;
- zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, ortopedyczny i środki pomocnicze przyznawane na podstawie odrębnych przepisów osobom niepełnosprawnym;
- uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.

Dofinansowanie kosztów działania Warsztatów Terapii Zajęciowej

Na terenie miasta działają Warsztaty Terapii Zajęciowej prowadzone przez Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne *Teatr Grodzki* oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie *Port*. W zajęciach uczestniczyło 80 osób niepełnosprawnych z terenu miasta Bielska-Białej i okolic. Warsztaty są finansowane w 90% ze środków PFRON, co w roku 2016 wyniosło 1.279.680zł oraz w 10% ze środków własnych powiatu, tj. 142.187zł. W ramach warsztatów prowadzone są zajęcia rehabilitacji zawodowej i społecznej w pracowniach dostosowanych do indywidualnych predyspozycji osób niepełnosprawnych, chcących w przyszłości podjąć pracę na otwartym rynku pracy.

Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych

O środki finansowe z Funduszu na dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych złożyło wnioski i ubiegało się 15 stowarzyszeń z terenu miasta. W ramach tego zadania organizowano imprezy plenerowe, wycieczki turystyczno-rekreacyjne, przedstawienia, gry, zabawy, spotkania teatralne, zawody sportowe, turnieje, które miały bezpośredni wpływ na integrację społeczną osób niepełnosprawnych. Łącznie przedsięwzięcia te zgromadziły 917 osób niepełnosprawnych. Na powyższe zadanie wydatkowano kwotę 94.879,34zł.

Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych

Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych stanowi formę pomocy dla indywidualnych osób, które z racji swej niepełnosprawności napotykać na trudności w funkcjonowaniu w swoim mieszkaniu, środowisku i najbliższym otoczeniu. Złożono 487 wniosków o dofinansowanie, a Ośrodek wypłacił na to zadanie kwotę 579.999,77zł; w tym na likwidację barier architektonicznych 337.604,50zł, na likwidację barier technicznych 137.538,70zł a na likwidację barier w komunikowaniu się 104.856,57zł.

Dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych

Dużym wsparciem finansowanym dla osób niepełnosprawnych jest udzielone dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych. Dofinansowanie takie wypłacono 974 osobom na łączną kwotę 824.674,81zł w tym na sprzęt rehabilitacyjny 60 osobom w wys. 50.000zł. Osoby niepełnosprawne mogły w ten sposób otrzymać sprzęt niezbędny do funkcjonowania w życiu codziennym tj. wózki inwalidzkie, obuwie ortopedyczne, aparaty słuchowe, okulary, balkoniki, protezy, materace przeciwoleżynowe itp. oraz sprzęt do ćwiczeń rehabilitacyjnych w warunkach domowych.

Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych

O dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym złożono 483 wnioski. W 14-dniowych turnusach rehabilitacyjnych organizowanych na terenie całego kraju wzięło udział 171 osób niepełnosprawnych wraz z 114 opiekunami. Na ten cel Ośrodek wypłacił kwotę 288.579,85zł.

Pilotażowy program Aktywny samorząd

Od września 2012r., w oparciu o *Uchwałę Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XX/502/2012 z dnia 26.06.2012r. w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie Miasta Bielska-Białej do realizacji pilotażowego programu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dla jednostek samorządu terytorialnego Aktywny samorząd* oraz umowy z dnia 29 kwietnia 2013r. (z późn. aneksami) zawartej pomiędzy PFRON a Miastem Bielsko-Biała, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował wnioski złożone na ten cel. Na dzień 31.12.2016r. wypłacono kwotę 314.017,31zł dla 78 osób niepełnosprawnych, z którymi zawarto 103 umowy o dofinansowanie. Powyższy program obejmował 2 Moduły wsparcia dla osób niepełnosprawnych tj.:

1. Moduł I

- obszar A: zadanie 1 (pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu) – wypłacono kwotę 3.440zł dla 1 osoby niepełnosprawnej;
- obszar B zadanie 1 (pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania) - wypłacono kwotę 162.257,30zł dla 14 osób niepełnosprawnych;
- obszar B: zadanie 2 (dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania) – wypłacono kwotę 11.250zł dla 6 osób niepełnosprawnych;
- obszar C: zadanie 2 (pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym) – wypłacono kwotę 7.939,99zł dla 5 osób niepełnosprawnych; zadanie 4 (pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy) – wypłacono kwotę 3.783,10zł dla 1 osoby niepełnosprawnej;
- obszar D: pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej – wypłacono kwotę 17.897,92zł dla 11 osób niepełnosprawnych;

2. Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym – wypłacono kwotę 107.449zł dla 42 osób niepełnosprawnych, z którymi zawarto 65 umów.

The page features a decorative graphic consisting of three blue circles of varying sizes, each with a lighter blue ring around its center. These circles are connected by thin blue lines that form a triangular shape. The circles are positioned in the upper right and lower right areas of the page.

Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

10. MIEJSKI ZESPÓŁ DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Bielsku-Białej funkcjonuje w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej od dnia 01.01.2009r. Zajmuje się wydawaniem orzeczeń o niepełnosprawności /zaliczeniu bądź niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych/ osób w wieku do 16 roku życia, wydawaniem orzeczeń o stopniu niepełnosprawności /zaliczeniu do lekkiego bądź umiarkowanego bądź znacznego stopnia niepełnosprawności/ osób w wieku od 16 roku życia oraz wydawaniem legitymacji osobom niepełnosprawnym. Orzeczenia w trybie przepisów *Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15.07.2003r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności* (Dz. U. z 2003r. Nr 139 poz. 1328 z późn. zm.) wydają trzyosobowe składy orzekające Zespołu, w których zasiadają: jako przewodniczący – lekarz medycyny, jako członek: psycholog lub doradca zawodowy lub pracownik socjalny oraz protokolant. Aktualnie w Zespole pracuje: dziewięciu lekarzy, jeden psycholog, trzech doradców zawodowych, trzech pracowników socjalnych, czterech protokolantów. W roku 2016 Miejski Zespół w Bielsku-Białej przyjął przedstawione poniżej ilości wniosków oraz wydał podane ilości orzeczeń i legitymacji.

Tabela 33: Dane dotyczące wniosków, orzeczeń i legitymacji wydawanych dla dzieci do 16 roku życia w latach 2014-2016

l.p.	Wyszczególnienie	2014	2015	2016
1.	Ilość złożonych wniosków dotyczących osób do 16 roku życia	331	287	328
2.	Ilość wydanych orzeczeń dla osób do 16 roku życia w tym:	319	312	317
2.1	Orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	265	277	288
2.2	Orzeczenia o nie zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	49	30	26
2.3	Orzeczenia o odmowie wydania nowego orzeczenia (stan zdrowia nie uległ pogorszeniu)	5	5	3
3.	Ilość wydanych legitymacji dla osób niepełnosprawnych do 16 roku życia	216	234	205

W roku 2016 klienci Miejskiego Zespołu złożyli ogółem 261 odwołań do II instancji, czyli Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Katowicach, w tym 237 odwołań od orzeczeń o stopniu niepełnosprawności /powyżej 16 roku życia/ oraz 24 odwołania od orzeczenia o niepełnosprawności /poniżej 16 roku życia/. W ramach samokontroli złożonych odwołań wydano ponownie 18 orzeczeń o stopniu niepełnosprawności /powyżej 16 roku życia/, natomiast 219 odwołania rozpatrzył Wojewódzki Zespół. W przypadku odwołań dziecięcych /poniżej 16 roku życia/ wydano 1 orzeczenie w ramach samokontroli orzeczeń o niepełnosprawności, natomiast 23 odwołania wysłano do rozpatrzenia do Wojewódzkiego Zespołu.

Ilość osób niepełnosprawnych powyżej 16 roku życia w gminie Bielsko-Biała (posiadających aktualne i ważne orzeczenia o stopniu niepełnosprawności wydane przez Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w latach 2007 do 2016) na dzień 31.12.2016r. wynosiła 16.328 osób. Liczba ta nie zawiera w sobie ilości mieszkańców Bielska-Białej legitymujących się innymi orzeczeniami: orzeczeniami o niezdolności do pracy lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, orzeczeniami o niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym Lekarza Rzecznicy Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz orzeczeniami o niezdolności do służby Komisji lekarskich Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Tabela 34: Dane dotyczące wniosków, orzeczeń i legitymacji wydawanych dla osób po 16 roku życia w latach 2014-2016

l.p.	Wyszczególnienie	2014	2015	2016
1.	Ilość złożonych wniosków	4.659	4.325	3.141
2.	Ilość wydanych orzeczeń dla osób po 16 roku życia w tym:	4.141	4.738	3.114
2.1	Orzeczenia o lekkim stopniu niepełnosprawności	902	921	799
2.2	Orzeczenia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	2.069	2.609	1.433
2.3	Orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności	944	989	700
2.4	Orzeczenia negatywne, o niezaliczeniu do żadnego stopnia niepełnosprawności	68	79	52
2.5	Orzeczenia o odmowie wydania nowego orzeczenia (stan zdrowia nie uległ pogorszeniu)	158	140	130
3.	Ilość wydanych legitymacji dla osób niepełnosprawnych po 16 roku życia	1.713	1.588	1.437

Od dnia 01.07.2014r. Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności realizuje nowe zadanie tj. wydawanie kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych i placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych. Od dnia 01.01.2016r. do 31.12.2016r. przyjęto 614 wniosków o wydanie kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych oraz 3 wnioski dla placówek zajmujących się pomocą, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych. Wg stanu na dzień 31.12.2016r. wydano ogółem 611 kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych oraz 3 karty dla placówek zajmujących się pomocą, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych.

The page features a decorative graphic consisting of three overlapping blue circles of varying sizes, arranged in a diagonal line from the top right to the bottom right. Two thin blue lines intersect at the top left, forming a large triangle that frames the right side of the page.

Windykacja należności

11. WINDYKACJA NALEŻNOŚCI

Zespół ds. Windykacji działa w oparciu o *Ustawę z dnia 17 czerwca 1966r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, ustawę z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz ustawę z dnia 24 lipca 2015r. o zmianie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy o świadczeniach rodzinnych*, która określa sposób postępowania wierzyciela – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w przypadku uchylania się zobowiązanych od wykonywania ciężących na nich obowiązków w zakresie zwrotu wymagalnych należności powstałych w toku działania MOPS.

Do podstawowych zadań Zespołu należą:

1. Reprezentowanie wierzyciela tj. Prezydenta Miasta Bielska-Białej działającego przez MOPS przed:
 - a) osobami zobowiązanymi,
 - b) administracyjnymi i sądowymi organami egzekucyjnymi,
 - c) organami wymiaru sprawiedliwości (w tym w sprawach z zakresu postępowań wobec spadkobierców osób zobowiązanych), organami ścigania i innymi instytucjami,
 - d) innymi instytucjami w zakresie postępowania egzekucyjnego.
2. Gromadzenie dokumentacji dotyczącej osób zobowiązanych wobec MOPS, niezbędnej do procesu odzyskiwania wierzytelności.
3. Inicjowanie i monitorowanie całego przebiegu administracyjnego i sądowego postępowania egzekucyjnego.
4. Prowadzenie czynności egzekucyjnych poprzez:
 - a) wystawianie upomnień,
 - b) sporządzanie tytułów wykonawczych do administracyjnych organów egzekucyjnych tj. Prezydenta Miasta Bielska-Białej lub Naczelnika Urzędu Skarbowego,
 - c) sporządzanie wniosków o wszczęcie postępowania egzekucyjnego do sądowego organu egzekucyjnego tj. Komornika Sądowego,
 - d) sporządzanie wniosków o przyłączenie się do prowadzonego postępowania egzekucyjnego w sądowym organie egzekucyjnym.
5. Weryfikowanie wpłat dokonywanych przez dłużników MOPS.
6. Rozpatrywanie wniosków dłużników w zakresie ulg w spłacie zobowiązań wynikających z ustaw realizowanych przez MOPS.
7. Współpraca z Urzędami Skarbowymi, Wydziałem Dochodów Budżetowych Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej, Komornikami Sądowymi w zakresie zadań należących do Zespołu.

Tabela 35: Ujęcie ilościowe postępowania windykacyjnego i egzekucyjnego w administracyjnych organach egzekucyjnych w latach 2014-2016

l.p.	Rodzaj należności	Upomnienia			Tytuły wykonawcze		
		2014	2015	2016	2014	2015	2016
1.	FA	1.355	1.125	0	3.824	1.526	0
2.	NFA	48	61	50	48	64	46
3.	PS	288	208	159	189	215	136
4.	PZ	864	121	939	1.088	237	818
5.	SR	87	60	46	94	84	84
6.	SW	-	-	2	-	-	0
7.	STS	0	0	1	0	0	1
8.	DODM	0	0	0	0	0	0

FA: Fundusz alimentacyjny; **NFA:** Nienależnie pobrany fundusz alimentacyjny; **PS:** Pomoc społeczna; **PZ:** Piecza zastępcza; **ŚR:** Świadczenia rodzinne; **ŚW:** Świadczenie wychowawcze; **STS:** Stypendia szkolne; **DODM:** Dodatki mieszkaniowe.

Tabela 36: Postępowania egzekucyjne w stosunku do dłużników alimentacyjnych w sądowym organie egzekucyjnym po zmianie *Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów* w 2015 roku, za okres 01.01.2016r. do 31.12.2016r.

l.p.	Wyszczególnienie	Ilość
1.	Wnioski o wszczęcie lub przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego skierowane do Komorników Sądowych dla świadczeń przyznanych osobom uprawnionym na okres zasiłkowy od 01.10.2016r. do 30.09.2017r.	990
2.	Wnioski o wszczęcie lub przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego skierowane do Komorników Sądowych po umorzeniu postępowania egzekucyjnego przez administracyjny organ egzekucyjny dla świadczeń przyznanych osobom uprawnionym w okresach zasiłkowych od 01.10.2008r. do 30.09.2015r.	1.089

Liczba dłużników ogółem na dzień 31.12.2016r., w stosunku do których prowadzone było postępowanie egzekucyjne wynosiła 2.967 osób, w tym dłużników alimentacyjnych 1.921. W 2016r. z wnioskiem o ulgę w spłacie należności zwróciło się 238 osób (w 2012r. – 322 osoby, w 2013r. – 349 osób, w 2014 – 362 osoby, w 2015 – 370 osób).

Tabela 37: Odroczenia, spłaty ratalne, umorzenia zadłużeń oraz odmowy w latach 2014-2016

l.p.	Wyszczególnienie	2014	2015	2016
1.	Odroczenie terminu spłaty zadłużenia	172	162	28
2.	Rozłożenie zadłużenia na raty	76	110	86
3.	Umorzenia należności w całości lub części	120	132	114
4.	Odmowy odroczenia terminu spłaty zadłużenia	30	22	1
5.	Odmowa rozłożenia na raty	28	58	24
6.	Odmowa umorzenia należności w całości lub części	326	299	82

Stan należności dłużników wobec MOPS na dzień 31.12.2016r. wyniósł 88.145.486,34zł, w tym:

- fundusz alimentacyjny: 64.320.872,63zł,
- zaliczka alimentacyjna: 8.219.992,26zł,
- nienależnie pobrane: świadczenia rodzinne, świadczenie wychowawcze, fundusz alimentacyjny, zaliczka alimentacyjna: 572.008,23zł,
- placówki opiekuńczo-wychowawcze: 8.762.247,0zł,
- piecza zastępcza: 5.894.153,42zł,
- pozostałe należności: 376.212,79zł (wyplacone na podstawie *Ustawy o pomocy społecznej* i innych ustaw).

Średnia ściągalność należności w 2016r. wyniosła 2,96%.

The page features a decorative graphic consisting of three blue circles of varying sizes, each with a lighter blue ring around its center. These circles are connected by thin blue lines that form a triangular shape. The circles are positioned in the top right and bottom right corners of the page.

Doskonalenie zawodowe pracowników MOPS

12. DOSKONALENIE ZAWODOWE PRACOWNIKÓW

12.1. Struktura zatrudnienia i podnoszenie kwalifikacji

Na dzień 31.12.2016r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej zatrudniał ogółem 339 pracowników, z czego 94 osoby to pracownicy socjalni. Dodatkowo Ośrodek zatrudniał w ramach skierowania z Powiatowego Urzędu Pracy na umowę o pracę do 6 miesięcy, 47 bezrobotnych na stanowisku „robotnik gospodarczy” i 18 bezrobotnych na stanowisku „Pracownik I stopnia wykonujący zadania w ramach robót publicznych”. Ponadto Powiatowy Urząd Pracy w ramach odbywania stażu dla bezrobotnego skierował do MOPS 8 bezrobotnych, którzy taki staż odbyli. Spośród pracowników MOPS 243 osoby posiadają wykształcenie wyższe, co stanowi 72% ogółu zatrudnionych.

Aby zrealizować swoje zadania Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej zatrudnia wykwalifikowanych pracowników, spełniających kryteria danego stanowiska. Jednakże częste zmiany w ustawodawstwie oraz podejmowanie nowych zadań do realizacji wymagają ciągłego podnoszenia kwalifikacji przez pracowników. Wiąże się to z koniecznością doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej i przygotowywania ich do pracy w obszarze realizowanych zadań. Pracownicy Ośrodka w 2016r. skorzystali ze 125 tematycznych ofert. W szkoleniach, konferencjach i seminariach wzięło udział 223 pracowników. Tematyka szkoleń była zróżnicowana, dotyczyła problemów związanych z realizacją zadań przez Ośrodek, poszerzając wiedzę m.in. w następujących obszarach:

- pomocy społecznej,
- świadczeń rodzinnych i wychowawczych, funduszu alimentacyjnego,
- wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- stypendia i zasiłki szkolne, procedury administracyjne – KPA,
- zamówień publicznych, podatek VAT od podstaw z uwzględnieniem jednostek budżetowych pomocy społecznej,
- prawa pracy, w zakresie BHP, pierwszej pomocy przedmedycznej,
- ochrony danych osobowych,
- przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym – interwencja i pomoc, praca z ofiarą przemocy, praktyczne i prawne aspekty pracy zespołu interdyscyplinarnego praca ze sprawcą przemocy w toku realizacji procedury „Niebieskie Karty”,
- pomoc społeczna a ochrona zdrowia psychicznego – obowiązki pracowników JPS w świetle ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, dokąd zmierza opieka psychiatryczna w Polsce?,
- zdrowe odżywianie i pozytywne myślenie, praca z osobą starszą – standardy opieki geriatrycznej, jakość życia seniorów – innowacyjne działania samorządów,
- nowoczesne metody wspierania reintegracji osób bezdomnych, ect.

Pracownicy Ośrodka uczestniczyli także w studiach podyplomowych, podnosząc swoje kwalifikacje na kierunkach:

- administracja publiczna,

- psychoterapia indywidualna w podejściu psychodynamicznym,
- diagnoza kliniczna dziecka i jego rodziny.

Pracownicy skorzystali również ze szkoleń zorganizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego, dofinansowanych z funduszy Unii Europejskiej, biorąc udział w różnego rodzaju szkoleniach, warsztatach i konferencjach obejmujących m.in. następujące obszary tematyczne:

- przeciwdziałania przemocy w rodzinie; skuteczne budowanie systemu interdyscyplinarnego - wsparcie rodziny; przemoc w rodzinie z problemem alkoholowym – interwencja i pomoc, z elementami bezpieczeństwa dla pracowników pierwszego kontaktu; praca z ofiarą przemocy ze szczególnym uwzględnieniem syndromu sztokholmskiego; studium przeciwdziałania przemocy w rodzinie – kurs I i II stopnia;
- konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych.

Aby nawiązać właściwe relacje z dzieckiem i rodziną pracownicy zatrudnieni na stanowisku „koordynator rodzinnej pieczy zastępczej” wzięli udział w specjalistycznych warsztatach umiejętności wychowawczych – rodzeństwo bez rywalizacji.

Pracownicy skorzystali również ze szkoleń w następujących modułach tematycznych:

- Prawo dziecka do rodziny.
- Zabezpieczenie dobra małoletnich dzieci. Procedury odebrania dziecka od rodziny, przewozu dziecka i przekazanie do rodziny.
- Skuteczne budowanie systemu interdyscyplinarnego wsparcia rodziny.
- Praca z ofiarą przemocy ze szczególnym uwzględnieniem syndromu sztokholmskiego i cyklicznego charakteru przemocy w rodzinie z problemem uzależnienia.
- Rodzina współczesna. Kształt, zagrożenia, problemy, perspektywy rozwoju i pomocy.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zorganizował we własnym zakresie warsztaty dla pracowników socjalnych doskonalące skuteczność pracownika socjalnego w zakresie zawierania kontraktu socjalnego.

Dla 90 pracowników zorganizowano szkolenie w zakresie praktycznego stosowania procedur administracyjnych wynikających z KPA.

W trosce o podwyższenie standardów bezpieczeństwa pracy zorganizowano również dla pracowników realizujących prace na stanowisku opiekunki szkolenie specjalistyczne umożliwiające zdobycie podstawowych wiadomości z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej.

The page features a decorative graphic consisting of several overlapping blue circles of varying sizes and shades, arranged in a diagonal path from the top right towards the bottom right. Two thin, light blue lines intersect to form a large 'V' shape that frames the central text.

Ważniejsze przedsięwzięcia i działania zapewniające ciągłość funkcjonowania Ośrodka

13. WAŻNIEJSZE PRZEDSIĘWZIĘCIA I DZIAŁANIA ZAPEWNIAJĄCE CIĄGŁOŚĆ FUNKCJONOWANIA OŚRODKA

13.1. Zapewnienie zgodności z wymogami prawa

13.1.1. Działania Zespołu Prawnego, audyty i kontrole zewnętrzne

Zespół Prawny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej na przestrzeni 2016 roku zaopiniował łącznie 1.565 umów, zarządzeń, uchwał i porozumień oraz wydał 182 opinie prawne. Działania na rzecz zapewnienia zgodności z wymogami prawa podejmował także Główny Specjalista ds. Kontroli. W ramach działalności kontrolnej sprawdzono prawidłowość wykorzystania środków PFRON i budżetu Miasta na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej prowadzonych w formie warsztatów terapii zajęciowej. W ramach kontroli zarządczej sprawdzono terminowość załatwiania spraw w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej.

W okresie sprawozdawczym tut. Ośrodek został także poddany kontrolom zewnętrznym przez następujące podmioty:

1. Urząd Miejski w Bielsku-Białej – Wydział Polityki Społecznej (kontrola w zakresie przestrzegania zasad dotyczących wyboru, dofinansowania i rozliczania wniosków w ramach programu *Aktywny samorząd* w 2014r.).
2. Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Katowicach (kontrola realizacji zadań w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie).
3. Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich w Warszawie – Wydział Kontroli Projektów (kontrola planowa trwałości po zakończeniu projektu pn. *Budowanie kultury współdziałania instytucji z obszaru zatrudnienia i integracji społecznej poprzez wspólne tworzenie map problemów i zasobów środowiska lokalnego na przykładzie miasta Bielska-Białej*).
4. Urząd Miejski w Bielsku-Białej – Wydział Polityki Społecznej (kontrola w zakresie warunków bytowych i jakości świadczonych usług dla osób bezdomnych przebywających w Noclegowni oraz w Schronisku dla Osób Bezdomnych).
5. Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego w Katowicach –Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego (kontrola prawidłowości realizacji projektu pn. *Bielsko-Biała łączy ludzi* realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 przez Bielsko-Białą na prawach powiatu/Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej).
6. Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego w Katowicach –Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego (kontrola prawidłowości realizacji projektu pn. *Efektywniejsze usługi opiekuńcze w Bielsku-Białej* realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 przez Bielsko-Białą – Miasto na prawach powiatu/Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w partnerstwie z Bielskim Stowarzyszeniem Artystycznym *Teatr Grodzki* w Bielsku-Białej).

7. Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Bielsku-Białej (kontrola przestrzegania przepisów przeciwpożarowych w Schronisku dla Bezdomnych i Noclegowni).

13.1.2. Ochrona danych osobowych

Realizację obowiązku w zakresie ochrony danych osobowych Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wykonuje poprzez:

- stosowanie środków technicznych i organizacyjnych, mających na celu zabezpieczenie tych danych przed ich udostępnieniem osobom nieupoważnionym, zabranieniem przez osobę nieuprawnioną, przetwarzaniem z naruszeniem *Ustawy o ochronie danych osobowych* oraz zmianą tych danych, ich utratą, uszkodzeniem lub zniszczeniem;
- dopuszczanie do tych danych wyłącznie osób posiadających odpowiednie upoważnienie;
- zapewnienie kontroli nad tym, jakie dane osobowe, kiedy i przez kogo zostały do zbioru wprowadzone oraz komu są przekazywane;
- stosowanie zabezpieczeń w systemach informatycznych na poziomie wysokim;
- rejestrację zbiorów danych osobowych oraz dokonywanie zgłoszeń aktualizacyjnych w Biurze Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych;
- powołanie administratora bezpieczeństwa informacji zapewniającego przestrzeganie przepisów o ochronie danych osobowych oraz prowadzącego rejestr zbiorów przetwarzanych danych osobowych.

13.1.3. Stanowisko ds. BHP i PPOŻ

Realizację obowiązku z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej tut. Ośrodek w 2016 roku wykonywał poprzez:

- informowanie pracowników o zagrożeniach i uciążliwościach występujących na zajmowanych stanowiskach pracy;
- ustalanie okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy oraz ustalanie okoliczności wypadków w drodze do pracy lub z pracy, sporządzanie odpowiedniej dokumentacji, prowadzenie rejestru wypadków przy pracy;
- zapewnienie przeszkolenia z zakresu bhp/ppoż (wstępnego i okresowego), prowadzenie dokumentacji w tym zakresie;
- współpracę z lekarzem Medycyny Pracy sprawującym profilaktyczną opiekę lekarską nad pracownikami w szczególności przy organizowaniu badań lekarskich;
- sporządzenie wykazu osób uprawnionych do pobrania środków czystości oraz otrzymania ekwiwalentu pieniężnego na zakup odzieży i obuwia roboczego oraz pranie, zgodnie z zapisami Regulaminu Pracy;
- zapewnienie wykonania przeglądów okresowych podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych oraz aktualizacji *Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego*.

13.1.4. Zespół ds. Sprawozdań, Analiz i Komunikacji Społecznej

Realizacją obowiązku w zakresie sprawozdawczości od 01.04.2016r. zajmuje się w Ośrodku Zespół ds. Sprawozdań, Analiz i Komunikacji Społecznej. Do jego zadań należą na przykład opracowywanie sprawozdań z działalności Ośrodka, z realizacji uchwał Rady Miejskiej w Bielsku-Białej oraz innych raportów, zestawień i sprawozdań wynikających z obowiązujących przepisów prawa i rozeznaczonych potrzeb a także przygotowywanie materiałów informacyjnych o funkcjonowaniu Ośrodka oraz o realizowanych przez niego zadaniach, akcjach, programach i projektach.

13.2. Zadania mające na celu poprawę organizacji pracy

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku Białej dysponuje 265 stanowiskami komputerowymi, wyposażonymi w system operacyjny Windows 7 PRO oraz pakiet biurowy MS Office w wersji 2007, 2010, 2013 oraz 10 serwerów (z systemami MS Windows 2008 Server oraz 2012 Server). Poniższa tabela przedstawia programy komputerowe, dostępne dla pracowników tut. Ośrodka – wspierające organizację ich bieżącej pracy oraz prowadzoną w MOPS sprawozdawczość.

Tabela 38: Programy komputerowe dostępne dla pracowników MOPS

l.p.	Nazwa oprogramowania	Przeznaczenie
1.	TT-Pomost	obsługa świadczeń wynikających z <i>Ustawy o pomocy społecznej</i>
2.	CAS	weryfikacja i przekazywanie sprawozdań pochodzących z programu <i>TT-POMOST</i> , <i>Familia</i> , <i>Fundal</i> i <i>Działu Pieczy Zastępczej</i>
3.	StypendiumNet	obsługa stypendiów i zasiłków szkolnych
4.	Familia	obsługa świadczeń rodzinnych
5.	FundAl	obsługa funduszu alimentacyjnego
6.	InfoMonitor	przekazywanie informacji o dłużnikach alimentacyjnych do Biura Informacji Gospodarczej
7.	MiDos	obsługa dodatków mieszkaniowych i energetycznych
8.	PCPR	obsługa Działu Rehabilitacji Społecznej
9.	ePFRON	sprawozdawczość dot. ilości zatrudnianych osób niepełnosprawnych
10.	Generatory wniosków płatniczych i aplikacyjnych dla POKL	przygotowanie wniosków o dofinansowanie i wniosków o płatność dla projektów współfinansowanych ze środków UE w ramach EFS
11.	PCPR – MPU	monitoring zarządzania projektami współfinansowanymi ze środków UE w ramach EFS
12.	Ewidencja i kontrola zamówień publicznych	zarządzanie postępowaniami z zakresu zamówień publicznych
13.	Portal sprawozdawczy GUS	przekazywanie informacji statystycznych do GUS
14.	Rekord	oprogramowanie finansowo-księgowe i kadrowe
15.	Płatnik	obsługa dokumentów ubezpieczeniowych i wymiana informacji z ZUS
16.	Pekaobiznes24	obsługa bankowości elektronicznej
17.	Archiwum	zarządzanie dokumentacją zgromadzoną w archiwum tut. Ośrodka
18.	Ferro Backup System	archiwizacja danych
19.	SI EKSMOoN	obsługa Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności

l.p.	Nazwa oprogramowania	Przeznaczenie
20.	AS (aktywny samorząd)	Obsługa wniosków o dofinansowanie ze środków PFRON
21.	SEPI	Samorządowa Elektroniczna Platforma Informacyjna
22.	Empatia	Portal Informacyjno-Uslugowy MRPiPS
23.	IT-Manager	Oprogramowanie do zarządzania zasobami IT

W roku sprawozdawczym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował również następujące zadania związane z infrastrukturą informatyczną:

1. Wdrożenie oprogramowania do obsługi zadań związanych z programem rządowym *Rodzina 500 Plus*.
2. Integrację programów dziedzinowych z platformą EMPATIA.
3. Zakup i wymianę sprzętu komputerowego w ilości 63 sztuk komputerów wraz z oprogramowaniem (15 nowych sztuk dla *Programu Rodzina 500 Plus* oraz 48 sztuk w celu wymiany i dostosowania infrastruktury do obowiązujących przepisów prawa – wymiana starych systemów MS Windows XP PRO).
4. Podłączenie placówki przy ul. Filarowej 50 i placówki przy Pl. Opatrzności Bożej 18 do głównej siedziby Ośrodka przy ul. Karola Miarki 11 za pomocą Miejskiej Sieci Szerokopasmowej.

13.3. Roboty remontowe

Brygada remontowa prowadziła prace remontowe wykonywane na terenie placówek MOPS wynikające z bieżącej eksploatacji biur i wyposażenia. Zakres prac obejmował: prace stolarskie, instalacyjne, malarskie, montażowe, hydrauliczne, ślusarskie, etc.:

- w budynku siedziby Ośrodka przy ul. K. Miarki 11,
- w budynku przy ul. Filarowej 50,
- w budynku przy Pl. Ratuszowym 9,
- w budynku przy ul. Stefanki 7,
- w budynku przy ul. 1 Maja 17a,
- w budynku przy ul. Lipnickiej 36,
- w budynku przy ul. Krakowskiej 2a,
- w budynku przy ul. Wapienickiej 34,
- w budynku przy ul. Bystrzańskiej 55.

Dodatkowo do zakresu prac Brygady remontowej należało:

- utrzymywanie w czystości terenów wokół siedziby Ośrodka,
- zimowe utrzymanie parkingów służbowych (odśnieżanie, wywóz zgromadzonego śniegu), dojść do budynków (odśnieżanie i posypywanie mieszanką) oraz sukcesywne usuwanie nagromadzonego śniegu z dachów pawilonu A i B oraz dachów budynku głównego,
- bieżąca konserwacja inwentarza biurowego.

13.4. Zamówienia publiczne

Zadania realizowano z uwzględnieniem następujących przepisów prawa: *Ustawa z dnia 30.06.2005r. o finansach publicznych* (Dz. U. 2009r. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.); *Ustawa z dnia 29.01.2004r. prawo zamówień publicznych* (Dz. U. 2013r., poz. 907 z późn. zm.); *Ustawy z dnia 14.06.1960r. Kodeks postępowania*

administracyjnego (Dz. U. 2000r., Nr 98, poz. 1071 z późn. zm). Przeprowadzono w ramach zamówień publicznych procedury wg następujących trybów:

Tabela 39: Tryb i przedmiot zamówień publicznych w 2016 roku

l.p.	Tryb zamówień publicznych	Przedmiot zamówienia
1.	Przetarg nieograniczony	Usługi opiekuńcze
2.	Przetarg nieograniczony	Kurs prawa jazdy kat. B
3.	Przetarg nieograniczony	Kurs ECDL e-citizen
4.	Przetarg nieograniczony	Kurs sprzedawcy z obsługą kasy fiskalnej i fakturowaniem
5.	Przetarg nieograniczony	Kurs magazyniera z obsługą wózka widłowego i wymiana butli
6.	Przetarg nieograniczony	Usługi opiekuńcze
7.	Przetarg nieograniczony	Specjalistyczne usługi opiekuńcze
8.	Przetarg nieograniczony	Dostawa sprzętu komputerowego

The page features a decorative background with three overlapping blue circles of varying sizes and two thin blue diagonal lines. The circles are positioned in the top right and bottom right corners, while the lines cross the page from the top left towards the center.

Potrzeby miasta Bielska-Białej na zadania w zakresie pomocy społecznej realizowane przez MOPS

14. POTRZEBY MIASTA BIELSKA-BIAŁEJ NA ZADANIA W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ REALIZOWANE PRZEZ MOPS W 2017 ROKU

Tabela 40: Potrzeby miasta Bielska-Białej na zadania w zakresie pomocy społecznej realizowane przez MOPS w 2016r.

l.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie budżetu w 2016r. /kwoty w zł./	Plan na 2017r. /kwoty w zł./	Potrzeby na 2017r. /kwoty w zł./
1.	Ogółem wydatki w tym:	147 520 370,26	151 294 264,91	174 082 778,69
1.1.	Zadania własne ogółem	34 474 458,51	34 629 722,60	37 432 457,60
1.2.	Zadania zlecone ogółem	108 755 362,24	113 240 525,22	131 403 686,00
1.3.	Fundusz celowy PFRON, Program <i>Aktywny Samorząd</i>	3 395 348,00	2 749 411,00	4 572 029,00
1.4.	Projekty	895 201,51	674 606,09	674 606,09
1	85117 – Zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze <i>zadanie własne</i>	115 607,69	148 271,00	148 271,00
2.	85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi <i>zadanie własne</i>	139 109,83	135 756,00	135 756,00
3.	85195 – Pozostała działalność <i>zadanie zlecone</i>	37 652,00	23 500,00	37 652,00
4.	85201 – Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze (od 01.01.2017r. zmiana na Rozdział 85510) <i>zadanie własne</i>	209 256,16	251 347,00	251 347,00
5.	85202 – Domy Pomocy Społecznej <i>zadanie własne</i>	3 350 723,37	3 500 000,00	3 500 000,00
6.	85203 – Ośrodki wsparcia – Schronisko dla osób Bezdomnych, Noclegownia <i>zadanie własne</i>	1 135 751,33	1 143 711,00	1 143 711,00
8	85204 – Rodziny zastępcze (od 01.01.2017r. zmiana klasyfikacji na Rozdział 85508) <i>zadanie własne</i>	4 501 018,21	4 266 006,00	4 618 426,00
9.	85204 – Rodziny zastępcze (od 01.01.2017r. zmiana klasyfikacji na Rozdział 85508) <i>zadanie zlecone</i>	1 066 817,47	1 069 489,00	1 300 000,00
10.	85205 – Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie <i>zadanie zlecone</i>	11 844,00	12 690,00	12 690,00
11.	85206 – Zadania w zakresie wspierania rodziny (od 01.01.2017r. zmiana klasyfikacji na Rozdział 85504) <i>zadanie własne</i>	309 195,45	342 936,00	342 936,00
12.	85206 – Zadania w zakresie wspierania rodziny (od 01.01.2017r. zmiana klasyfikacji na Rozdział 85504) <i>zadanie zlecone</i>	138 000,00	0,00	0,00
13.	85211 – Świadczenia wychowawcze Ustawa z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (od 01.01.2017r. zmiana klasyfikacji na Rozdział 85501) <i>zadanie zlecone</i>	63 843 010,55	73 192 665,00	88 000 000,00
14.	85211 – Świadczenia wychowawcze zwroty (od 01.01.2017r. zmiana klasyfikacji na Rozdział 85501) <i>zadanie własne</i>	92,96	18 000,00	18 000,00

I.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie budżetu w 2016r. /kwoty w zł./	Plan na 2017r. /kwoty w zł./	Potrzeby na 2017r. /kwoty w zł./
15.	85212 – Świadczenia rodzinne, zaliczka alimentacyjna oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego (od 01.01.2017r. zmiana na Rozdział 85502) <i>zadanie zlecone</i>	35 345 091,73	34 016 897,00	35 400 000,00
16.	85212 – Świadczenia rodzinne, zaliczka alimentacyjna oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego <i>zadanie własne</i>	1 950 027,42	1 414 287,00	1 950 000,00
17.	85213 – Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej <i>zadanie własne</i>	397,36	500,00	500,00
18.	85213 – Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej (Składki od osób pobierających zasiłek stały) <i>zadanie zlecone</i>	175 521,95	164 580,00	175 600,00
19.	85213 – Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji europejskiej (składki od osób pobierających niektóre świadczenia rodzinne) <i>zadanie zlecone</i>	209 987,22	182 007,00	210 000,00
20.	85214 – Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe <i>zadanie własne</i>	2 246 939,57	661 150,00	1 006 200,00
21.	85214 – Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe <i>zadanie zlecone</i>	789 150,92	472 752,00	501 000,00
22.	85215 – Dodatki mieszkaniowe <i>zadanie własne</i>	5 141 381,55	3 571 448,00	5 141 000,00
23.	85215 – Dodatki energetyczne <i>zadanie zlecone</i>	134 952,65	43 718,22	135 000,00
24.	85216 – Zasiłki stałe (zwroty nienależnie pobranych świadczeń) <i>zadanie własne</i>	17 579,82	17 000,00	17 000,00
25.	85216 – Zasiłki stałe <i>zadanie zlecone</i>	2 097 988,55	1 139 395,00	2 100 000,00
26.	85219 – Ośrodki pomocy społecznej <i>zadanie własne</i>	12 847 506,75	13 421 108,00	13 421 108,00
27.	85219 – Ośrodki pomocy społecznej <i>zadanie zlecone</i>	1 914 677,02	1 771 736,00	1 771 736,00
28.	85219 – Ośrodki pomocy społecznej <i>zadanie zlecone</i>	107 350,28	22 400,00	108 000,00
29.	85220 – Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej <i>zadanie własne</i>	172 232,89	206 250,00	206 250,00
30.	85228 – Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze <i>zadanie własne</i>	354 232,19	869 000,00	869 000,00
31.	85228 – Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	123 232,19	114 086,00	114 086,00

I.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie budżetu w 2016r. /kwoty w zł./	Plan na 2017r. /kwoty w zł./	Potrzeby na 2017r. /kwoty w zł./
	<i>zadanie zlecone</i>			
32.	85278 – Usuwanie skutków klęsk żywiołowych <i>zadanie własne</i>	492,20	600,00	600,00
33.	85295 – Pozostała działalność – Prace społecznie użyteczne, Mieszkania przejściowe, KIS <i>zadanie własne</i>	1 572 018,72	2 305 952,00	2 305 952,00
34.	85230 - Pomoc w zakresie dożywiania <i>zadanie własne</i>	0,00	1 816 060,00	1 816 060,00
35.	85295 – Pozostała działalność – Dożywianie (od 01.01.2017 r. zmiana klasyfikacji na Rozdział 85230) <i>zadanie zlecone</i>	1 868 910,00	738 810,00	738 810,00
36.	85295 – Pozostała działalność – Rządowy Program <i>zadanie zlecone</i>	400,00	0,0	0,00
37.	85321 – Zespoły ds. Orzekania o Niepełnosprawności <i>zadanie zlecone</i>	429 112,89	275 800,00	429 112,00
38.	85321 – Zespoły ds. Orzekania o Niepełnosprawności <i>zadanie własne</i>	178 829,94	293 443,00	293 443,00
39.	85311 – Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych <i>zadanie własne</i>	142 187,00	146 097,60	146 097,60
40.	85334 – Pomoc dla repatriantów <i>zadanie własne</i>	3 547,17	0,00	0,00
41.	85334 – Pomoc dla repatriantów <i>zadanie zlecone</i>	92 042,87	0,00	0,00
42.	85415 – Pomoc materialna dla uczniów – stypendia socjalne <i>zadanie własne</i>	92 374,58	100 800,00	100 800,00
43.	85415 – Pomoc materialna dla uczniów – stypendia socjalne <i>zadanie zlecone</i>	369 381,30	0,00	370 000,00
44.	Projekt <i>Bielsko-Biała łączy ludzi</i> RPO WSL	686 543,74	615 181,09	615 181,09
45.	Projekt <i>Ekosystemy na rzecz utrzymania zdrowia psychicznego</i>	30 380,00	0	0
46.	Projekt <i>Efektywniejsze usługi opiekuńcze w Bielsku-Białej</i>	141 948,09	0	0
47.	Projekt <i>Stop wykluczenie społecznemu – aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców Bielska-Białej</i>	36 329,68	37 125,00	37 125,00
48.	Projekt <i>Dziecko, Rodzina, Przyszłość</i>	0,00	22 300,00	22 300,00
49.	Fundusz celowy PFRON	3 067 813,77	2 749 411,00	4 065 302,00
50.	Program <i>Aktywny Samorząd</i>	327 534,23	0	506 727,00

Jak co roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej na bieżąco analizuje wydatkowanie środków na poszczególne zadania. W przypadku wystąpienia niedoboru, tut. Ośrodek zwraca się do Prezydenta Miasta o zabezpieczenie brakujących środków na realizację zadań. Natomiast potrzeby w zakresie realizowanych zadań z dotacji Wojewody, są zgłaszane w formie sprawozdań kwartalnych i przekazywane drogą elektroniczną w terminach wskazanych przez Wojewodę. Brakujące środki z dotacji na bieżąco są zwiększane.

The page features a decorative graphic on the right side consisting of three blue circles of varying sizes, each with a lighter blue outer ring. Two thin blue lines intersect at the top right, forming a triangular shape that frames the circles. The word "Zakończenie" is written in a bold, dark blue font on the left side of the page.

Zakończenie

15. ZAKOŃCZENIE

Kierunki działań, które podejmowane będą przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w roku 2017:

1. Dalsza realizacja projektu pozakonkursowego p.n.: *Bielsko-Biała łączy ludzi* w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Poddziałanie 9.1.6. Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym;
2. Dalsza realizacja projektu konkursowego p.n. *Efektywniejsze usługi opiekuńcze w Bielsku-Białej* w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Poddziałanie 9.2.5 Rozwój usług społecznych;
3. Prace nad utrzymaniem trwałości projektu innowacyjnego testującego p.n.: *Budowanie kultury współdziałania instytucji z obszaru zatrudnienia i integracji społecznej poprzez wspólne tworzenie map problemów i zasobów środowiska lokalnego na przykładzie miasta Bielska-Białej*;
4. Opracowanie i realizacja projektu p.n.: *Zintegrowana Animacja Społeczna w Bielsku-Białej* w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 (Oś Priorytetowa IX Włączenie społeczne, Działanie 9.1 Aktywna integracja, Poddziałanie 9.1.2 Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności lokalnych – RIT);
5. Opracowanie projektu p.n.: *Rozwój międzypokoleniowych usług społecznych w Bielsku-Białej* w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 (Oś Priorytetowa IX Włączenie społeczne, Działanie 9.2 Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne, Poddziałanie 9.2.2 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych – RIT);
6. Rozpoczęcie udziału w Projekcie (realizowanym przez Miasto Bielsko-Biała) pn.: *Dziecko-Rodzina-Przyszłość* w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 (Poddziałanie 9.2.2 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych – RIT). Celem projektu jest deinstytucjonalizacja usług poprzez wzrost jakości i dostępności usług wsparcia rodziny;
7. Aplikowanie wniosków o dofinansowanie projektów w ramach dostępnych środków w perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2014-2020. W szczególności w obszarze rozwoju usług społecznych, włączenia społecznego osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym;
8. Udział w otwartych konkursach ofert Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz w konkursach organizowanych przez podmioty dysponujące środkami z funduszy europejskich;
9. Udział w realizacji zadań wynikających ze *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Bielska-Białej na lata 2014-2020* oraz różnorodnych programów miejskich jak i gminnych;
10. Kontynuacja współpracy w zakresie kwalifikowania osób/rodzin do pomocy żywnościowej z *Caritas Diecezji Bielsko-Żywieckiej* będącego realizatorem działań w ramach *Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020* współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym w Podprogramie 2016;
11. Organizacja kolejnego Pikniku dla Rodzin Zastępczych w 2017r.
12. Przygotowanie *Oceny zasobów pomocy społecznej* dla gminy i powiatu;

13. Realizacja nowego zadania wynikającego z *Ustawy z dnia 04.11.2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin Za życiem* polegającego na przyznawaniu i wypłacaniu jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.
14. Zasiedlenie planowanych do uruchomienia mieszkań chronionych oraz dalszy ich rozwój (w tym dla osób niepełnosprawnych);
15. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników oraz udział w szkoleniach.